

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej Orbis
za okres roczny
od 1 stycznia do 31 grudnia 2013 roku**

Warszawa, 19 lutego 2014 roku

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ.....	4
SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.....	6
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM.....	8
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPLÝWÓW PIENIĘŻNYCH.....	9
1. WPROWADZENIE.....	10
1.1 GRUPA KAPITAŁOWA ORBIS.....	10
2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI I ICH ZMIANY.....	13
2.1 OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI.....	13
2.2 PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO.....	13
2.3 ZASADY RACHUNKOWOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ.....	14
2.4 ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI ORAZ ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH.....	29
2.5 NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF.....	30
2.6 WAŻNE OSZACOWANIA I ZAŁOŻENIA.....	32
3. ISTOTNE ZDARZENIA 2013 ROKU.....	33
4. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI.....	33
4.1 SEGMENTY OPERACYJNE.....	33
4.2 PRZYCHODY Z GŁÓWNYCH PRODUKTÓW I USŁUG.....	36
4.3 INFORMACJE DOTYCZĄCE OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH.....	36
4.4 INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH KLIENTÓW.....	36
5. PRZYCHODY I KOSZTY.....	37
5.1 PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW.....	37
5.2 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE.....	37
5.3 KOSZTY WEDŁUG RODZAJU.....	38
5.4 KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH.....	38
5.5 POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE.....	39
5.6 AKTUALIZACJA WARTOŚCI AKTYWÓW TRWAŁYCH.....	39
5.7 PRZYCHODY FINANSOWE.....	39
5.8 KOSZTY FINANSOWE.....	39
6. PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY I ODROZCZONY.....	40
7. TRANSAKCJE SPRZEDAŻY JEDNOSTEK POWIĄZANYCH I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA.....	42
8. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ.....	46
9. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY.....	46
10. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE.....	47
11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE.....	50
12. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH.....	52
13. POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH I ICH ZBYWANIE.....	52
14. UDZIAŁ WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH.....	52
15. INNE AKTYWA FINANSOWE.....	52
16. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE.....	53
17. INNE INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE.....	54
18. INNE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE.....	55
19. ZAPASY.....	55
20. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE.....	56
21. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE.....	58
22. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT.....	58
23. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY.....	58
24. KAPITAŁ WŁASNY.....	59
24.1 KAPITAŁ ZAKŁADOWY.....	59
24.2 POZOSTAŁE KAPITAŁY.....	60
24.3 KAPITAŁ Z PRZELICZENIA JEDNOSTEK ZAGRANICZNYCH.....	60
24.4 ZYSKI ZATRZYMANE.....	61

24.5 UDZIAŁY NIEKONTROLUJĄCE.....	61
24.6 ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM.....	61
25. KREDYTY I POŻYCZKI.....	62
26. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE INNE.....	63
27. REZERWY.....	63
28. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE.....	64
29. RACHUNKOWOŚĆ LEASINGODAWCY.....	65
30. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE.....	66
31. POZYCJE WARUNKOWE.....	71
31.1 UDZIELONE I OTRZYMANE GWARANCJE.....	71
31.2 SPRAWY SPORNE.....	72
32. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	74
32.1 POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM.....	74
32.2 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ.....	74
32.3 RYZYKO WALUTOWE.....	75
32.4 RYZYKO CENOWE.....	75
32.5 RYZYKO KREDYTOWE.....	75
32.6 RYZYKO ZWIĄZANE Z PŁYNNOŚCIĄ.....	77
33. PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE.....	78
34. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH (TRANSAKCJE).....	79
34.1 WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ EMITENTA.....	79
34.2 PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I USŁUG.....	80
34.3 ZAKUPY TOWARÓW I USŁUG.....	80
34.4 ROZRACHUNKI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI.....	80
35. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM.....	80
36. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH.....	81
37. INNE INFORMACJE.....	82

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

według stanu na 31 grudnia 2013 roku

A k t y w a	Nota	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Aktywa trwałe		1 806 760	1 832 533
Rzeczowe aktywa trwałe	10	1 659 525	1 694 206
Wartości niematerialne, w tym:	11	110 403	109 623
- wartość firmy		107 252	107 252
Inne aktywa finansowe	15	11 270	0
Nieruchomości inwestycyjne	16	24 866	27 451
Inne inwestycje długoterminowe	17	464	961
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	20	20
Inne aktywa długoterminowe	18	212	272
Aktywa obrotowe		234 093	210 890
Zapasy	19	3 978	3 510
Należności handlowe	20	23 100	26 019
Należności z tytułu podatku dochodowego	20	3 269	1 036
Należności krótkoterminowe inne	20	12 925	40 935
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	23	190 821	139 390
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	7	13 476	76 387
A k t y w a r a z e m		2 054 329	2 119 810

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ c.d.

według stanu na 31 grudnia 2013 roku

P a s y w a	Nota	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Kapitał własny		1 932 103	1 932 037
Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej		1 932 103	1 931 913
Kapitał zakładowy	24.1	517 754	517 754
Pozostałe kapitały	24.2	133 333	133 333
Zyski zatrzymane	24.4	1 281 076	1 280 925
Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych	24.3	(60)	(99)
Udziały niekontrolujące	24.5	0	124
Zobowiązania długoterminowe		31 733	37 800
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6	8 414	12 622
Zobowiązania długoterminowe inne	26	6 305	7 186
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	30	17 014	17 992
Zobowiązania krótkoterminowe		90 493	124 503
Zobowiązania handlowe	28	38 807	67 707
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	28	260	8
Zobowiązania krótkoterminowe inne	28	46 220	48 877
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	30	2 527	2 042
Rezerwy na zobowiązania	27	2 679	5 869
Zobowiązania związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	7	0	25 470
P a s y w a r a z e m		2 054 329	2 119 810

SKONSOLIDOWANY RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

za 2013 rok

	Nota	2013	2012
Przychody netto ze sprzedaży usług, towarów i materiałów	5.1	682 601	707 385
Koszt własny sprzedaży	5.3	(485 791)	(497 718)
Zysk brutto ze sprzedaży		196 810	209 667
Pozostałe przychody operacyjne	5.2	17 806	15 446
Koszty sprzedaży i marketingu	5.3	(25 378)	(27 200)
Koszty ogólnego zarządu	5.3	(89 694)	(92 544)
Pozostałe koszty operacyjne	5.5	(12 614)	(18 417)
Aktualizacja wartości aktywów trwałych	5.6	(5 042)	(3 242)
Zysk z działalności operacyjnej		81 888	83 710
Przychody finansowe	5.7	4 259	7 690
Koszty finansowe	5.8	(1 427)	(2 435)
Zysk przed opodatkowaniem		84 720	88 965
Podatek dochodowy	6	(18 071)	(20 388)
Zysk netto z działalności kontynuowanej		66 649	68 577
Strata z działalności zaniechanej	7	(1 666)	(650)
Zysk netto za okres		64 983	67 927
Przypisany:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		64 983	68 082
Udziałom niekontrolującym		0	(155)
		64 983	67 927
Zysk na jedną akcję zwykłą (w zł)			
Podstawowy i rozwodniony zysk przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	8	1,41	1,48
Podstawowy i rozwodniony zysk z działalności kontynuowanej przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej	8	1,45	1,49

Objaśnienie do różnic w prezentacji danych za 2012 rok w stosunku do danych opublikowanych uprzednio znajduje się w punkcie 2.4 niniejszego sprawozdania finansowego

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

za 2013 rok

	Nota	2013	2012
Zysk netto za okres		64 983	67 927
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych		39	(241)
Zyski/straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych		(400)	317
Inne całkowite dochody/(straty) przed opodatkowaniem		(361)	76
Podatek dochodowy od innych całkowitych dochodów		76	(60)
Inne całkowite dochody/(straty) po opodatkowaniu		(285)	16
Całkowite dochody za okres		64 698	67 943
Przypisane:			
Akcjonariuszom jednostki dominującej		64 698	68 098
Udziałom niekontrolującym		0	(155)
		64 698	67 943

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

za 2013 rok

Nota	Kapitał własny przypisany akcjonariuszom jednostki dominującej				Udziały niekontrolujące	Razem
	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Zyski zatrzymane	Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych		
Dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2012						
Stan na 01.01.2012	517 754	133 333	1 277 245	142	279	1 928 753
- zysk/(strata) netto za okres	0	0	68 082	0	(155)	67 927
- inne całkowite dochody/(straty)	0	0	257	(241)	0	16
Całkowite dochody/(straty) za okres	0	0	68 339	(241)	(155)	67 943
- dywidendy	0	0	(64 659)	0	0	(64 659)
Stan na 31.12.2012	517 754	133 333	1 280 925	(99)	124	1 932 037
Dwanaście miesięcy zakończonych 31.12.2013						
Stan na 01.01.2013	517 754	133 333	1 280 925	(99)	124	1 932 037
- zysk/(strata) netto za okres	0	0	64 983	0	0	64 983
- inne całkowite dochody/(straty)	0	0	(324)	39	0	(285)
Całkowite dochody/(straty) za okres	0	0	64 659	39	0	64 698
- dywidendy	0	0	(64 508)	0	0	(64 508)
- zbycie udziałów w jednostce zależnej	0	0	0	0	(124)	(124)
Stan na 31.12.2013	517 754	133 333	1 281 076	(60)	0	1 932 103

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

za 2013 rok

	Nota	2013	2012
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA			
Zysk przed opodatkowaniem		84 720	88 965
Korekty:		100 030	69 692
Amortyzacja	5.3	114 346	112 287
Odsetki		(4 225)	(7 455)
Zysk z tytułu działalności inwestycyjnej		(13 172)	(7 863)
Zmiana stanu należności	36	27 310	(26 723)
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	36	(24 853)	(6 650)
Zmiana stanu rezerw	36	(4 083)	(300)
Zmiana stanu zapasów	36	(468)	254
Inne korekty	36	5 175	6 142
Przepływy z działalności operacyjnej dotyczące działalności zaniechanej	7	(2 078)	(16 859)
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		182 672	141 798
Podatek dochodowy zapłacony		(24 184)	(21 958)
Podatek dochodowy zwrócony/(zapłacony) dotyczący działalności zaniechanej	7	1	(756)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		158 489	119 084
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA			
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych oraz nieruchomości inwestycyjnych		42 658	36 380
Przychody ze sprzedaży udziałów w jednostkach powiązanych		3 015	0
Przychody z tytułu odsetek		4 225	7 455
Inne wpływy inwestycyjne		0	12 028
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe, wartości niematerialne oraz nieruchomości inwestycyjne		(94 525)	(215 197)
Wydatki na nabycie udziałów w podmiotach powiązanych		0	(10)
Przepływy z działalności inwestycyjnej dotyczące działalności zaniechanej	7	(6 668)	11 878
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(51 295)	(147 466)
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA			
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli		(64 508)	(64 508)
Przepływy z działalności finansowej dotyczące działalności zaniechanej	7	5 693	16 927
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		(58 815)	(47 581)
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów		48 379	(75 963)
Środki pieniężne na początek okresu		142 442	218 405
Środki pieniężne na koniec okresu		190 821	142 442
w tym:			
- środki pieniężne z działalności kontynuowanej		190 821	139 390
- środki pieniężne z działalności zaniechanej		0	3 052

1. WPROWADZENIE

Prezentowane skonsolidowane sprawozdanie finansowe przedstawia dane finansowe w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2012 roku, skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym, skonsolidowany rachunek zysków i strat, skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów i skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych, obejmujące dane za 2013 rok i za 2012 rok, oraz noty objaśniające do wyżej wymienionych sprawozdań finansowych. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy za 2013 rok obejmuje jednostkę dominującą i jej jednostki zależne (zwane łącznie „Grupą Kapitałową Orbis”, „Grupą Kapitałową” lub „Grupą”).

Rokiem obrotowym dla Spółki dominującej i spółek wchodzących w skład Grupy jest rok kalendarzowy. Czas trwania działalności wszystkich poszczególnych jednostek nie jest ograniczony. Sprawozdania finansowe wszystkich jednostek podporządkowanych sporządzone zostały za ten sam okres sprawozdawczy, co jednostki dominującej przy zastosowaniu spójnych zasad rachunkowości.

Sprawozdania finansowe poszczególnych jednostek Grupy są wykazywane w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym działają poszczególne jednostki (w „walucie funkcjonalnej”). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych polskich (PLN), które są walutą prezentacji i walutą funkcjonalną jednostki dominującej.

Wszystkie dane finansowe przedstawia się w tysiącach polskich złotych, chyba że zaznaczono inaczej.

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało podpisane przez Zarząd w dniu 19 lutego 2014 roku.

1.1 GRUPA KAPITAŁOWA ORBIS

1.1.1 Jednostka dominująca

Jednostką dominującą w Grupie Kapitałowej jest spółka **Orbis S.A.** z siedzibą w Warszawie, ul. Bracka 16, 00-028 Warszawa, Polska, wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego przez Sąd Rejonowy w Warszawie, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego, pod numerem KRS 22622. Zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności /PKD/ działalność Spółki jest zakwalifikowana w sekcji I w pozycji 5510Z. Zgodnie z klasyfikacją Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie działalność Spółki jest klasyfikowana w branży usługi inne.

Informacje na temat struktury akcjonariatu znajdują się w nocie 24 niniejszego sprawozdania finansowego.

1.1.2 Skład Grupy Kapitałowej i jej jednostki stowarzyszone

Orbis S.A. jest jednostką dominującą dla **Grupy Kapitałowej Orbis**, w skład której wchodzi spółki z branży hotelarskiej.

Spółki Orbis S.A., Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A., UAB Hekon oraz Orbis Kontrakty Sp. z o.o. tworzą **Grupę Hotelową Orbis**.

Grupa Hotelowa Orbis jest największą siecią hoteli w Polsce i Europie Środkowej. Wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku w strukturze Grupy funkcjonowały 63 hotele (w tym 52 własne, 1 w leasingu, 3 w zarządzaniu oraz 7 franczyzowanych) zlokalizowanych w 29 dużych miastach i miejscowościach wypoczynkowych w Polsce oraz na Litwie. Hotele Grupy działają pod znanymi na świecie markami należącymi do Accor: Sofitel, Novotel, Mercure, ibis, ibis budget i ibis Styles, a także pod polską marką Orbis Hotels, oferując usługi w standardach od pięciu do jednej gwiazdki.

Poniżej przedstawiono informacje dotyczące udziałów w kapitale własnym, udziałów w głosach na walnym zgromadzeniu oraz przedmiotu działalności spółek zależnych, w których Orbis S.A. posiada udziały.

Skład Grupy Kapitałowej Orbis

Nazwa Spółki	% udziału w kapitale zakładowym	Kraj rejestracji	% udziału w głosach na walnym zgromadzeniu	przedmiot działalności
Hekon Hotele Ekonomiczne S.A.	bezpośrednio 100,00%	Polska	bezpośrednio 100,00%	hotelarsko-gastronomiczna
UAB Hekon	pośrednio 100,00%	Litwa	pośrednio 100,00%	hotelarsko-gastronomiczna
Orbis Kontrakty Sp. z o.o.	bezpośrednio 80,00% pośrednio 20,00%	Polska	bezpośrednio 80,00% pośrednio 20,00%	organizacja zakupów
Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o. *	bezpośrednio 100,00%	Polska	bezpośrednio 100,00%	hotelarsko-gastronomiczna
Orbis Corporate Sp. z o.o.	bezpośrednio 100,00%	Polska	bezpośrednio 100,00%	turystyka

* W dniu 23 stycznia 2014 roku została zawarta przedwstępna umowa sprzedaży wszystkich udziałów posiadanych przez Orbis S.A. w tej spółce.

1.1.3 Zmiany w strukturze Grupy i ich efekt, w tym łączenia działalności, nabycia i zbycia spółek zależnych oraz inwestycji długoterminowych

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem wystąpiły następujące zmiany w składzie Grupy Kapitałowej Orbis:

W dniu 23 maja 2013 roku została zawarta transakcja sprzedaży wszystkich posiadanych przez Orbis S.A. udziałów w spółce zależnej Orbis Transport Sp. z o.o. Stronami umowy byli Orbis S.A. jako sprzedający i NFM Services Sp. z o.o. jako kupujący. Zgodnie z umową, w dacie jej podpisania, kupujący nabył 28 040 udziałów należących do Orbis S.A., stanowiących 96,0% łącznej liczby udziałów spółki Orbis Transport, za łączną cenę 3 015 tys. zł.

Transakcja sprzedaży spółki Orbis Transport oznacza ostateczne i całkowite zaprzestanie prowadzenia działalności innych, niż hotelowa i realizuje strategię Grupy Orbis, zakładającą koncentrację wyłącznie na hotelarstwie.

Inne zdarzenia:

Dnia 24 czerwca 2013 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Orbis S.A. powołało Radę Nadzorczą IX kadencji. Lista członków Rady Nadzorczej znajduje się w nocie 1.2.3 Sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Orbis za 2013 rok.

1.1.4 Spółki nieobjęte konsolidacją

Konsolidacją nie są objęte jednostki zależne, które nie są istotne z punktu widzenia sumy bilansowej i wyniku finansowego Grupy.

Spółki nieobjęte konsolidacją przedstawiono w poniższej tabeli. Podstawowe wielkości charakteryzujące wyniki niekonsolidowanych spółek przedstawiono w nocie 17 niniejszego sprawozdania.

Udziały w jednostkach zależnych i stowarzyszonych nieobjętych konsolidacją są ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości, a skutki wyceny są ujęte w wyniku finansowym.

	% udział w kapitale własnym	udział w przychodach netto Grupy %	udział w sumie bilansowej Grupy %
SPÓŁKI WYŁĄCZONE Z KONSOLIDACJI			
Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o.	100,00%	0,23%	0,18%
Orbis Corporate Sp. z o.o.*	100,00%	0,00%	0,00%
ŁĄCZNIE		0,23%	0,18%

* Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Spółka nie podjęła działalności

2. STOSOWANE ZASADY RACHUNKOWOŚCI I ICH ZMIANY

2.1 OŚWIADCZENIE O ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską, wydanymi i obowiązującymi na dzień niniejszego sprawozdania finansowego.

2.2 PODSTAWA SPORZĄDZENIA SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Główne zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawiono w nocie 2.3 niniejszego sprawozdania. Zasady te były stosowane w sposób ciągły we wszystkich latach objętych sprawozdaniem finansowym i nie uległy istotnym zmianom w ciągu roku obrotowego za wyjątkiem wynikających ze zmian przepisów i zmian prezentacyjnych przedstawionych w nocie 2.4. Opis Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej zastosowanych przez Grupę po raz pierwszy znajduje się w nocie 2.5 niniejszego sprawozdania.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga zastosowania pewnych kluczowych szacunków księgowych. Zarząd musi także podjąć szereg subiektywnych decyzji dotyczących zastosowania zasad rachunkowości Grupy. Obszary bardziej złożone lub wymagające dokonania subiektywnego osądu, jak również obszary, w których założenia i oszacowania są znaczące dla sprawozdania finansowego jako całości, zostały opisane w nocie 2.6 niniejszego sprawozdania.

W odniesieniu do otrzymanego prawa wieczystego użytkowania gruntów, Zarząd rozpatrzył różne interpretacje dotyczące MSR 17 dostępne na rynku i zdecydował, iż prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane w wyniku decyzji administracyjnej powinny być ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Grunty, a także prawa ich użytkowania, są częścią nieruchomości hotelowych Grupy (czyli ośrodków wypracowujących środki pieniężne) ponieważ przyczyniają się do generowania wyniku i przepływów pieniężnych hoteli. Stanowią więc część wartości godziwej nieruchomości. Część praw wieczystego użytkowania gruntu została zakupiona przez Grupę i wprowadzona do ksiąg w wartości zakupu (w wartości rynkowej). Pozostała część została otrzymana od Skarbu Państwa jako jeden z elementów nieruchomości hotelowych i wprowadzona do ksiąg w wartościach ustalonych w wyniku niezależnej wyceny na podstawie MSSF1. Wartość otrzymanych praw wieczystego użytkowania gruntów, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wynosiła na dzień 31 grudnia 2013 roku 291 176 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2012 roku 304 999 tys. zł. Wartość rezerwy na podatek odroczony związanej z ujętymi prawami wieczystego użytkowania na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 55 323 tys. zł, a na dzień 31 grudnia 2012 roku wyniosła 57 950 tys. zł.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez jednostkę dominującą oraz jednostki Grupy Kapitałowej Orbis w dającej się przewidzieć przyszłości. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową.

2.3 ZASADY RACHUNKOWOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ

2.3.1 Jednostki powiązane

2.3.1.1 Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszystkie jednostki, w których Grupa ma prawo kierować polityką finansową i operacyjną, co zazwyczaj wiąże się z posiadaniem ponad połowy praw głosu. Istnienie i skutek potencjalnych praw głosu, które są aktualnie wykonalne lub zamiennie, bierze się pod uwagę oceniając, czy Grupa sprawuje kontrolę nad inną jednostką.

Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia, w którym Grupa obejmuje nad nimi kontrolę. Ich konsolidacji zaprzestaje się od dnia, w którym Grupa traci kontrolę.

Przejęcie jednostki zależnej przez Grupę wykazuje się metodą nabycia. Cenę przejęcia mierzy się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych i zaciągniętych lub przyjętych zobowiązań na dzień wymiany. Możliwe do zidentyfikowania aktywa oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się w momencie początkowego ujęcia według wartości godziwej na dzień nabycia, bez względu na wielkość udziałów niekontrolujących. Nadwyżkę ceny przejęcia nad udziałem Grupy w wartości godziwej w możliwych do zidentyfikowania przejętych aktywach netto wykazuje się jako wartość firmy. Jeżeli koszt przejęcia jest niższy niż udział Grupy w wartości godziwej w aktywach netto przejętej jednostki zależnej, różnicę ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

W przypadku, gdy jest to konieczne, w sprawozdaniach finansowych jednostek zależnych dokonuje się korekt mających na celu ujednoczenie zasad rachunkowości stosowanych przez jednostkę z zasadami stosowanymi przez Grupę Kapitałową.

Transakcje wewnątrzgrupowe, salda oraz niezrealizowane zyski z transakcji między jednostkami Grupy podlegają wyłączeniu. Niezrealizowane straty również podlegają wyłączeniu, chyba że transakcja wykaże, że nastąpiła utrata wartości przekazanego składnika aktywów.

Wyłączeniu podlega wartość udziałów posiadanych przez jednostkę dominującą i inne jednostki objęte konsolidacją w jednostkach zależnych, która opowiada udziałowi jednostki dominującej i innych jednostek Grupy Kapitałowej objętych konsolidacją w jednostkach zależnych.

2.3.1.2 Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to wszystkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, ale nie sprawuje nad nimi kontroli, co wiąże się zazwyczaj z udziałem w wysokości od 20% do 50% praw głosu. Znaczący wpływ oznacza zdolność uczestniczenia w ustalaniu polityki finansowej i operacyjnej jednostki stowarzyszonej, bez samodzielnego czy wspólnego sprawowania nad nią kontroli.

Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych wykazuje się metodą praw własności i w początkowym ujęciu ujmuje się je według ceny nabycia.

Wyniki finansowe, aktywa i zobowiązania jednostek stowarzyszonych ujmuje się w sprawozdaniu finansowym metodą praw własności. Zgodnie z metodą praw własności inwestycje w jednostkę stowarzyszoną wykazuje się w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej po koszcie historycznym, ze stosowną korektą o zaistniałe po dacie przejęcia zmiany udziału Grupy w aktywach netto jednostki stowarzyszonej minus wszelkie utraty wartości poszczególnych inwestycji. Straty jednostek stowarzyszonych przekraczające wartość udziału Grupy w tych jednostkach (w tym wszelkie udziały długoterminowe, które w zasadzie stanowią część inwestycji netto Grupy w jednostkę stowarzyszoną) ujmuje się wyłącznie jeśli Grupa zaciągnęła wiążące zobowiązania prawne lub zwyczajowe lub dokonała płatności w imieniu jednostki stowarzyszonej.

Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach tej inwestycji.

Jakąkolwiek nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejścia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą a jej jednostkami stowarzyszonymi eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów.

Tam, gdzie było to konieczne, zasady rachunkowości jednostek stowarzyszonych zostały zmienione, aby zachować spójność z zasadami rachunkowości Grupy.

2.3.2 Udziały niekontrolujące oraz transakcje z udziałowcami nie sprawującymi kontroli

Udziały niesprawujące kontroli prezentowane są odrębnie od kapitału własnego Grupy. Udziały niesprawujące kontroli mogą być początkowo wyceniane albo w wartości godziwej albo w proporcji do udziału w wartości godziwej nabywanych aktywów netto. Wybór jednej z w/w metod jest dostępny dla każdego połączenia jednostek gospodarczych. W okresach kolejnych wartość udziałów niesprawujących kontroli obejmuje wartość rozpoznaną początkowo skorygowaną o zmiany wartości kapitału jednostki w proporcji do posiadanych udziałów. Całkowity dochód jest alokowany do udziałów niesprawujących kontroli nawet wtedy, gdy powoduje powstanie ujemnej wartości tych udziałów.

Zmiany w udziale w jednostce zależnej nie powodujące utraty kontroli ujmowane są jako transakcje kapitałowe. Wartości księgowe udziału Grupy jak i udziałów niesprawujących kontroli są odpowiednio modyfikowane w celu odzwierciedlenia zmian w strukturze udziału. Różnica pomiędzy wartością o jaką modyfikowane jest wartość udziałów mniejszości oraz wartością godziwą płatności otrzymanej lub przekazanej ujmowana jest bezpośrednio w kapitale własnym Grupy.

W sytuacji utraty kontroli nad jednostką zależną, zysk lub strata na zbyciu jest ustalana jako różnica pomiędzy: (i) łączną wartością godziwą otrzymanej zapłaty i wartości godziwej udziałów jednostki pozostających w Grupie oraz (ii) wartością księgową aktywów (łącznie z wartością firmy), zobowiązań i udziałów niesprawujących kontroli. Kwoty ujęte w stosunku do zbywanej jednostki, w innych składnikach całkowitego dochodu podlegają reklasyfikacji do rachunku zysków i strat. Wartość godziwa udziałów w jednostce pozostających w Grupie po zbyciu, uznawana jest za początkową wartość godziwą dla celów późniejszego ich ujmowania zgodnie z MSR 39, lub początkowy koszt udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsiębiorstwach.

2.3.3 Transakcje wyrażone w walutach obcych

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządza się w złotych polskich (PLN), które są walutą funkcjonalną jednostki dominującej.

Dane ze sprawozdania z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat sporządzonych w litach litewskich (LTL) przez konsolidowaną spółkę UAB Hekon znajdującą się na terenie Litwy zostały przeliczone na walutę polską odpowiednio po kursie średnim NBP na dzień 31.12.2013 roku (1LTL=1,2011 PLN dla aktywów i zobowiązań) i na dzień 31.12.2012 roku (1LTL=1,184 PLN dla aktywów i zobowiązań) oraz po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną średnich kursów NBP na dzień kończący każdy miesiąc roku obrotowego (1LTL=1,2196 PLN w 2013 roku i 1LTL=1,2087 PLN w 2012 roku dla rachunku zysków i strat). Wszystkie wynikające stąd różnice kursowe ujmuje się jako składnik kapitału własnego.

2.3.4 Transakcje i salda

Transakcje przeprowadzane w walutach obcych przeliczane są na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursów wymiany obowiązujących w dniu zawarcia tych transakcji w sposób następujący:

- w przypadku sprzedaży walut obcych i transakcji spłaty należności – według kursu zakupu stosowanego przez bank, z którego usług korzysta Grupa;
- w przypadku zakupu walut obcych i transakcji spłaty zobowiązań – według kursu sprzedaży stosowanego przez bank, z którego usług korzysta Grupa;
- w przypadku innych transakcji – według średniego kursu określonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Dodatnie i ujemne różnice kursowe wynikające z rozliczania transakcji w walutach obcych oraz z przeliczania aktywów i zobowiązań pieniężnych według kursów wymiany walut na koniec roku wykazuje się w rachunku zysków i strat.

2.3.5 Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się na dzień ujęcia w księgach rachunkowych w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia, pomniejszonych o dotychczas naliczone odpisy umorzeniowe oraz o odpisy z tytułu utraty wartości.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów zakupione od stron trzecich prezentuje się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy umorzeniowe naliczone w oparciu o okres trwania umowy użytkowania wieczystego.

Prawa wieczystego użytkowania gruntów otrzymane od gminy nieodpłatnie w wyniku decyzji administracyjnych zostały ujęte w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym po raz pierwszy według wartości godziwej, w oparciu o wycenę rzeczoznawcy. Podlegają one amortyzacji przez czas trwania umowy, tj. maksymalnie przez okres 99 lat. Uzasadnienie zastosowanego podejścia zostało zawarte w nocie 2.2 Wprowadzenia do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego środka trwałego lub ujmuje jako odrębny środek trwały (tam gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do rachunku zysków i strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

Środki trwałe w budowie wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia. W przypadku stwierdzenia utraty wartości środka trwałego w budowie dokonuje się odpisu aktualizującego doprowadzającego jego wartość do wartości odzyskiwalnej.

W przypadku wymiany części środka trwałego w jego wartości bilansowej ujmuje się koszt wymienianej części składowej tego środka; jednocześnie wartość bilansowa wymienionej części składowej jest usuwana ze sprawozdania z sytuacji finansowej, niezależnie, czy była osobno amortyzowana i ujmowana jest w rachunku zysków i strat.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży zgodnie z MSSF 5 lub gdy zostanie usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej. Amortyzacja obecnie użytkowanych składników aktywów trwałych jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów dla nowoprzyjętych środków trwałych wynoszący:

Prawa użytkowania wieczystego gruntu – do 99 lat,
Budynki i budowle – od 35 do 50 lat,
Komponenty budynków – od 7 do 25 lat,
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej – od 15 do 20 lat,
Maszyny i urządzenia – od 3 do 25 lat,
Środki transportu – do 5 lat,
Narzędzia, przyrządy i wyposażenie – od 5 do 10 lat.
Grunty nie są amortyzowane.

Zyski i straty z tytułu zbycia lub likwidacji środków trwałych, stanowiące różnice pomiędzy przychodami ze sprzedaży i wartością bilansową zbywanego środka trwałego ujmowane są w rachunku zysków i strat.

2.3.6 Wartości niematerialne

2.3.6.1 Wartość firmy

Wartość firmy stanowi nadwyżkę kosztu przejęcia nad udziałem Grupy w wartości godziwej możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych przejętej jednostki na dzień przejęcia.

Zyski i straty ze zbycia jednostki zależnej uwzględniają wartość bilansową wartości firmy dotyczącą sprzedanej jednostki. Wartość firmy jest wykazywana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej według kosztu pomniejszonego o odpisy z tytułu utraty wartości.

Wartość firmy powstała przy nabyciu jednostki stowarzyszonej wykazywana jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Inwestycje w jednostce stowarzyszonej konsolidowanej metodą praw własności. Włączona jest ona do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach tej inwestycji. Jakąkolwiek nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejęcia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat.

2.3.6.2 Inne wartości niematerialne

Pozostałe wartości niematerialne wykazane w sprawozdaniu finansowym wycenione zostały według cen nabycia lub kosztów wytworzenia i pomniejszone o skumulowane odpisy amortyzacyjne obliczone według stawek odzwierciedlających okres ich użytkowania oraz o odpisy z tytułu utraty wartości.

Na dzień nabycia składnika wartości niematerialnych ustala się metodę amortyzacji oraz stawkę amortyzacji rocznej odzwierciedlającą przewidywany okres użytkowania danego składnika aktywów.

Grupa nie prowadzi prac badawczych i rozwojowych. Koszty tworzenia stron internetowych są ujmowane w kosztach rodzajowych – kosztach marketingu.

Amortyzacja naliczana jest metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący:

Koncesje, patenty, licencje i podobne – do 3 lat,

Autorskie i pokrewne prawa majątkowe – 2 lata.

2.3.7 Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z posiadania składnika aktywów na leasingobiorcę. Leasing, przy którym znacząca część ryzyka i pożytków pozostaje udziałem leasingodawcy (finansującego), stanowi leasing operacyjny.

2.3.7.1 Leasing finansowy

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółek Grupy i są wyceniane w ich wartości godziwej w momencie rozpoczęcia umowy, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych.

Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu tak, by efektywna stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty finansowe są ujmowane bezpośrednio w ciężar rachunku zysków i strat.

Środki trwale użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są amortyzowane zgodnie z zasadami amortyzacji aktywów trwałych będących własnością Spółek Grupy przez krótszy z dwóch okresów: okres użytkowania składnika aktywów lub okres trwania leasingu.

W razie oddania aktywów w leasing finansowy w należnościach ujmuje się wartość bieżącą opłat leasingowych.

2.3.7.2 Leasing operacyjny

Opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego są ujmowane jako koszty w rachunku zysków i strat metodą liniową przez okres trwania umowy leasingu.

Korzyści otrzymane i należne jako zachęta do zawarcia umowy leasingu operacyjnego odnoszone są w rachunek zysków i strat przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

W sytuacji, gdy specyfika kontraktu wskazuje, że opłaty leasingowe będą naliczane progresywnie w okresie trwania umowy, dokonuje się linearyzacji rocznych rat płatności.

2.3.8 Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne to nieruchomości traktowane jako źródło przychodów z tytułu czynszów lub utrzymywane ze względu na spodziewany przyrost ich wartości. Początkowo są ujmowane w cenie nabycia z uwzględnieniem kosztów transakcji. Na dzień bilansowy Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne według kosztu historycznego, pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne i ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów wynoszący:

Prawa użytkowania wieczystego gruntu – do 99 lat,
Budynki i budowle – od 35 do 50 lat,
Komponenty budynków – od 7 do 25 lat,
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej – od 15 do 20 lat,
Maszyny i urządzenia – od 3 do 25 lat,
Narzędzia, przyrządy i wyposażenie – od 5 do 10 lat.

2.3.9 Inne inwestycje długoterminowe

Inne inwestycje długoterminowe obejmują udziały w jednostkach zależnych niepodlegających konsolidacji oraz dzieła sztuki.

Udziały i akcje w spółkach zależnych wyceniane są w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Zmiany wartości tych udziałów z tytułu utraty wartości odnosi się bezpośrednio na wynik finansowy.

Dzieła sztuki wycenione zostały w wartości przeszacowanej określonej na podstawie specjalistycznych katalogów. Skutki przeszacowania odniesiono na kapitał własny w pozycję pozostałe kapitały.

2.3.10 Zapasy

Zapasy wycenia się w cenie nabycia obejmującej koszty zakupu, koszty przetworzenia zapasów i inne koszty poniesione w trakcie doprowadzania zapasów rzeczowych do ich aktualnego miejsca i stanu. Do wyceny rozchodu materiałów, surowców i opakowań stosuje się średnią ważoną cenę nabycia.

Na dzień bilansowy rzeczowe aktywa obrotowe wykazywane są według wartości niższej spośród ceny zakupu i ceny sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto jest szacowaną ceną sprzedaży możliwą do uzyskania w ramach normalnej działalności, pomniejszoną o odpowiednie zmienne koszty sprzedaży.

2.3.11 Aktywa trwale przeznaczone do zbycia

Aktywa trwale i grupy do zbycia klasyfikuje się jako przeznaczone do sprzedaży, jeśli ich wartość bilansowa zostanie odzyskana raczej w wyniku transakcji sprzedaży niż w wyniku ich dalszego użytkowania. Warunek ten uznaje się za spełniony wyłącznie wówczas, gdy wystąpienie transakcji sprzedaży jest bardzo prawdopodobne, a składnik aktywów (lub grupa do zbycia) jest dostępny do natychmiastowej sprzedaży w swoim obecnym stanie. Klasyfikacja składnika aktywów jako przeznaczonego do zbycia zakłada zamiar kierownictwa spółki do dokonania transakcji sprzedaży w ciągu roku od momentu zmiany klasyfikacji. W przypadku wystąpienia zdarzeń lub okoliczności znajdujących się poza kontrolą jednostki, oraz gdy zostaną spełnione kryteria wskazane w MSSF 5, okres potrzebny na sfinalizowanie transakcji sprzedaży może zostać wydłużony ponad jeden rok.

Aktywa trwale (i grupy do zbycia) sklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży wycenia się po niższej spośród dwóch wartości: pierwotnej wartości bilansowej lub wartości godziwej, pomniejszonej o koszty związane ze sprzedażą.

W sprawozdaniu z sytuacji finansowej aktywa przeznaczone do zbycia (lub grupa do zbycia) prezentowana jest w osobnej pozycji aktywów. Jeżeli z grupą do zbycia związane są zobowiązania jakie będą przekazane w transakcji sprzedaży łącznie z grupą do zbycia, zobowiązania te prezentowane są jako osobna pozycja zobowiązań.

2.3.12 Aktywa finansowe

Inwestycje ujmuje się w dniu zakupu i usuwa ze sprawozdania finansowego w dniu sprzedaży, jeśli umowa wymaga dostarczania ich w terminie wyznaczonym przez odpowiedni rynek, a ich wartość początkową wycenia się w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji, z wyjątkiem tych aktywów, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane początkowo w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa finansowe klasyfikuje się jako: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności, aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz pożyczki i należności. Klasyfikacja zależy od charakteru i przeznaczenia aktywów finansowych, a określa się ją w momencie początkowego ujęcia.

2.3.12.1 Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej grupy zalicza się aktywa finansowe przeznaczone do zbycia lub wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Składnik aktywów finansowych klasyfikuje się jako przeznaczony do zbycia, jeżeli:

- został zakupiony przede wszystkim w celu odsprzedaży w niedalekiej przyszłości; lub
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie, zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niewyznaczonym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Składnik aktywów finansowych inny niż przeznaczony do zbycia może zostać sklasyfikowany jako wyceniany w wartości godziwej przez wynik finansowy przy ujęciu początkowym, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia występującą w innych okolicznościach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnętrznie; lub
- składnik aktywów stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) jako wycenianego w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa zalicza do tej kategorii zwłaszcza inwestycje w papiery wartościowe.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a zyski lub straty ujmuje się w rachunku zysków i strat. Zysk lub strata netto ujęte w rachunku zysków i strat uwzględniają dywidendy lub odsetki wygenerowane przez dany składnik aktywów finansowych.

2.3.12.2 Inwestycje utrzymywane do wymagalności

Inwestycje oraz inne aktywa finansowe, z wyłączeniem instrumentów pochodnych, o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności oraz stałych terminach wymagalności, które Grupa chce i może utrzymywać do momentu osiągnięcia wymagalności klasyfikuje się jako inwestycje utrzymywane do wymagalności. Wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie stosując metodę efektywnego oprocentowania po pomniejszeniu o utratę wartości, zaś przychody ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

2.3.12.3 Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Akcje i udziały w spółkach, nienotowane na giełdzie i znajdujące się w obrocie na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako aktywa dostępne do sprzedaży i wykazuje w wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmian wartości godziwej ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym, z wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości, odsetek obliczonych przy użyciu efektywnej stopy procentowej oraz ujemnych i dodatnich różnic kursowych dotyczących aktywów pieniężnych, które ujmuje się bezpośrednio w rachunku zysków i strat. W przypadku zbycia inwestycji lub stwierdzenia utraty jej wartości, skumulowany zysk lub stratę ujętą uprzednio w kapitale rezerwowym z tytułu aktualizacji ujmuje się w rachunku zysków i strat danego okresu. W przypadku, gdy ustalenie wartości godziwej nie jest możliwe, wyceny dokonuje się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości, a skutki wyceny ujmuje się bezpośrednio w wyniku finansowym.

Dywidendy z instrumentów kapitałowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w rachunku zysków i strat w chwili uzyskania przez Grupę prawa do ich otrzymania. Wartość godziwą aktywów pieniężnych dostępnych do sprzedaży denominowanych w walutach obcych określa się przeliczając te waluty po kursie spot na dzień bilansowy. Zmiana wartości godziwej przypadająca na różnice kursowe wynikające ze zmiany zamortyzowanego kosztu historycznego danego składnika aktywów wykazywana jest w rachunku zysków i strat, zaś pozostałe zmiany ujmuje się w kapitale własnym.

2.3.12.4 Pożyczki i należności

Należności z tytułu dostaw i usług, pożyczki i pozostałe należności o stałych lub negocjowalnych warunkach płatności, niebędące przedmiotem obrotu na aktywnym rynku, klasyfikuje się jako pożyczki i należności.

Aktywa te wprowadza się do ksiąg pod datą zawarcia transakcji. Na dzień wprowadzenia do ksiąg aktywa te wyceniane są w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcji.

Na dzień bilansowy wycenia się je po koszcie zamortyzowanym, metodą efektywnej stopy procentowej z uwzględnieniem utraty wartości. Dochód odsetkowy ujmuje się przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej z wyjątkiem należności krótkoterminowych, gdzie ujęcie odsetek byłoby nieistotne.

2.3.12.5 Reklasyfikacje aktywów finansowych

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą podlegać reklasyfikacji do:

- Pożyczek udzielonych i należności własnych, jeżeli na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych a jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywu w przyszłości lub do terminu wymagalności.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy inne niż instrumenty pochodne oraz aktywa wyceniane według wartości godziwej według opcji wyceny w wartości godziwej, mogą zostać przekwalifikowane na następujących zasadach:

- Przeniesione do aktywów dostępnych do sprzedaży, jeżeli (a) instrument nie jest już przeznaczony do sprzedaży lub odkupu w krótkim terminie, (b) na dzień przekwalifikowania aktywa te spełniałyby definicję pożyczek udzielonych i należności własnych oraz (c) jednostka ma zamiar i możliwość utrzymania aktywu w przyszłości lub do terminu wymagalności,
- Jeżeli instrument nie spełnia definicji pożyczek udzielonych i należności własnych, reklasyfikacja do aktywów dostępnych do sprzedaży lub aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności, jest możliwa w rzadkich okolicznościach, przez które rozumie się udokumentowaną przez jednostkę incydentalną sytuację, w stosunku do której nie należy oczekiwać, że pojawi się w przyszłości lub regularnie.

Powyższe reklasyfikacje odbywają się po wartości godziwej z dnia reklasyfikacji.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży mogą także podlegać reklasyfikacji do aktywów utrzymywanych do terminu wymagalności i odwrotnie.

2.3.12.6 Wyksięgowanie aktywów finansowych

Grupa wyksięguje składnik aktywów finansowych wyłącznie wtedy, gdy wygasną prawa umowne do przepływów pieniężnych generowanych przez taki składnik aktywów, albo gdy składnik aktywów finansowych wraz z zasadniczo całym ryzykiem i wszystkimi korzyściami związanymi z jego posiadaniem zostają przeniesione na inny podmiot. Jeżeli Grupa nie przenosi ani nie zatrzymuje zasadniczo całego ryzyka i wszystkich korzyści związanych z posiadaniem składnika aktywów i utrzymuje nad nim kontrolę, ujmuje zatrzymany udział w takim składniku aktywów i związane z nim zobowiązania z tytułu potencjalnych płatności. Jeśli natomiast Grupa zatrzymuje zasadniczo całe ryzyko i korzyści związane z przeniesionym składnikiem aktywów, to nadal ujmuje stosowny składnik aktywów finansowych.

2.3.13 Utrata wartości aktywów

Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów.

2.3.13.1 Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych i wartości niematerialnych

Rzeczowe aktywa trwałe, nieruchomości inwestycyjne i wartości niematerialne są poddawane rocznym testom na utratę wartości, jeżeli zdarzenia lub zmiany okoliczności wskazują, że wartość bilansowa może być niemożliwa do odzyskania. Odpis aktualizujący wykazuje się w wysokości, o którą wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa wartość odzyskiwalną.

W odniesieniu do **rzeczowych aktywów trwałych, nieruchomości inwestycyjnych** oraz **wartości firmy** testu na utratę wartości dokonuje się odnosząc go do poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne (najmniejszych, możliwych do określenia zespołów aktywów generujących wpływy pieniężne będące w znacznym stopniu niezależnymi od wpływów pieniężnych pochodzących z innych aktywów lub grup aktywów). Przyjęto, że ośrodkiem wypracowującym środki pieniężne w rozumieniu MSR 36 jest każdy hotel.

W odniesieniu do wyceny niehotelowych nieruchomości inwestycyjnych, środków trwałych niezwiązanych z ośrodkami wypracowującymi środki pieniężne i wartości niematerialnych, innych niż wartość firmy, testu na utratę wartości dokonuje się dla poszczególnych składników aktywów. W sytuacji, gdy nie jest możliwe oszacowanie wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów, przeprowadza się analizę wartości odzyskiwalnej dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów.

W odniesieniu do wyceny wartości firmy, ośrodkiem wypracowującym środki pieniężne jest cała spółka, do której odnosi się wartość firmy.

W odniesieniu do rzeczowych aktywów trwałych oraz nieruchomości inwestycyjnych na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy występują przesłanki wskazujące na dokonanie lub zmianę wartości odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości. Grupa przyjmuje, że jedną z przesłanek wskazujących na możliwości dokonania lub zmiany odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości danego hotelu jest zmiana wartości EBITDA o +/- 20% w porównaniu do okresu poprzedniego. Grupa przeprowadza również powyższą analizę dla wszystkich innych hoteli, które zostały już objęte odpisem w latach poprzednich bez względu na zmianę wartości EBITDA. Grupa dokonuje wyceny metodą DCF (zdyskontowanych przepływów pieniężnych). Następnie, porównywana jest wartość księgowa netto hotelu z wartością wyceny według DCF i ujmowana jest właściwa korekta (ujęcie odpisu w przypadku, gdy wartość hotelu w księgach jest wyższa niż wycena według DCF, rozwiązanie odpisu (jeżeli istnieje taka możliwość) w przypadku, gdy wartość hotelu w księgach jest niższa niż wycena według DCF). W przypadku szczególnych warunków powodujących istotne zniekształcenie wartości z wycen w DCF, Grupa może zastosować podejście indywidualne, by jak najlepiej odzwierciedlić kwotę wyceny.

Wartość księgowa netto rzeczowych aktywów trwałych i nieruchomości inwestycyjnych wynikająca z odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości nie powinna przekroczyć kwoty, która zostałaby ustalona, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie miał miejsca. W odniesieniu do wartości firmy odpis aktualizujący jej wartość nie ulega odwróceniu.

Utrata wartości lub ewentualne odwrócenie odpisu z tytułu utraty wartości rozpoznawane są bezpośrednio w rachunku zysków i strat.

2.3.13.2 Utrata wartości aktywów finansowych

Aktywa finansowe, oprócz tych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, ocenia się pod względem utraty wartości na każdy dzień bilansowy. Aktywa finansowe tracą wartość, gdy istnieją obiektywne przesłanki, że zdarzenia, które wystąpiły po początkowym ujęciu danego składnika aktywów wpłynęły niekorzystnie na związane z nim szacunkowe przyszłe przepływy pieniężne.

W przypadku akcji nienotowanych na giełdzie, sklasyfikowanych jako dostępne do sprzedaży, znaczny lub długotrwały spadek wartości godziwej papierów wartościowych poniżej ich kosztu uznaje się za obiektywny dowód utraty wartości.

W przypadku niektórych kategorii aktywów finansowych, np. należności z tytułu dostaw i usług, poszczególne aktywa ocenione jako te, które nie utraciły ważności, bada się pod kątem utraty wartości łącznie. Obiektywne dowody utraty wartości dla portfela należności obejmują doświadczenie Grupy w procesie windykacji należności, wzrost liczby nieterminowych płatności przekraczających średnio 90 dni, a także obserwowalne zmiany w warunkach gospodarki krajowej czy lokalnej, które mają związek z przypadkami nieterminowych spłat należności.

W przypadku aktywów finansowych wykazywanych po amortyzowanym koszcie, kwota odpisu z tytułu utraty wartości stanowi różnicę pomiędzy wartością bilansową składnika aktywów a bieżącą wartością szacunkowych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych w oparciu o pierwotną efektywną stopę procentową składnika aktywów finansowych.

Wartość bilansową składnika aktywów finansowych pomniejsza się o odpis z tytułu utraty wartości bezpośrednio dla wszystkich aktywów tego typu, z wyjątkiem należności z tytułu dostaw i usług, których wartość bilansową pomniejsza się stosując konto korygujące ich pierwotną wartość. W przypadku stwierdzenia nieściągalności danej należności z tytułu dostaw i usług, odpisuje się ją właśnie w ciężar konta odpisu aktualizującego. Natomiast jeśli uprzednio odpisane kwoty zostaną później odzyskane, dokonuje się odpowiedniego uznania konta odpisu aktualizującego. Zmiany wartości bilansowej konta odpisu aktualizującego ujmuje się w rachunku zysków i strat w w pozycji koszt własny sprzedaży.

Z wyjątkiem kapitałowych papierów wartościowych dostępnych do sprzedaży, jeśli w kolejnym okresie obrachunkowym kwota odpisu z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, a zmniejszenie to można racjonalnie odnieść do zdarzenia mającego miejsce po ujęciu utraty wartości, uprzednio ujęty odpis z tytułu utraty wartości odwraca się w rachunku zysków i strat, jeżeli wartość bilansowa inwestycji w dniu odwrócenia utraty wartości nie przekracza kwoty zamortyzowanego kosztu, powstającego gdyby utrata wartości nie została ujęta.

Odpisy z tytułu utraty wartości kapitałowych papierów wartościowych przeznaczonych do sprzedaży ujęte uprzednio przez wynik finansowy nie podlegają odwróceniu poprzez ten rachunek. Wszelkie zwiększenia wartości godziwej następujące po wystąpieniu utraty wartości ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym.

2.3.13.3 Utrata wartości zapasów

Jeżeli w trakcie trwania roku obrotowego ma miejsce zdarzenie powodujące utratę wartości **zapasów**, dokonywane są odpisy aktualizujące ich wartość. Jeżeli nie istnieją już okoliczności, które uprzednio spowodowały odpisanie wartości zapasów poniżej ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, odpisaną kwotę eliminuje się tak, aby nowa wartość bilansowa równała się cenie nabycia lub kosztowi wytworzenia lub zaktualizowanej wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa. Dokonane w ten sposób odwrócenie odpisu jest ujmowane w rachunku zysków i strat.

2.3.14 Zobowiązania finansowe oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę

Instrumenty dłużne i kapitałowe klasyfikuje się jako zobowiązania finansowe lub jako kapitał własny, w zależności od treści ustaleń umownych.

2.3.14.1 Instrumenty kapitałowe

Instrumentem kapitałowym jest każdy kontrakt, który poświadcza udział w aktywach podmiotu po odjęciu wszystkich jego zobowiązań. Instrumenty kapitałowe wyemitowane przez Grupę ujmuje się w kwocie otrzymanych wpływów po odjęciu bezpośrednich kosztów emisji.

Instrumenty finansowe z opcją sprzedaży mogą być prezentowane jako kapitał własny wtedy i tylko wtedy, gdy spełniają wszystkie poniższe warunki:

- ich posiadacz ma prawo do proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku jej likwidacji;
- dany instrument należy do klasy instrumentów najbardziej podporządkowanych i wszystkie instrumenty w tej klasie mają identyczne cechy;
- instrument nie posiada innych cech, które odpowiadałyby definicji zobowiązania finansowego; oraz
- suma przewidywanych przepływów pieniężnych przypadających na ten instrument w okresie jego spłaty opiera się przede wszystkim o wynik finansowy, zmianę w ujętych aktywach netto lub zmianę wartości godziwej ujętych i nieujętych aktywów netto jednostki (z wyłączeniem oddziaływania samego instrumentu). Wynik finansowy lub zmianę ujętych aktywów netto wycenia się w tym celu zgodnie z odpowiednimi MSSF. Podmiot nie może posiadać innych instrumentów, które znacząco zawężyłyby lub wyznaczały stałą kwotę zwrotu dla posiadacza instrumentu finansowego z opcją sprzedaży.

Kryteria klasyfikacji jako kapitału własnego instrumentów zobowiązujących do przekazania ich posiadaczowi proporcjonalnego udziału w aktywach netto jednostki w przypadku likwidacji oparte są na tych samych zasadach co przedstawione powyżej, z wyjątkiem dwóch ostatnich punktów, które nie mają zastosowania.

Jeżeli spółka zależna wyemituje tego rodzaju instrumenty, które znajdują się w posiadaniu jednostek nie sprawujących nad nią kontroli i zostały przedstawione jako kapitał własny w sprawozdaniu finansowym tej spółki, w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym ujmowane są jako zobowiązanie, ponieważ nie będzie on najbardziej podporządkowanym instrumentem w grupie kapitałowej.

2.3.14.2 Złożone instrumenty finansowe

Składniki złożonych instrumentów wyemitowanych przez Grupę klasyfikuje się oddzielnie jako zobowiązania finansowe i kapitał własny, zgodnie z treścią zawartej umowy. Wartość godziwą składników stanowiących zobowiązania na dzień emisji szacuje się przy użyciu dominującej rynkowej stopy procentowej stosowanej do podobnych, niezamiennych instrumentów. Kwotę tę ujmuje się jako zobowiązanie po zamortyzowanym koszcie przy użyciu efektywnej stopy procentowej do momentu wygaśnięcia tej kwoty związanego z zamianą lub do dnia wymagalności instrumentu. Komponent kapitałowy określa się odejmując wartość zobowiązania od ogólnej wartości godziwej złożonego instrumentu kapitałowego. Wartość tę ujmuje się w kapitale własnym po uwzględnieniu podatku dochodowego i nie podlega ona późniejszemu przeszacowaniu.

2.3.14.3 Zobowiązania wynikające z umów gwarancji finansowej

Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej wycenia się początkowo w wartości godziwej, a następnie według wyższej z dwóch następujących wartości:

- kwoty zobowiązania umownego określonej zgodnie z MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe” oraz
- początkowo ujętej wartości pomniejszonej w odpowiednich przypadkach o umorzenie ujęte zgodnie z zasadami ujmowania przychodów.

2.3.14.4 Aktywa i zobowiązania warunkowe

Zobowiązanie warunkowe to:

- prawdopodobne zobowiązanie, które powstało w wyniku przeszłych zdarzeń i którego istnienie będzie potwierdzone jedynie poprzez wystąpienie lub jego brak – jednego lub więcej niepewnych przyszłych zdarzeń, które nie znajdują się pod kontrolą Spółek Grupy, lub
- obecne zobowiązanie, które wywodzi się ze zdarzenia z przeszłości, ale nie jest rozpoznawane, ponieważ:
  - wpływ korzyści w celu uregulowania tego zobowiązania jest mało prawdopodobny,
  - nie jest możliwe wiarygodne oszacowanie wielkości tego zobowiązania.

Aktywa warunkowe to prawdopodobne aktywa wynikające z przeszłych zdarzeń, których istnienie będzie potwierdzone przez wystąpienie lub jego brak jednego lub więcej przyszłych zdarzeń, na które Spółki nie mają wpływu.

2.3.14.5 Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy albo jako pozostałe zobowiązania finansowe.

2.3.14.6 Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zalicza się zobowiązania finansowe przeznaczone do zbycia lub zdefiniowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązanie finansowe klasyfikuje się jako przeznaczone do zbycia, jeżeli:

- zostało podjęte przede wszystkim w celu odkupu w krótkim terminie;
- stanowi część określonego portfela instrumentów finansowych, którymi Grupa zarządza łącznie zgodnie z bieżącym i faktycznym wzorcem generowania krótkoterminowych zysków; lub
- jest instrumentem pochodnym niesklasyfikowanym i niedziałającym jako zabezpieczenie.

Zobowiązanie finansowe inne niż przeznaczone do zbycia może zostać sklasyfikowane jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy w chwili początkowego ujęcia, jeżeli:

- taka klasyfikacja eliminuje lub znacząco redukuje niespójność wyceny lub ujęcia, jaka wystąpiłaby w innych warunkach; lub
- składnik aktywów finansowych należy do grupy aktywów lub zobowiązań finansowych, lub do obu tych grup objętych zarządzaniem, a jego wyniki wyceniane są w wartości godziwej zgodnie z udokumentowaną strategią zarządzania ryzykiem lub inwestycjami Grupy, w ramach której informacje o grupowaniu aktywów są przekazywane wewnątrz; lub
- stanowi część kontraktu zawierającego jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, a MSR 39 dopuszcza klasyfikację całego kontraktu (składnika aktywów lub zobowiązań) do pozycji wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wykazuje się w wartości godziwej, a wynikające z nich zyski lub straty finansowe ujmuje się w rachunku zysków i strat z uwzględnieniem odsetek zapłaconych od danego zobowiązania finansowego.

2.3.14.7 Pozostałe zobowiązania finansowe

Pozostałe zobowiązania finansowe, w tym kredyty bankowe i pożyczki, wycenia się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcji.

Następnie wycenia się je po zamortyzowanym koszcie historycznym metodą efektywnej stopy procentowej, a koszty odsetkowe ujmuje się metodą efektywnego dochodu.

Metoda efektywnej stopy procentowej służy do obliczania zamortyzowanego kosztu zobowiązania i do alokowania kosztów odsetkowych w odpowiednim okresie. Efektywna stopa procentowa to stopa faktycznie dyskontująca przyszłe płatności pieniężne w przewidywanym okresie użytkowania danego zobowiązania lub, w razie potrzeby, w okresie krótszym.

2.3.14.8 Wyksięgowanie zobowiązań finansowych

Grupa wyksięguje zobowiązania finansowe wyłącznie wówczas, gdy odpowiednie zobowiązania Grupy zostaną wykonane, unieważnione lub gdy wygasną.

2.3.15 Instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne ujmuje się w wartości godziwej na dzień zawarcia kontraktu, a następnie przeszacowuje do wartości godziwej na każdy dzień bilansowy. Wynikowy zysk lub stratę ujmuje się niezwłocznie w rachunku zysków i strat, chyba że dany instrument pochodny pełni funkcję zabezpieczenia. W takim przypadku moment wykazania zysku lub straty zależy od charakteru powiązania zabezpieczającego. Grupa definiuje określone instrumenty pochodne jako zabezpieczenia wartości godziwej wykazanych aktywów i zobowiązań lub uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia wartości godziwej), zabezpieczenia wysoce prawdopodobnych transakcji prognozowanych, zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań (zabezpieczenia przepływów pieniężnych) lub też jako zabezpieczenia inwestycji netto w jednostki działające za granicą.

Instrumenty prezentuje się jako aktywa trwałe lub zobowiązania długoterminowe, jeśli okres pozostały do wymagalności instrumentu przekracza 12 miesięcy i nie przewiduje się, że zostanie on zrealizowany lub rozliczony w ciągu 12 miesięcy. Pozostałe instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa obrotowe lub zobowiązania krótkoterminowe.

2.3.15.1 Wbudowane instrumenty pochodne

Instrumenty pochodne wbudowane w inne instrumenty finansowe lub w umowy niebędące instrumentami finansowymi traktowane są jako oddzielne instrumenty pochodne, jeżeli charakter instrumentu wbudowanego oraz ryzyko z nim związane nie jest ściśle powiązane z charakterem umowy bazowej i ryzykiem z niej wynikającym i jeżeli umowy bazowe nie są wyceniane według wartości godziwej, której zmiany ujmuje się w rachunku zysków i strat. Nie rozpoznaje się instrumentów pochodnych w umowach zawieranych w walutach zwyczajowo przyjętych dla danego rodzaju transakcji, np. w umowach najmu, zawartych w walucie zwyczajowo przyjętej do tego rodzaju transakcji (USD, EUR).

2.3.16 Środki pieniężne

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w wartości godziwej. Na środki pieniężne i ich ekwiwalenty dla celów rachunku przepływów pieniężnych składają się środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe płynne lokaty o terminie zapadalności trzy miesiące lub krótszym, środki przekazane do banku w ramach transakcji repo o terminie zapadalności nie dłuższym niż trzy miesiące oraz kredyty w rachunku bieżącym. Dla celów prezentacji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej kredyty w rachunku bieżącym wykazuje się w pozycji kredyty w zobowiązaniach krótkoterminowych.

2.3.17 Podatki dochodowe

Podatek dochodowy od zysku lub straty za rok obrotowy obejmuje podatek dochodowy bieżący i odroczony. Podatek dochodowy ujmuje się w rachunku zysków i strat, z wyjątkiem kwot dotyczących pozycji ujętych bezpośrednio w kapitale własnym, w którym to przypadku podatek dochodowy wykazuje się w kapitale własnym.

2.3.17.1 Podatek dochodowy bieżący

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów przejściowo niepodlegających opodatkowaniu i kosztów przejściowo niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu.

Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym. Zgodnie z polskimi przepisami w roku 2013 Spółki naliczały zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 19% dochodu do opodatkowania.

Zgodnie z litewskimi przepisami w roku 2013 Spółka UAB Hekon naliczała zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 15% dochodu do opodatkowania.

2.3.17.2 Odroczony podatek dochodowy

Podatek odroczony jest wyliczany metodą bilansową, jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnice pomiędzy wartościami bilansowymi aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe oraz straty podatkowe bądź ulgi podatkowe jakie Grupa może wykorzystać. Pozycja aktywów lub rezerwy na podatek odroczony nie powstaje, jeśli różnica przejściowa powstaje z tytułu pierwotnego ujęcia wartości firmy lub z tytułu pierwotnego ujęcia innego składnika aktywów lub zobowiązania w transakcji, która nie ma wpływu ani na wynik podatkowy ani na wynik księgowy.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień bilansowy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. W sprawozdaniu z sytuacji finansowej podatek dochodowy wykazywany jest po dokonaniu kompensaty w zakresie w jakim wynika ze zobowiązania jakie płatne jest do tego samego urzędu podatkowego.

Podatek odroczony wynikający z przychodów i kosztów odniesionych bezpośrednio na kapitał własny jest również odnoszony na kapitał własny. Ujęcie aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku połączenia jednostek gospodarczych wpływa na wysokość wartości firmy lub nadwyżkę udziału jednostki przejmującej w wartości godziwej netto możliwych do zidentyfikowania aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki przejętej ponad koszt połączenia jednostek gospodarczych.

2.3.17.3 Podatek bieżący i odroczony za bieżący okres obrachunkowy

Podatek dochodowy bieżący, stanowiący obciążenie wyniku finansowego okresu sprawozdawczego, ustala się w wysokości kwoty podatku należnego, wynikającej z deklaracji podatkowej za bieżący okres sprawozdawczy.

Podatek dochodowy odroczony obciążający wynik finansowy okresu sprawozdawczego stanowi zmianę stanu aktywów i rezerw z tytułu podatku odroczonego, będących skutkiem zdarzeń ujętych w wyniku finansowym tego okresu. Podatek odroczony odniesiony w okresie na kapitał własny wykazuje się jako inne całkowite dochody w sprawozdaniu z całkowitych dochodów.

2.3.18 Podatkowa Grupa Kapitałowa

Na podstawie obowiązujących przepisów podatkowych, spółki mają prawo tworzenia Podatkowych Grup Kapitałowych.

W dniu 3 września 2009 roku została zawarta „Umowa o utworzeniu Podatkowej Grupy Kapitałowej Orbis”, w skład której wchodzi spółki: Orbis S.A. oraz Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. Umowa została zarejestrowana we właściwym urzędzie skarbowym (decyzja z dnia 28 października 2009 roku). Reprezentantem podatkowym Podatkowej Grupy Kapitałowej jest Orbis S.A. Podatek kalkulowany jest osobno przez każdą spółkę, a następnie konsolidowany i przekazywany Urzędowi Skarbowemu przez reprezentanta podatkowego. Podatek obciąża rachunki zysków i strat oraz wpływa na przepływy pieniężne obu spółek zgodnie z kalkulacjami. W ramach Podatkowej Grupy Kapitałowej kompensowane są aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Umowa obowiązywała przez okres trzech lat podatkowych, tj. do dnia 31 grudnia 2012 roku.

W dniu 31 sierpnia 2012 roku została zawarta kolejna „Umowa o utworzeniu Podatkowej Grupy Kapitałowej Orbis”. Umowa będzie obowiązywała przez okres trzech lat podatkowych, tj. do dnia 31 grudnia 2015 roku. Umowa została zarejestrowana we właściwym urzędzie skarbowym (decyzja z dnia 2 października 2012 roku) na warunkach identycznych jak umowa obowiązująca dotychczas.

Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej Orbis rozliczają się samodzielnie.

2.3.19 Świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze, w tym wpłaty do programów określonych składek, ujmowane są w okresie, w którym Grupa otrzymała przedmiotowe świadczenie ze strony pracownika, a w przypadku wypłat z zysku lub premii, gdy spełnione zostały następujące warunki:

- na jednostce ciąży obecne prawne lub zwyczajowe oczekiwane zobowiązanie do dokonania wypłat z wyniku zdarzeń przeszłych, oraz
- można dokonać wiarygodnej wyceny tego zobowiązania.

W przypadku świadczeń z tytułu płatnych nieobecności, świadczenia pracownicze ujmowane są w zakresie kumulowanych płatnych nieobecności, z chwilą wykonania pracy, która zwiększa uprawnienia do przyszłych płatnych nieobecności. W przypadku niekumulowanych płatnych nieobecności świadczenia ujmuje się z chwilą ich wystąpienia.

Świadczenia po okresie zatrudnienia w formie programów określonych świadczeń (odprawy emerytalne) oraz inne długoterminowe świadczenia (nagrody jubileuszowe, renty inwalidzkie itp.) ustalane są przy użyciu metody prognozowanych uprawnień jednostkowych, z wyceną aktuarialną przeprowadzaną na każdy dzień bilansowy. Przeszacowania, obejmujące zyski i straty aktuarialne, są natychmiast ujmowane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w ciężar pozostałych całkowitych dochodów w okresie, w którym te zmiany wystąpiły. Przeszacowania ujęte w pozostałych całkowitych dochodach zostają natychmiast odzwierciedlone w zyskach zatrzymanych i nie będą podlegać przeniesieniu do rachunku zysków i strat. Koszty przeszłego zatrudnienia są ujmowane w rachunku zysków i strat w okresie, w którym dokonano zmiany planu. Odsetki netto oblicza się przy zastosowaniu stopy dyskontowej z początku okresu zobowiązania z tytułu świadczenia netto. Koszty określonych świadczeń są podzielone na następujące składniki:

- koszty zatrudnienia (w tym koszty bieżącego zatrudnienia, koszty przeszłego zatrudnienia oraz zyski i straty z tytułu rozliczenia wynikającego ze zmiany lub ograniczenia programu),
- koszt odsetkowy netto, oraz
- przeszacowanie.

Koszty zatrudnienia Grupa prezentuje w kosztach ogólnego zarządu jako koszty świadczeń pracowniczych. Koszt odsetkowy netto prezentowany jest w kosztach finansowych. W kosztach finansowych Grupa prezentuje także zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmian założeń finansowych dotyczące wyceny rezerw na nagrody jubileuszowe. Pozostałe kwoty z przeszacowania dotyczące nagród jubileuszowych prezentowane są w kosztach ogólnego zarządu. Kwoty z przeszacowania dotyczące rezerw emerytalnych i rentowych ujmowane są w pozostałych całkowitych dochodach.

Zobowiązanie ze świadczeń z tytułu rozwiązań stosunku pracy jest rozpoznawane we wcześniejszym momencie: kiedy Grupa nie może już wycofać się z odpraw oraz gdy Grupa ujmuje wszelkie związane z nimi koszty restrukturyzacji.

2.3.20 Rezerwy

Rezerwy są tworzone wówczas, gdy na spółkach Grupy ciąży istniejący prawny lub zwyczajowy obowiązek wynikający z przeszłych zdarzeń i jest prawdopodobne, że w celu wywiązania się z niego nastąpi wypływ zasobów, a kwotę tego wypływu można wiarygodnie oszacować.

Rezerwy tworzy się i klasyfikuje w zależności od tytułu ich utworzenia do następujących grup:

- rezerwy na zobowiązania, w szczególności dotyczące umów rodzących obciążenia, z tytułu udzielonych gwarancji, poręczeń oraz skutków toczącego się postępowania sądowego;
- rezerwy restrukturyzacyjne.

Rezerwy są tworzone na podstawie decyzji Zarządu. Rezerwy restrukturyzacyjne wymagają zatwierdzonego planu restrukturyzacji i jego ogłoszenia.

Nie tworzy się rezerw na przyszłe straty operacyjne.

Rezerwy tworzy się w uzasadnionej i wiarygodnie oszacowanej wartości na dzień zaistnienia zdarzenia obligującego, nie później jednak niż na koniec okresu sprawozdawczego. Na dzień bilansowy przeprowadza się weryfikację stanu rezerw, dokonując w razie konieczności odpowiednich korekt w celu odzwierciedlenia bieżącego, najbardziej wiarygodnego szacunku ich wartości.

Zmiany stanu rezerw odnoszone są bezpośrednio na wynik bieżący w pozostałe koszty i przychody operacyjne.

Jeżeli występuje szereg podobnych zobowiązań, prawdopodobieństwo konieczności wydatkowania środków w celu ich rozliczenia określa się dla całej grupy podobnych zobowiązań. Rezerwę ujmuje się nawet wówczas, gdy prawdopodobieństwo wydatkowania środków w związku z jedną pozycją zawierającą się w grupie zobowiązań jest niewielkie.

Rezerwy wycenia się według wartości bieżącej kosztów oszacowanych zgodnie z najlepszą wiedzą przez kierownictwo Spółki, których poniesienie jest niezbędne w celu rozliczenia bieżącego zobowiązania na dzień bilansowy. Stopa dyskonta zastosowana do ustalenia wartości bieżącej odzwierciedla aktualną ocenę rynkową wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko związane konkretnie z danym składnikiem zobowiązań.

2.3.21 Ujmowanie przychodów

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od dochodów i usług, rabaty i upusty oraz inne podatki związane ze sprzedażą, a także po eliminacji sprzedaży wewnątrz Grupy. Przychody ujmuje się w następujący sposób:

- przychody ze sprzedaży usług ujmuje się w okresie, w którym świadczono usługi w oparciu o stopień zaawansowania konkretnej transakcji określony na podstawie stosunku faktycznie wykonanych prac do całości usług do wykonania,
- przychody ze sprzedaży innych produktów, towarów i usług są ujmowane w wartości godziwej otrzymanych lub należnych zapłat po pomniejszeniu o rabaty i upusty, podatek od towarów i usług i inne podatki związane ze sprzedażą,
- przychody z tytułu odsetek ujmowane są memoriałowo przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej, jeśli ich uzyskanie nie jest wątpliwe.
- przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności.

2.3.22 Koszty finansowe i koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Przychody z inwestycji uzyskane w wyniku krótkoterminowego inwestowania pozyskanych środków zewnętrznych przeznaczonych bezpośrednio na finansowanie nabycia lub wytworzenia składników majątku, pomniejszają wartość kosztów finansowania zewnętrznego podlegających kapitalizacji.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio w rachunek zysków i strat w okresie, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- aktywów wycenianych w wartości godziwej, oraz
- zapasów wytwarzanych w znaczących ilościach w cyklu ciągłym i charakteryzujących się wysoką rotacją.

Element odsetkowy płatności z tytułu leasingu finansowego ujmuje się w rachunku zysków i strat metodą wewnętrznego stopy zwrotu.

2.3.23 Dotacje rządowe

Dotacji nie ujmuje się do chwili uzyskania uzasadnionej pewności, że Grupa spełni konieczne warunki i otrzyma takie dotacje.

Dotacje rządowe ujmuje się w wynik systematycznie, za każdy okres, w którym Grupa ujmuje wydatki jako koszty, których kompensatę ma stanowić dotacja. W szczególności dotacje, których podstawowym warunkiem udzielenia jest zakup, budowa lub inny rodzaj nabycia aktywów trwałych, ujmuje się jako odroczone przychody w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej i odnosi się na wynik systematycznie w uzasadnionych kwotach przez okres ekonomicznej użyteczności związanych z nimi aktywów.

Dotacje rządowe należne jako kompensata już poniesionych kosztów lub strat lub jako forma bezpośredniego wsparcia finansowego dla Grupy bez ponoszenia w przyszłości związanych z tym kosztów ujmuje się w wyniku w okresie, kiedy stają się wymagalne.

2.3.24 Wypłata dywidendy

Płatności dywidendy na rzecz akcjonariuszy ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym Grupy w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy spółki.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 24 czerwca 2013 roku zysk netto osiągnięty przez Orbis S.A. w roku 2012 przeznaczono na wypłatę dywidendy w kwocie 64 508 tys. zł, tj. 1,40 zł na akcję. Pozostałą część zysku w kwocie 39 733 tys. zł postanowiono pozostawić w Spółce jako zysk zatrzymany.

2.3.25 Waluty obce

Transakcje przeprowadzane w walucie innej niż waluta funkcjonalna wykazuje się po kursie waluty obowiązującym na dzień transakcji. Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne denominowane w walutach obcych są przeliczane według kursu obowiązującego na ten dzień. Aktywa i zobowiązania wyceniane w wartości godziwej i denominowane w walutach obcych wycenia się po kursie obowiązującym w dniu ustalenia wartości godziwej. Pozycje niepieniężne wyceniane są według kosztu historycznego.

Różnice kursowe ujmuje się w rachunku zysków i strat w okresie, w którym powstają, z wyjątkiem:

- różnic kursowych dotyczących aktywów w budowie przeznaczonych do przyszłego wykorzystania produkcyjnego, które włącza się do kosztów tych aktywów i traktuje jako korekty kosztów odsetkowych kredytów w walutach obcych;
- różnic kursowych wynikających z pozycji pieniężnych należności lub zobowiązań względem jednostek zagranicznych, z którymi nie planuje się rozliczeń lub też takie rozliczenia nie są prawdopodobne, stanowiących część inwestycji netto w jednostkę zlokalizowaną za granicą i ujmowanych w kapitale z przeliczenia jednostek zagranicznych obcych oraz w zysku/stracie ze zbycia inwestycji netto.

Przy konsolidacji aktywa i zobowiązania jednostek zlokalizowanych za granicą przelicza się na walutę polską po kursie obowiązującym na dzień bilansowy. Przychody i koszty są przeliczane przy użyciu kursu średniego dla danego okresu sprawozdawczego, z wyjątkiem sytuacji, gdy wahania kursów są bardzo znaczne (wtedy stosuje się kursy wymiany z dat dokonania transakcji). Wszelkie różnice kursowe klasyfikuje się jako kapitał własny i ujmuje w kapitale Grupy z przeliczenia jednostek zagranicznych. Takie różnice kursowe ujmuje się jako przychód bądź koszt w okresie, w którym następuje zbycie jednostki zlokalizowanej za granicą.

Wartość firmy oraz korekty wartości godziwej wynikające z nabycia jednostki zlokalizowanej za granicą traktowane są jako składnik aktywów lub zobowiązań jednostki zlokalizowanej za granicą i podlegają przeliczeniu przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu bilansowym.

2.4 ZMIANY ZASAD RACHUNKOWOŚCI ORAZ ZMIANY W PREZENTACJI DANYCH

W 2013 roku nie nastąpiły zmiany zasad rachunkowości w stosunku do opublikowanych sprawozdań finansowych na dzień 31 grudnia 2012 roku inne, niż wynikające z nowych przepisów prawa (patrz nota 2.5 oraz opis poniżej).

Dnia 16 czerwca 2011 roku Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) wydała zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”, które modyfikują metody rozliczania programów zdefiniowanych świadczeń (do których zaliczane są odprawy emerytalno-rentowe) i świadczeń z tytułu rozwiązania stosunku pracy. Wprowadzone zmiany zostały zatwierdzone w UE w dniu 5 czerwca 2012 roku i obowiązują w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie, z możliwością wcześniejszego zastosowania. Najważniejsze modyfikacje obejmują:

- wszystkie zyski i straty aktuarialne należy ujmować w chwili powstania w pozostałych całkowitych dochodach tak, aby kwota netto aktywów lub zobowiązań emerytalnych ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej odzwierciedlała pełną wartość kwoty deficytu lub nadwyżki finansowej programu. Nie będzie już stosowana tzw. „metoda korytarzowa”, którą dopuszczała poprzednia wersja MSR 19;
- zmiany zobowiązania z tytułu zdefiniowanych świadczeń oraz wartości godziwej aktywów programu dzieli się na trzy kategorie i prezentuje jako: koszty zatrudnienia, odsetki netto od zobowiązań (aktywów) netto z tytułu zdefiniowanych świadczeń oraz kwoty z przeszacowania (w tym zyski i straty aktuarialne);
- wprowadzono szereg dodatkowych informacji wymaganych do ujawnienia w rocznym sprawozdaniu finansowym jednostki.

Wskutek powyższych zmian w niniejszym sprawozdaniu finansowym zyski/straty aktuarialne, w części dotyczącej rezerw na odprawy emerytalno-rentowe, zostały ujęte w pozostałych całkowitych dochodach. Jednocześnie wprowadzono zmianę prezentacji odsetek netto oraz zysków/strat aktuarialnych wynikających ze zmian założeń finansowych, dotyczących wyceny rezerw na nagrody jubileuszowe – dotychczas ujmowane były w kosztach operacyjnych, po zmianie są prezentowane w kosztach finansowych.

Poniżej uzgodnienie pozycji skonsolidowanego rachunku zysków i strat za 2012 rok po zmianach:

Dane za 2012 rok	Dane prezentowane w sprawozdaniu za 2012 rok	Zmiana prezentacji zysków/strat aktuarialnych	Dane prezentowane w sprawozdaniu za 2012 rok po zmianach
Przychody netto ze sprzedaży	707 385		707 385
Koszt własny sprzedaży	(497 718)		(497 718)
Zysk brutto ze sprzedaży	209 667	0	209 667
Pozostałe przychody operacyjne	15 446		15 446
Koszty sprzedaży i marketingu	(27 200)		(27 200)
Koszty ogólnego zarządu	(94 148)	1 604	(92 544)
Pozostałe koszty operacyjne	(18 417)		(18 417)
Aktualizacja wartości aktywów trwałych	(3 242)		(3 242)
Zysk z działalności operacyjnej	82 106	1 604	83 710
Przychody finansowe	7 690		7 690
Koszty finansowe	(514)	(1 921)	(2 435)
Zysk przed opodatkowaniem	89 282	(317)	88 965
Podatek dochodowy	(20 448)	60	(20 388)
Zysk netto z działalności kontynuowanej	68 834	(257)	68 577
Strata z działalności zaniechanej	(650)		(650)
Zysk netto za okres	68 184	(257)	67 927

2.5 NOWE STANDARDY RACHUNKOWOŚCI I INTERPRETACJE KIMSF

Poza zmianą do MSR 19, w 2013 roku weszły w życie następujące zmiany do istniejących standardów opublikowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości oraz zatwierdzone przez UE:

- **MSSF 13 „Ustalenie wartości godziwej”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** – Silna hiperinflacja i usunięcie sztywnych terminów dla stosujących MSSF po raz pierwszy, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 1 „Zastosowanie MSSF po raz pierwszy”** – Pożyczki rządowe, zatwierdzone w UE w dniu 4 marca 2013 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 7 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”** – Kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”** - Prezentacja składników innych całkowitych dochodów, zatwierdzone w UE w dniu 5 czerwca 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2012 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”** – Podatek odroczony: realizacja wartości aktywów, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Poprawki do rachunkowości świadczeń po okresie zatrudnienia, zatwierdzone w UE w dniu 5 czerwca 2012 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2009-2011)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSR 1, MSR 16, MSR 32 oraz MSR 34) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa, zatwierdzone w UE w dniu 27 marca 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 lub po tej dacie),
- **Interpretacja KIMSF 20 „Koszty usuwania nadkładu na etapie produkcji w kopalniach odkrywkowych”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2013 roku lub po tej dacie).

W/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miały istotnego wpływu na dotychczas stosowaną politykę rachunkowości Grupy.

Na dzień 19 lutego 2014 roku zostały opublikowane i zatwierdzone przez UE, ale jeszcze nie weszły w życie następujące standardy i interpretacje:

- **MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),

- **MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSR 27 (znowelizowany w roku 2011) „Jednostkowe sprawozdania finansowe”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **MSR 28 (znowelizowany w roku 2011) „Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach”**, zatwierdzone w UE w dniu 11 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 11 „Wspólne ustalenia umowne” oraz MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach”** – objaśnienia na temat przepisów przejściowych, zatwierdzone w UE w dniu 4 kwietnia 2013 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSSF 10 „Skonsolidowane sprawozdania finansowe”, MSSF 12 „Ujawnienie informacji na temat udziałów w innych jednostkach” oraz MSR 27 „Jednostkowe sprawozdania finansowe”** – jednostki inwestycyjne, zatwierdzone w UE w dniu 20 listopada 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 32 „Instrumenty finansowe: prezentacja”** – kompensowanie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych, zatwierdzone w UE w dniu 13 grudnia 2012 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 36 „Utrata wartości aktywów”** – Ujawnianie wartości odzyskiwalnej aktywów niefinansowych, zatwierdzone w UE w dniu 19 grudnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena”** – Nowacja instrumentów pochodnych oraz kontynuacja rachunkowości zabezpieczeń, zatwierdzone w UE w dniu 19 grudnia 2013 roku (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie).

Ponadto na dzień 19 lutego 2014 roku zostały przyjęte przez RMSR, ale jeszcze nie zatwierdzone przez UE następujące standardy i interpretacje:

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”** oraz późniejsze zmiany (nie została określona jeszcze data obowiązującego wejścia w życie),
- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności”** (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do MSR 19 „Świadczenia pracownicze”** – Programy określonych świadczeń: składki pracownicze (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 roku lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2010-2012)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 2, MSSF 3, MSSF 8, MSSF 13, MSR 16, MSR 24 oraz MSR 38) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 lub po tej dacie),
- **Zmiany do różnych standardów „Poprawki do MSSF (cykl 2011-2013)”** – dokonane zmiany w ramach procedury wprowadzania dorocznych poprawek do MSSF (MSSF 1, MSSF 3, MSSF 13 oraz MSR 40) ukierunkowane głównie na rozwiązywanie niezgodności i uściślenie słownictwa (obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 lipca 2014 lub po tej dacie),

- **Interpretacja KIMSF 21 „Opłaty publiczne”** (obowiązująca w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2014 roku lub po tej dacie).

Według szacunków Grupy, w/w standardy, interpretacje i zmiany do standardów nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby zastosowane przez Grupę na dzień bilansowy.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE.

Według szacunków Grupy, zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” nie miałyby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

2.6 WAŻNE OSZACOWANIA I ZAŁOŻENIA

Oszacowania i osądy poddaje się nieustannej weryfikacji. Wynikają one z dotychczasowych doświadczeń oraz innych czynników, w tym przewidywań co do przyszłych zdarzeń, które w danej sytuacji wydają się zasadne.

Ważne oszacowania i osądy księgowe

Grupa dokonuje oszacowań i przyjmuje założenia dotyczące przyszłości. Szacunki i związane z nimi założenia opierają się o doświadczenia historyczne i inne czynniki uznawane za istotne. Uzyskane w ten sposób oszacowania księgowe mogą odbiegać od rzeczywistych wyników. Szacunki i leżące u ich podstaw założenia podlegają bieżącej weryfikacji. Zmianę wielkości szacunkowych ujmuje się w okresie, w którym nastąpiła weryfikacja, jeśli dotyczy ona wyłącznie tego okresu, lub w okresie bieżącym i okresach przyszłych, jeśli zmiana dotyczy ich na równi z okresem bieżącym.

Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na sprawozdanie finansowe to:

- Szacowana utrata wartości firmy*
Grupa corocznie testuje wartość firmy pod kątem utraty wartości, zgodnie z zasadą rachunkowości przedstawioną w nocie 2.3.13.1. Wartość odzyskiwalna ośrodków wypracowujących środki pieniężne, czyli spółek, do których odnosi się wartość firmy, wyliczana jest metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF).
- Szacowana utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych i nieruchomości inwestycyjnych*
Na każdy dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. Wartość odzyskiwalna poszczególnych ośrodków wypracowujących środki pieniężne szacowana jest przy wykorzystaniu metodologii opisanej w nocie 2.3.13.1.
- Szacowana rezerwa na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia*
Rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne szacuje się przy zastosowaniu metod aktuarialnych. Wzrost stopy dyskontowej oraz zmiana tempa długookresowego wzrostu wynagrodzeń mają wpływ na zmianę szacunku. Przy kalkulacji rezerw aktuarialnych przeprowadza analizę wrażliwości w zakresie wpływu stopy dyskonta oraz planowanych wzrostów podstaw wymiaru świadczeń. Szczegóły analizy zawarte są w nocie 30 skonsolidowanego sprawozdania finansowego.
- Szacowane okresy ekonomicznej użyteczności*
Wysokość stawek amortyzacyjnych ustalana jest na podstawie aktualnej wiedzy dotyczącej przewidywanego okresu użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych. Przewidywany okres użytkowania podlega okresowej weryfikacji.

3. ISTOTNE ZDARZENIA 2013 ROKU

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem zostały zawarte następujące istotne transakcje:

- **Sprzedaż zorganizowanej części przedsiębiorstwa hotelu Mercure Kasprowy w Zakopanem** - w dniu 27 lutego 2013 roku pomiędzy „Orbis” S.A. (Sprzedający) i Bachleda Hotel Sp. z o.o. (Kupujący) została zawarta przyrzeczona umowa sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa hotelu Mercure Kasprowy w Zakopanem, przy ul. Szymaszkowej, za cenę 56 350 tys. zł. Zgodnie z umową przyrzeczoną, rozliczenie zostanie dokonane w następujący sposób:
  - 80% ceny zostało przelane na rachunek Sprzedającego niezwłocznie po złożeniu umowy sprzedaży w sędzie wieczysto-księgowym (pomniejszone o zadatek oraz o cenę ruchomości, które zostały zapłacone w roku 2012),
  - Pozostałe 20% ceny, zabezpieczone na rachunku powierniczym Sprzedającego, zostanie wypłacone w ratach:
    - 6% ceny do dnia 31 grudnia 2015 r.
    - 7% ceny do dnia 31 grudnia 2017 r.
    - 7% ceny do dnia 31 grudnia 2019 r.
- **Sprzedaż udziałów w Orbis Transport Sp. z o. o.** – w dniu 23 maja 2013 roku została zawarta transakcja sprzedaży wszystkich posiadanych przez Orbis S.A. udziałów w spółce zależnej Orbis Transport Sp. z o.o. Stronami umowy byli Orbis S.A. jako sprzedający i NFM Services Sp. z o.o. jako kupujący. Zgodnie z umową, w dacie jej podpisania, kupujący nabył 28 040 udziałów należących do Orbis S.A., stanowiących 96,0% łącznej liczby udziałów spółki Orbis Transport, za łączną cenę 3 015 tys. zł.
- **Sprzedaż nieruchomości niehotelowych** – w 2013 roku spółka zależna Hekon S.A. dokonała sprzedaży czterech nieruchomości: w Olsztynie, Tarnowie, Włocławku i w Kołobrzegu. Łączna cena sprzedaży netto wyniosła 5 483 tys. zł.

4. SEGMENTY DZIAŁALNOŚCI

Zgodnie z wymogami MSSF 8, Grupa identyfikuje segmenty operacyjne w oparciu o wewnętrzne raporty, które są regularnie weryfikowane przez Zarząd jednostki dominującej w celu alokacji zasobów do poszczególnych segmentów oraz oceny wyników ich działalności.

4.1 SEGMENTY OPERACYJNE

Grupa Kapitałowa Orbis wyróżnia trzy sprawozdawcze segmenty operacyjne:

- hotele o wyższym i średnim standardzie (Up&Midscale), do którego należą hotele marki Sofitel, Novotel, Mercure oraz Orbis Hotels,
- hotele ekonomiczne, do którego należą hotele marki ibis oraz ibis budget,
- Transport, obejmujący dane finansowe Orbis Transport Sp. z o.o. (do dnia sprzedaży spółki).

Ocena działalności segmentów dokonywana jest głównie na podstawie przychodów oraz wyników na poziomie EBIT (wynik z działalności operacyjnej) oraz EBITDA (wynik z działalności operacyjnej bez uwzględnienia amortyzacji), z wyłączeniem zdarzeń niepowtarzalnych i jednorazowych. Regularnej analizie poddawane są również ponoszone nakłady inwestycyjne.

W poniższych tabelach zostały przedstawione dane dotyczące przychodów, wyników oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy Kapitałowej Orbis.

Działalność nieprzypisana obejmuje przychody i koszty Biura Zarządu (w tym przychody i koszty z wynajmu nieruchomości inwestycyjnych) oraz zdarzenia niepowtarzalne i jednorazowe, takie jak aktualizacja wartości niefinansowych aktywów trwałych, wynik na sprzedaży nieruchomości oraz koszty restrukturyzacji. W ramach działalności nieprzypisanej wykazywany jest również podatek dochodowy bieżący i odroczony (Grupa nie kalkuluje podatku dochodowego dla poszczególnych segmentów działalności).

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

W odniesieniu do danych bilansowych, do segmentów operacyjnych Grupa przyporządkowuje wszystkie aktywa i zobowiązania, z wyjątkiem aktywów i zobowiązań Biura Zarządu (w tym głównie nieruchomości inwestycyjnych, środków pieniężnych na lokatach bankowych, innych aktywów finansowych, należności i zobowiązań publicznoprawnych oraz aktywów i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego). W ramach działalności nieprzypisanej wykazana jest również wartość firmy.

W poniższych tabelach zostały przedstawione dane dotyczące przychodów, kosztów i zysków oraz aktywów i pasywów poszczególnych segmentów operacyjnych Grupy Kapitałowej.

Dane za rok 2013:

Przychody i koszty w podziale na segmenty operacyjne kształtują się następująco:

	Segmenty operacyjne			Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne	Transport		
Przychody segmentu, w tym:	543 506	125 798	0	13 297	682 601
Sprzedaż klientom zewnętrznym	543 506	125 798	0	13 297	682 601
EBITDA	176 835	59 560	0	(40 161)	196 234
Amortyzacja	(85 813)	(25 333)	0	(3 200)	(114 346)
Zysk/strata z działalności operacyjnej (EBIT)	91 022	34 227	0	(43 361)	81 888
Przychody/koszty finansowe	(838)	19	0	3 651	2 832
Podatek dochodowy	0	0	0	(18 071)	(18 071)
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej	90 184	34 246	0	(57 781)	66 649
Wynik z działalności zaniechanej			(1 118)	(548)	(1 666)
Zysk netto					64 983

Poniższa tabela zawiera inne wybrane dane finansowe segmentów operacyjnych na 31 grudnia 2013 roku:

	Segmenty operacyjne			Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne	Transport		
Aktywa	1 236 667	443 161	0	374 501	2 054 329
w tym: aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0	0	0	13 476	13 476
Wartość nakładów inwestycyjnych	87 952	3 190	13 666	3 311	108 119
Amortyzacja	85 813	25 333	0	3 200	114 346
Zobowiązania	78 213	12 778	0	31 235	122 226

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Dane za rok 2012:

Przychody i koszty w podziale na segmenty kształtują się następująco:

	Segmenty operacyjne			Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne	Transport		
Przychody segmentu, w tym:					
	579 936	115 658	0	11 791	707 385
Sprzedaż klientom zewnętrznym	579 936	115 658	0	11 791	707 385
EBITDA	194 807	43 449	0	(42 259)	195 997
Amortyzacja	(90 922)	(17 860)	0	(3 505)	(112 287)
Zysk/strata z działalności operacyjnej (EBIT)	103 885	25 589	0	(45 764)	83 710
Przychody/koszty finansowe	(958)	14	0	6 199	5 255
Podatek dochodowy	0	0	0	(20 388)	(20 388)
Zysk/strata netto z działalności kontynuowanej	102 927	25 603	0	(59 953)	68 577
Wynik z działalności zaniechanej			4 697	(5 347)	(650)
Zysk netto					67 927

Poniższa tabela zawiera inne wybrane dane finansowe segmentów operacyjnych na 31 grudnia 2012 roku:

	Segmenty operacyjne			Działalność nieprzypisana i korekty konsolidacyjne	Wartość skonsolidowana
	Hotele Up&Midscale	Hotele Ekonomiczne	Transport		
Aktywa	1 242 813	472 245	30 580	374 172	2 119 810
w tym: aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	46 434	0	30 580	(627)	76 387
Wartość nakładów inwestycyjnych	58 307	158 580	21 530	1 439	239 856
Amortyzacja	(90 922)	(17 860)	0	(3 505)	(112 287)
Zobowiązania	75 718	13 748	26 377	71 930	187 773
w tym: zobowiązania związane z aktywami klasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	0	0	26 377	(907)	25 470

4.2 PRZYCHODY Z GŁÓWNYCH PRODUKTÓW I USŁUG

	2013	2012
Przychody z usług noclegowych	440 785	464 354
Przychody z usług gastronomicznych	198 388	199 743
Pozostałe przychody	43 428	43 288
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów razem	682 601	707 385

4.3 INFORMACJE DOTYCZĄCE OBSZARÓW GEOGRAFICZNYCH

W poniższych tabelach zostały przedstawione dane dotyczące przychodów oraz aktywów trwałych poszczególnych segmentów geograficznych Grupy Kapitałowej Orbis za 2013 rok i za 2012 rok. Segmenty geograficzne oparte są o kryterium lokalizacji punktów świadczenia usług i innych aktywów, gdzie Grupa wykorzystwała stosowany w sprawozdawczości wewnętrznej podział na regiony operacyjne.

Dane za rok 2013:

	Segmenty geograficzne		Wzajemne eliminacje	Ogółem
	Polska	Zagranica		
Przychody segmentu, w tym:	665 424	17 177	0	682 601
Sprzedaż klientom zewnętrznym	665 424	17 177	0	682 601
Aktywa	1 805 799	961	0	1 806 760
Nakłady inwestycyjne	107 499	620	0	108 119

Dane za rok 2012:

	Segmenty geograficzne		Wzajemne eliminacje	Ogółem
	Polska	Zagranica		
Przychody segmentu, w tym:	692 847	14 946	(408)	707 385
Sprzedaż klientom zewnętrznym	692 439	14 946	0	707 385
Sprzedaż innym segmentom	408	0	(408)	0
Aktywa	1 832 016	517	0	1 832 533
Nakłady inwestycyjne	239 623	233	0	239 856

4.4 INFORMACJE DOTYCZĄCE GŁÓWNYCH KLIENTÓW

W 2013 oraz w 2012 roku Grupa Kapitałowa Orbis nie zidentyfikowała wiodących klientów, których wartość obrotów przekroczyła poziom 10% łącznych przychodów ze sprzedaży.

5. PRZYCHODY I KOSZTY

5.1 PRZYCHODY NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW, TOWARÓW I MATERIAŁÓW

	2013	2012
Przychody netto ze sprzedaży usług	682 477	707 238
<i>w tym od jednostek powiązanych</i>	3 365	3 405
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	124	147
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów razem	682 601	707 385

5.2 POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	2013	2012
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych *)	11 429	8 100
Dotacje	1 560	909
Inne przychody operacyjne, w tym:	4 817	6 437
rozwiązanie rezerw, w tym:	0	2 798
- rezerwa na restrukturyzację zatrudnienia	0	798
- inne rezerwy	0	2 000
przychody z tytułu kar umownych	1 220	0
niewykorzystane rezerwy dot. zwiększonych opłat za użytkowanie wieczyste gruntów	0	794
otrzymane odszkodowania	385	208
nadpłata z tytułu zmiany kursu walut	38	42
refundacje kosztów	60	83
inne	3 114	2 512
Pozostałe przychody operacyjne razem	17 806	15 446

* W 2013 roku sfinalizowano transakcję sprzedaży hotelu Mercure Kasprowy w Zakopanem. Umowa sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa za cenę 56 350 tys. zł została zawarta w dniu 27 lutego 2013 roku. Zysk zrealizowany na tej transakcji wyniósł 7 399 tys. zł. Dodatkowo w 2013 roku dokonano sprzedaży nieruchomości inwestycyjnych we Włocławku, Olsztynie, Tarnowie i Kołobrzegu. Łączny zysk ze zbycia tych nieruchomości wyniósł 3 942 tys. zł.

W 2012 roku dokonano sprzedaży hotelu Polonez w Poznaniu i wyposażenia hotelu Kasprowy w Zakopanem oraz nieruchomości w: Zakopanem, Włocławku, Gdańsku, Sopotcie i Świnoujściu. Łączny zysk ze zbycia tych nieruchomości wyniósł 7 984 tys. zł.

Dotacja z PARP

W dniu 14 grudnia 2011 roku została zawarta umowa z Polską Agencją Rozwoju Przedsiębiorczości („PARP”) na wsparcie finansowe projektu szkoleniowo-doradczego dla pracowników Orbis S.A. oraz Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. z Grupy Kapitałowej Orbis, oraz spółek powiązanych Accor Polska Sp. z o.o. i Hotel Muranowska Sp. z o.o. z grupy Accor. W ramach projektu, począwszy od 2012 roku, Spółka Orbis S.A. otrzymywała dotacje, które w 85% finansowane były ze środków europejskich (Europejskiego Funduszu Społecznego, EFS), natomiast pozostałe 15% z budżetu krajowego. Wkład własny Spółki został ustalony w kwocie 1 622 tys. zł.

W 2013 roku Spółka Orbis S.A. otrzymała 1 417 tys. zł w ramach dofinansowania z EFS, z czego 1 560 tys. zł. zostało rozpoznane jako pozostałe przychody operacyjne, zaś 143 tys. zł stanowi zmianę stanu rozliczeń międzyokresowych przychodów (prezentowanych w innych zobowiązaniach krótkoterminowych – nota 28).

5.3 KOSZTY WEDŁUG RODZAJU

	2013	2012
Amortyzacja	(114 346)	(112 287)
Zużycie materiałów i energii	(110 795)	(114 589)
Usługi obce (w tym czynsz)	(136 166)	(138 369)
Podatki i opłaty	(28 495)	(30 576)
Koszty świadczeń pracowniczych	(187 441)	(196 623)
Pozostałe koszty rodzajowe (z tytułu)	(23 555)	(24 950)
- podróże służbowe	(1 501)	(2 028)
- składki na ubezpieczenia	(1 632)	(1 506)
- opłaty franchisingowe	(17 775)	(18 447)
- tantiemy praw autorskich	(1 380)	(949)
- odpisy aktualizujące wartość należności	(118)	(510)
- inne	(1 149)	(1 510)
Koszty według rodzaju ogółem	(600 798)	(617 394)
Koszty sprzedaży i marketingu	25 378	27 200
Koszty ogólnego zarządu	89 694	92 544
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	(485 726)	(497 650)
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(65)	(68)
Koszt własny sprzedaży	(485 791)	(497 718)

5.4 KOSZTY ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	2013	2012
Wynagrodzenia	(146 645)	(153 889)
Rezerwa na niewykorzystane i zaległe urlopy	267	(457)
Rezerwa na wynagrodzenia i pochodne	(4 314)	(2 479)
Rezerwa na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne	(1 270)	(2 548)
Świadczenia na rzecz pracowników	(35 479)	(37 250)
Koszty świadczeń pracowniczych razem	(187 441)	(196 623)

Rezerwy na zaległe i niewykorzystane urlopy są prezentowane w rachunku zysków i strat w pozycjach Koszt własny sprzedaży, Koszty sprzedaży i marketingu oraz Koszty ogólnego zarządu.

Szczegółowa informacja na temat rezerw na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne znajduje się w notcie 30 niniejszego sprawozdania finansowego.

5.5 POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	2013	2012
Utworzone rezerwy:		
na restrukturyzację zatrudnienia	(5 760)	(5 652)
na sprawy sądowe	0	(2 613)
Koszty restrukturyzacji zatrudnienia	(2 922)	(7 521)
Zapłacone odszkodowania, kary, grzywny	(373)	(531)
Darowizny	(33)	(125)
Koszty wykupu hoteli z leasingu	0	(959)
Umorzenie należności	(289)	(468)
Koszty związane z zamknięciem hoteli i likwidacją majątku	(596)	(559)
Gwarancja płatności rat leasingowych	0	(431)
Niedopłata z tytułu zmiany kursu walut	(911)	(1 308)
Opłata za korzystanie z praw autorskich-ugoda pozasądowa	(687)	0
Pozostałe	(1 043)	(863)
Pozostałe koszty operacyjne ogółem	(12 614)	(18 417)

5.6 AKTUALIZACJA WARTOŚCI AKTYWÓW TRWAŁYCH

	2013	2012
Ujęcie odpisów na środki trwałe	(6 729)	(9 536)
Ujęcie odpisów na środki trwałe w budowie	(3 205)	(4 365)
Odwrocenie odpisów na środki trwałe	2 960	7 672
Odwrocenie odpisów na inne inwestycje długoterminowe	1 932	2 987
Aktualizacja wartości aktywów trwałych razem	(5 042)	(3 242)

Informacje dotyczące odpisów aktualizujących znajdują się w nocie 10 oraz 17.

5.7 PRZYCHODY FINANSOWE

	2013	2012
Odsetki od depozytów i lokat	4 225	7 455
Dodatnie różnice kursowe	0	191
Przychody z tyt.odsetek od pożyczek udzielonych, należności własnych	13	26
Pozostałe	21	18
Przychody finansowe ogółem	4 259	7 690

5.8 KOSZTY FINANSOWE

	2013	2012
Koszt odsetkowy dotyczący rezerw na świadczenia pracownicze	(874)	(1 015)
Zyski/straty aktuarialne wynikające z wyceny rezerw na nagrody jubileuszowe	0	(906)
Prowizje dotyczące kredytów	(451)	(431)
Odsetki za zwłokę	(94)	(73)
Ujemne różnice kursowe	(8)	0
Pozostałe	0	(10)
Koszty finansowe ogółem	(1 427)	(2 435)

W prezentowanych danych finansowych za rok 2013 i porównywalnych za rok 2012 Grupa Kapitałowa odniosła wszystkie koszty finansowania zewnętrznego na wynik finansowy okresu, w którym zostały poniesione. W 2013 i w 2012 roku nie wystąpiły koszty finansowania zewnętrznego, które spełniłyby warunki klasyfikujące je do kapitalizacji.

6. PODATEK DOCHODOWY BIEŻĄCY I ODROZCZONY

Główne składniki obciążenia podatkowego przedstawiają się następująco:

	2013	2012
Bieżący podatek dochodowy	(22 202)	(25 085)
- bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(22 202)	(25 085)
Odroczony podatek dochodowy	4 131	4 697
- związany z powstaniem i odwróceniem różnic przejściowych	4 131	4 697
Obciążenie podatkowe w skonsolidowanym rachunku zysków i strat	(18 071)	(20 388)

Uzgodnienie wysokości podatku dochodowego w rachunku zysków i strat z wynikiem finansowym:

	2013	2012
Zysk przed opodatkowaniem	84 720	88 965
Podatek przy zastosowaniu stawki ustawowej wynoszącej 19%	(16 096)	(16 904)
Wykorzystane straty podatkowe - efekt podatkowy	290	312
Efekt podatkowy przychodów i kosztów trwale nie stanowiących przychodów i kosztów podatkowych	(2 325)	(3 862)
Wpływ zróżnicowania stawek podatkowych jednostek zależnych działających w innych systemach prawnych	60	66
Obciążenie podatkowe według efektywnej stawki podatkowej	(18 071)	(20 388)

Zgodnie z polskimi przepisami w roku 2013 oraz 2012 Spółki naliczały zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 19% dochodu do opodatkowania.

Zgodnie z litewskimi przepisami w roku 2013 oraz 2012 Spółka UAB Hekon naliczała zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 15% dochodu do opodatkowania.

Na podstawie umowy zawartej w dniu 3 września 2009 roku Orbis S.A. oraz Hekon – Hotele Ekonomiczne S.A. tworzyły Podatkową Grupę Kapitałową. Umowa obowiązywała przez okres trzech lat podatkowych, tj. od 1 stycznia 2010 roku do 31 grudnia 2012 roku.

W dniu 2 października 2012 roku Urząd Skarbowy w Warszawie zarejestrował kolejną umowę Podatkowej Grupy Kapitałowej zawartą w dniu 31 sierpnia 2012 pomiędzy Orbis S.A. i Hekon Hotele Ekonomiczne S.A. na okres 3 lat podatkowych tj. od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2015 roku

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Odroczony podatek dochodowy wynika z następujących pozycji różnic przejściowych:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	15 618	16 447
Odnoszone na wynik finansowy	15 542	16 387
- aktualizacja należności	405	529
- aktualizacja udziałów w jednostkach powiązanych	254	621
- różnica pomiędzy wartością podatkową i księgową niefinansowych aktywów trwałych	3 599	4 129
- pierwsza opłata za przystąpienie do sieci Accor	203	269
- rezerwy na wynagrodzenia	2 841	2 416
- ZUS i podobne zobowiązania	81	75
- pozostałe rezerwy i bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	7 952	7 987
- inne	207	361
Odniesiona na kapitał własny	76	60
- zyski/straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych	76	60
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	15 618	16 447
Długoterminowe	7 293	8 680
Krótkoterminowe	8 325	7 767
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	24 012	29 049
Odnoszona na wynik finansowy	23 921	28 898
- różnica pomiędzy wartością podatkową i księgową niefinansowych aktywów trwałych	22 629	27 648
- przychody niezafakturowane	656	740
- niezapłacone odsetki	9	7
- inne	627	503
Odnoszona na kapitał własny	91	151
- inwestycje długoterminowe	91	91
- zyski/straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych	0	60
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego, w tym:	24 012	29 049
Długoterminowa	23 171	28 251
Krótkoterminowa	841	798

Podatek odroczony jest prezentowany per-saldo z pozycji Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w ramach każdej spółki, a także w ramach Podatkowej Grupy Kapitałowej. Wpływ na wysokość Aktywów i Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego poszczególnych spółek wchodzących w skład Grupy Kapitałowej Orbis w 2013 roku został zaprezentowany poniżej.

2013 rok	Różnice przejściowe		Per saldo	
	Aktywa	Pasywa	Aktywa	Pasywa
Orbis	12 546	21 584	0	9 038
Hekon-Hotele Ekonomiczne	3 013	1 772	0	(1 241)
Orbis Kontrakty	39	656	0	617
UAB Hekon	20	0	20	0
Razem	15 618	24 012	20	8 414

Grupa nie rozpoznała rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego od dodatnich różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne korzystając z możliwości jaką daje MSR 12 pkt 39. Wartość różnic przejściowych związanych z inwestycjami w jednostki zależne na dzień 31 grudnia 2013 roku wyniosła 52 449 tys. zł, a na 31 grudnia 2012 roku wyniosła 41 041 tys. zł.

7. AKTYWA PRZEZNACZONE DO SPRZEDAŻY I DZIAŁALNOŚĆ ZANIECHANA

Na dzień 31 grudnia 2013 roku na pozycję aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży składają się:

- prawo wieczystego użytkowania gruntu wraz z budynkiem przy ulicy Łopuszańskiej w Warszawie,
- prawo wieczystego użytkowania gruntu wraz z budynkiem przy ulicy Bitwy Warszawskiej 1920r. w Warszawie,
- udziały w spółce zależnej Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o.

Na dzień 31 grudnia 2012 roku na pozycję Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży składały się:

- aktywa spółki Orbis Transport Sp. z o.o.,
- grunt oraz budynek hotelu Kasprowy w Zakopanem,
- prawo wieczystego użytkowania gruntu wraz z budynkiem przy ulicy Łopuszańskiej w Warszawie.

Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Stan na początek okresu	76 387	63 798
Zwiększenia	10 419	76 372
przeniesienie ze środków trwałych	7 830	68 988
przeniesienie z wartości niematerialnych	0	53
przeniesienie z nieruchomości inwestycyjnych	159	0
przeniesienie z pozostałych aktywów	2 430	7 331
Zmniejszenia	(73 330)	(63 783)
sprzedaż jednostek zależnych	0	(32 137)
sprzedaż nieruchomości	(46 343)	(23 625)
sprzedaż pozostałych aktywów	(26 901)	(7 625)
inne	(86)	(396)
Stan na koniec okresu	13 476	76 387

Zmniejszenia wykazane w 2013 roku dotyczą sprzedaży hotelu Mercure Kasprowy w Zakopanem oraz sprzedaży aktywów spółki Orbis Transport Sp. z o.o.

Zmniejszenia wykazane w 2012 roku wynikały ze sprzedaży:

- hotelu Polonez w Poznaniu,
- spółek PKS Gdańsk Sp. z o.o. i PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o.
- środków transportu spółki Orbis Transport Sp. z o.o. wycofanych z eksploatacji.

Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży prezentowane są w wartości ewidencyjnej netto nie wyższej od wartości godziwej, pomniejszonej o koszty sprzedaży.

Działalność zaniechana

W związku z dokonaną w maju 2013 roku sprzedażą spółki zależnej Orbis Transport Sp. z o.o., wyniki tej spółki w obydwu prezentowanych okresach zostały zakwalifikowane do działalności zaniechanej. Jako działalność zaniechana w roku 2012 są również prezentowane wyniki zrealizowane przez spółki zależne PKS Gdańsk Sp. z o.o. oraz PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o. (sprzedane w pierwszym kwartale 2012 roku) oraz wynik spółki Capital Parking Sp. z o.o. (sprzedanej w grudniu 2012 roku).

Poprzez sprzedaż udziałów w ww. spółkach zależnych Grupa Kapitałowa Orbis wycofała się z prowadzenia działalności innych, niż działalność hotelowa.

Rachunek zysków i strat działalności zaniechanej po korektach konsolidacyjnych

	2013	2012
Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	6 128	33 830
Koszt własny sprzedaży	(5 902)	(27 036)
Koszty sprzedaży i marketingu	(17)	(89)
Koszty ogólnego zarządu	(1 051)	(8 369)
w tym:		
- koszty amortyzacji	(1 134)	(5 336)
- koszty zatrudnienia	(2 541)	(12 102)
- koszty usług obcych	(2 497)	(11 326)
Pozostałe przychody operacyjne	249	2 782
Pozostałe koszty operacyjne	(656)	(2 881)
Aktualizacja wartości aktywów trwałych	0	(547)
Przychody finansowe	33	1 209
Koszty finansowe	(450)	(1 234)
Strata przed opodatkowaniem	(1 666)	(2 335)
Podatek dochodowy	0	1 685
Strata netto z działalności zaniechanej	(1 666)	(650)

Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży oraz zobowiązania związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży dotyczące Orbis Transport przedstawiały się następująco:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Aktywa trwałe	0	19 596
w tym:		
Rzeczowe aktywa trwałe	0	19 517
Wartości niematerialne	0	53
Inne aktywa finansowe	0	26
Aktywa obrotowe	0	7 305
w tym:		
Należności handlowe	0	2 407
Należności z tyt. podatku dochodowego	0	1
Należności krótkoterminowe inne	0	1 845
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	0	3 052
Aktywa klasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	0	26 901
Zobowiązania długoterminowe	0	348
w tym:		
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	0	153
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	0	195
Zobowiązania krótkoterminowe	0	25 122
w tym:		
Kredyty i pożyczki	0	18 482
Zobowiązania handlowe	0	943
Zobowiązania krótkoterminowe inne	0	5 347
Rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	0	31
Rezerwy na zobowiązania	0	319
Zobowiązania związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	0	25 470

Sprawozdanie z przepływów pieniężnych działalności zaniechanej po korektach konsolidacyjnych

	2013	2012
DZIAŁALNOŚĆ OPERACYJNA	(1 666)	(2 335)
Zysk przed opodatkowaniem		
Korekty:	(412)	(14 524)
Amortyzacja	1 134	5 336
Odsetki	397	(151)
Zysk z działalności inwestycyjnej	(81)	(1 267)
Zmiana stanu należności	1 614	2 650
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(3 785)	(21 026)
Zmiana stanu rezerw	(239)	(67)
Inne korekty	548	1
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej dotyczące działalności zaniechanej	(2 078)	(16 859)
Podatek dochodowy zwrócony/(zapłacony)	1	(756)
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej dotyczące działalności zaniechanej	(2 077)	(17 615)
DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA		
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	3 003	20 690
Przychody ze sprzedaży udziałów w jednostkach powiązanych	0	11 411
Przychody z tytułu odsetek	22	1 214
Splata udzielonych pożyczek	0	527
Wydatki na rzeczowe aktywa trwałe oraz wartości niematerialne	(7 213)	(21 595)
Udzielenie pożyczek	0	(111)
Inne wydatki	(2 480)	(258)
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej dotyczące działalności zaniechanej	(6 668)	11 878
DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA		
Zaciągnięcie kredytów i pożyczek	8 856	23 351
Splaty kredytów i pożyczek	(2 744)	(4 869)
Splata odsetek i inne wydatki związane z obsługą zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek	(419)	(1 136)
Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	0	(55)
Płatności zobowiązań z tytułu umów leasingu finansowego	0	(364)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej dotyczące działalności zaniechanej	5 693	16 927
Zmiana stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów dotycząca działalności zaniechanej	(3 052)	11 190

8. ZYSK PRZYPADAJĄCY NA JEDNĄ AKCJĘ

Zysk przypadający na jedną akcję zwykłą oblicza się przez podzielenie zysku netto za rok obrotowy przypadający na zwykłych akcjonariuszy jednostki dominującej przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego.

Zysk rozwodniony przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku netto za rok obrotowy przypadającego na zwykłych akcjonariuszy przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku obrotowego skorygowaną o wpływ elementów rozładniających.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem i w okresie porównywalnym nie wystąpiły czynniki powodujące rozwodnienie zysku na akcję.

Poniżej przedstawione są dane dotyczące zysku oraz akcji, które posłużyły do wyliczenia podstawowego i rozwodnionego zysku na akcję:

	2013	2012
Zysk netto przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	64 983	68 082
Średnia ważona liczba wyemitowanych akcji zwykłych (tys. szt)	46 077	46 077
Zysk na akcję	1,41	1,48

Poniższa tabela przedstawia podział podstawowego zysku przypadającego na jedną akcję:

	2013	2012
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję z działalności kontynuowanej	1,45	1,49
Podstawowy zysk/strata przypadający na jedną akcję z działalności zaniechanej	(0,04)	(0,01)
Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję ogółem	1,41	1,48

Zysk i liczba akcji zwykłych wykorzystana do wyliczenia zysku podstawowego przypadającego na jedną akcję jest przedstawiona poniżej:

	2013	2012
Zysk za rok obrotowy wykorzystany przy obliczeniu podstawowego zysku na akcję ogółem	64 983	68 082
Strata za rok obrotowy z działalności zaniechanej wykorzystana przy obliczeniu podstawowego zysku na akcję z działalności zaniechanej	(1 666)	(650)
Zysk za rok obrotowy wykorzystany przy obliczeniu podstawowego zysku na akcję z działalności kontynuowanej	66 649	68 732
Liczba akcji zwykłych wykorzystana do obliczenia zysku przypadającego na jedną akcję (w tys. szt.)	46 077	46 077

9. DYWIDENDY WYPŁACONE I ZAPROPONOWANE DO WYPŁATY

Uchwałą Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 24 czerwca 2013 roku zysk netto osiągnięty przez Orbis S.A. w roku 2012 przeznaczono na wypłatę dywidendy w kwocie 64 508 tys. zł., tj. 1,40 zł. na akcję. Pozostałą część zysku w kwocie 39 733 tys. zł. postanowiono pozostawić w spółce jako zysk zatrzymany.

Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego nie została podjęta decyzja dotycząca podziału zysku netto za 2013 rok.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

10. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Na rzeczowe aktywa trwałe składają się środki trwałe i środki trwałe w budowie.

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Środki trwałe	1 601 230	1 640 036
Środki trwałe w budowie	58 295	54 170
Razem	1 659 525	1 694 206

Poniżej zaprezentowano środki trwałe według stanu na **31 grudnia 2013 roku**:

	Grunty i prawa wieczystego użytkowania gruntów nabyte	Prawa wieczystego użytkowania gruntów nabyte nieodpłatnie	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem
Stan na 1 stycznia 2013 roku							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	89 365	315 172	2 775 546	202 987	1 015	177 652	3 561 737
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(7 027)	(34 700)	(1 602 645)	(143 507)	(997)	(132 825)	(1 921 701)
Wartość netto na początek okresu	82 338	280 472	1 172 901	59 480	18	44 827	1 640 036
Zwiększenia stanu zakup	0	0	56 654	26 707	0	12 287	95 648
przyjęcie z inwestycji	0	0	17 677	8 993	0	11 755	38 425
inne	0	0	38 977	7 175	0	210	46 362
Zmniejszenia stanu sprzedaż	0	(7 830)	0	10 539	0	322	10 861
likwidacja	0	0	(8 368)	10	0	(2 589)	(18 777)
inne	0	0	0	(3)	0	(3)	(6)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	0	(6)	(23)	0	(60)	(89)
	0	0	(8 362)	36	0	(2 526)	(10 852)
Zwiększenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	(7 830)	0	0	0	0	(7 830)
Zmniejszenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0	(6 729)	0	0	0	(6 729)
Odpis amortyzacyjny za okres	(738)	(3 958)	(83 327)	(11 105)	(13)	(12 767)	(111 908)
Wartość netto na koniec okresu	81 600	268 684	1 134 081	75 095	5	41 765	1 601 230
Stan na 31 grudnia 2013 roku							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	89 365	306 301	2 812 867	226 284	841	172 000	3 607 658
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(7 765)	(37 617)	(1 678 786)	(151 189)	(836)	(130 235)	(2 006 428)
Wartość netto na koniec okresu	81 600	268 684	1 134 081	75 095	5	41 765	1 601 230

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniżej zaprezentowano środki trwałe według stanu na **31 grudnia 2012 roku**:

	Grunty i prawa wieczystego użytkowania gruntu nabyte	Prawa wieczystego użytkowania gruntu nabyte nieodpłatnie	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe razem
Stan na 1 stycznia 2012 roku							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	74 367	329 208	2 672 840	198 125	22 907	191 424	3 488 871
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(6 261)	(31 995)	(1 588 532)	(151 044)	(5 858)	(155 548)	(1 939 238)
Wartość netto na początek okresu	68 106	297 213	1 084 308	47 081	17 049	35 876	1 549 633
Zwiększenia stanu	15 029	0	214 064	22 890	0	20 709	272 692
zakup	14 378	0	125 112	9 530	0	20 541	169 561
przyjęcie z inwestycji	0	0	88 952	13 349	0	158	102 459
inne	651	0	0	11	0	10	672
Zmniejszenia stanu	(90)	(12 654)	(40 200)	(1 084)	(17 017)	(677)	(71 722)
sprzedaż	0	0	0	(242)	0	(287)	(529)
likwidacja	0	0	(208)	(58)	0	(253)	(519)
inne	0	(651)	0	(16)	0	(15)	(682)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(90)	(11 439)	(37 582)	(710)	(17 017)	(87)	(66 925)
reklasyfikacja do nieruchomości inwestycyjnych	0	(564)	(2 410)	(58)	0	(35)	(3 067)
Zwiększenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0	(9 293)	(79)	0	(164)	(9 536)
Zmniejszenie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości	0	0	7 672	0	0	0	7 672
Odpis amortyzacyjny za okres	(707)	(4 087)	(83 650)	(9 328)	(14)	(10 917)	(108 703)
Wartość netto na koniec okresu	82 338	280 472	1 172 901	59 480	18	44 827	1 640 036
Stan na 31 grudnia 2012 roku							
Cena nabycia/koszt wytworzenia	89 365	315 172	2 775 546	202 987	1 015	177 652	3 561 737
Skumulowana amortyzacja i odpisy z tytułu utraty wartości	(7 027)	(34 700)	(1 602 645)	(143 507)	(997)	(132 825)	(1 921 701)
Wartość netto na koniec okresu	82 338	280 472	1 172 901	59 480	18	44 827	1 640 036

Na dzień 31 grudnia 2013 roku stan środków trwałych w budowie oraz ich odpisów aktualizujących przedstawia tabela poniżej:

Środki trwałe w budowie	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Wartość brutto środków trwałych w budowie	65 159	57 958
Odpis aktualizujący wartość środków trwałych w budowie	(6 864)	(3 788)
Razem	58 295	54 170

Zmiana stanu pozycji środków trwałych w budowie pomiędzy 31 grudnia 2013 roku a 31 grudnia 2012 roku wynika z poniesionych nakładów inwestycyjnych w wysokości 94 453 tys. zł oraz z przyjęcia na stan środków trwałych w kwocie 87 123 tys. zł. Nakłady inwestycyjne poniesione w 2013 roku zostały przeznaczone głównie na budowę hotelu Novotel w Łodzi oraz na modernizację hoteli Sofitel Warszawa Victoria, Mercure Warszawa Centrum oraz Novotel Poznań Centrum (więcej informacji w punkcie 3.2.1 Sprawozdania z działalności Grupy Kapitałowej Orbis).

W ciągu 2013 roku utworzony został odpis aktualizujący wartość środków trwałych w budowie w kwocie 3 205 tys. zł.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Informacja na temat zabezpieczeń ustanowionych na rzeczowych aktywach trwałych znajduje się w nocie 25 do niniejszego sprawozdania finansowego.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa nie posiada środków trwałych w leasingu finansowym.

Zobowiązania pozabilansowe Grupy z tytułu leasingu operacyjnego prezentują się następująco:

Przysłe minimalne zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego, wymagalne w ciągu:		
jednego roku	5 963	5 097
od 1 roku do 5 lat	19 848	18 385
powyżej 5 lat	4 562	8 994
Zobowiązanie z tytułu leasingu operacyjnego razem	30 373	32 476

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa posiada zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego samochodów (umowy zawarte z Arval Service Lease Polska Sp. z o.o. oraz z ALD Automotive Polska Sp. z o.o.). W ramach leasingu operacyjnego użytkowany jest również hotel Novotel na Litwie, w którym działalność operacyjna prowadzona jest przez spółkę zależną UAB Hekon.

W bieżącym okresie w rachunku zysków i strat ujęto 5 536 tys. zł z tytułu opłat leasingowych (14 592 tys. zł w 2012 roku).

Szczegółowa informacja na temat odpisów aktualizujących wartość rzeczowych aktywów trwałych prezentuje się następująco:

Odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości środków trwałych i środków trwałych w budowie	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Stan na początek okresu	(114 822)	(137 140)
ujęcie odpisu na środki trwałe	(6 729)	(9 536)
ujęcie odpisu na środki trwałe w budowie	(3 205)	(4 365)
odwrócenie odpisu na środki trwałe	2 960	7 672
odpis aktualizujący wartość środków trwałych niepodlegający odwróceniu *	6 449	7 487
zmniejszenie odpisów związane ze sprzedażą/likwidacją	2 955	21 060
Stan na koniec okresu	(112 392)	(114 822)

* *Wartość odpisów aktualizujących ujętych w okresach poprzednich, która nie będzie mogła być odwrócona (z uwagi na zapis MSR 36, zgodnie z którym wartość księgowa netto rzeczowych aktywów trwałych i nieruchomości inwestycyjnych wynikająca z odwrócenia odpisu z tytułu utraty wartości nie powinna przekroczyć kwoty, która została ustalona, gdyby odpis z tytułu utraty wartości nie miał miejsca). Wartość tych odpisów jest odnoszona na umorzenie. W efekcie stan odpisów z tytułu trwałej utraty wartości na koniec okresu odpowiada kwocie możliwej do odwrócenia w przypadku ustania przesłanek będących przyczyną jego utworzenia.*

Wartość ekonomiczną przedmiotowych składników majątku określono w oparciu o wartość użytkową, ustalaną jako wartość wyliczona metodą DCF lub przy zastosowaniu podejścia indywidualnego, by jak najlepiej odzwierciedlić kwotę wyceny. Informacja na temat polityki rachunkowości stosowanej do przeprowadzania testów na utratę wartości niefinansowych aktywów trwałych znajduje się w nocie 2.3.13.1. niniejszego sprawozdania finansowego.

W bieżącym okresie obrachunkowym Grupa dokonała przeglądu wartości ekonomicznej ośrodków wypracowujących środki pieniężne oraz innych środków trwałych i środków trwałych w budowie w kontekście bieżącej działalności oraz zaistniałych negatywnych warunków rynkowych. Efektem przeglądu było ujęcie odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w kwocie 9 934 tys. zł oraz odwrócenie odpisu w kwocie 2 960 tys. zł. Ujęcia oraz odwrócenia odpisów aktualizacyjnych wartość środków trwałych i środków trwałych w budowie pokazane są w rachunku zysków i strat w pozycji Aktualizacja wartości aktywów trwałych.

11. WARTOŚCI NIEMATERIALNE

Poniżej zaprezentowano wartości niematerialne według stanu na **31 grudnia 2013 roku**:

	Wartość firmy	Koncesje, patenty, licencje i podobne	Oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Stan na 1 stycznia 2013 roku					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	108 153	1 485	13 269	106	123 013
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	(1 262)	(11 227)	0	(13 390)
Wartość netto na początek okresu	107 252	223	2 042	106	109 623
Zwiększenia stanu	0	0	1 501	1 041	2 542
zakup	0	0	1 170	1 041	2 211
przyjęcie z inwestycji	0	0	0	0	0
inne	0	0	331	0	331
Zmniejszenia stanu	0	(223)	0	(106)	(329)
sprzedaż	0	0	0	0	0
likwidacja	0	0	0	0	0
inne	0	(223)	0	(106)	(329)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	0	0	0	0
Odpis amortyzacyjny za okres	0	0	(1 433)	0	(1 433)
Wartość netto na koniec okresu	107 252	0	2 110	1 041	110 403
Stan na 31 grudnia 2013 roku					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	108 153	0	13 703	1 041	122 897
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	0	(11 593)	0	(12 494)
Wartość netto na koniec okresu	107 252	0	2 110	1 041	110 403

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniżej zaprezentowano wartości niematerialne według stanu na **31 grudnia 2012 roku**:

	Wartość firmy	Koncesje, patenty, licencje i podobne	Oprogramowanie komputerowe	Inne wartości niematerialne	Wartości niematerialne razem
Stan na 1 stycznia 2012 roku					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	108 773	2 026	13 747	118	124 664
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	(1 625)	(11 392)	0	(13 918)
Wartość netto na początek okresu	107 872	401	2 355	118	110 746
Zwiększenia stanu	0	48	1 410	106	1 564
zakup	0	48	1 292	106	1 446
przyjęcie z inwestycji	0	0	0	0	0
inne	0	0	118	0	118
Zmniejszenia stanu	(620)	(44)	(135)	(118)	(917)
sprzedaż	0	(21)	(28)	0	(49)
likwidacja	0	(14)	(1)	0	(15)
inne	0	(9)	(16)	(118)	(143)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(620)	0	(90)	0	(710)
Odpis amortyzacyjny za okres	0	(182)	(1 588)	0	(1 770)
Wartość netto na koniec okresu	107 252	223	2 042	106	109 623
Stan na 31 grudnia 2012 roku					
Cena nabycia/koszt wytworzenia	108 153	1 485	13 269	106	123 013
Skumulowana amortyzacja i odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości	(901)	(1 262)	(11 227)	0	(13 390)
Wartość netto na koniec okresu	107 252	223	2 042	106	109 623

Wszystkie wartości niematerialne, poza wartością firmy, ujmowane przez Grupę mają określony okres użytkowania. Grupa nie posiada wartości niematerialnych wytworzonych we własnym zakresie.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości składników wartości niematerialnych przedstawia się następująco:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Stan na początek okresu	0	(525)
ujęcie odpisu	0	0
wykorzystanie odpisów	0	456
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	69
Stan na koniec okresu	0	0

W 2012 roku, w związku dokonaną sprzedażą spółki PKS Tarnobrzeg Sp. z o.o. odpis na kwotę 456 tys. zł został wykorzystany. Pozostały odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości składników wartości niematerialnych został przekwalifikowany do działalności zaniechanej.

Na dzień bilansowy wartości niematerialne nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań Grupy.

Test na utratę wartości firmy

Wartość firmy w kwocie 107 252 tys. zł powstała w wyniku zakupu udziałów w spółce zależnej Hekon - Hotele Ekonomiczne S.A.

Wartość firmy jest corocznie badana pod kątem utraty wartości, zgodnie z zasadami opisanymi w notcie 2.3.13.1 niniejszego sprawozdania. W celu zbadania wartości firmy pod kątem utraty wartości w bieżącym okresie obrachunkowym Grupa dokonała przeglądu wartości ekonomicznej spółki, do której odnosi się wartość firmy, w kontekście bieżącej działalności oraz zaistniałych negatywnych warunków rynkowych. Wartość ekonomiczną określono w oparciu o wartość wyliczoną metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych (DCF). Informacja na temat polityki rachunkowości stosowanej do przeprowadzania testów na utratę wartości niefinansowych aktywów trwałych znajduje się w notcie 2.3.13.1. niniejszego sprawozdania finansowego.

12. INWESTYCJE W JEDNOSTKACH STOWARZYSZONYCH

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa nie posiada inwestycji w jednostkach stowarzyszonych.

13. POŁĄCZENIA JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH I ICH ZBYWANIE

W 2013 roku nie wystąpiły połączenia jednostek gospodarczych w rozumieniu MSSF 3.

14. UDZIAŁ WE WSPÓLNYCH PRZEDSIĘWZIĘCIACH

Spółki Grupy Kapitałowej Orbis nie posiadają udziałów we wspólnych przedsięwzięciach.

15. INNE AKTYWA FINANSOWE

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Inne należności długoterminowe	11 270	0
Inne aktywa finansowe ogółem	11 270	0

Pozycja inne aktywa finansowe obejmuje należność z tytułu sprzedaży zorganizowanej części przedsiębiorstwa hotelu Mercure Kasprowy w Zakopanem (tj. 20% ceny), która ma być uregulowana w latach 2015-2019. Zgodnie z zawartą umową sprzedaży należność ta została zabezpieczona na rachunku powierniczym typu Escrow.

Wartość godziwa innych aktywów finansowych jest zbliżona do ich wartości bilansowej.

16. NIERUCHOMOŚCI INWESTYCYJNE

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Wartość bilansowa brutto na początek okresu	54 217	48 952
Skumulowana amortyzacja	(26 766)	(19 451)
Wartość netto na początek okresu	27 451	29 501
Zwiększenia	99	3 192
zakupy	8	102
przekwalifikowanie ze środków trwałych	0	3 090
inne	91	0
Zmniejszenia	(1 679)	(3 786)
sprzedaż	(1 520)	(3 750)
likwidacja	0	(22)
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(159)	0
inne	0	(14)
Odpis amortyzacyjny za okres	(1 005)	(1 456)
Wartość netto na koniec okresu	24 866	27 451
Wartość brutto na koniec okresu	53 252	54 217
Skumulowana amortyzacja na koniec okresu	(28 386)	(26 766)
Wartość netto na koniec okresu	24 866	27 451

Zmniejszenia wartości nieruchomości inwestycyjnych w 2013 roku wynikały ze sprzedaży nieruchomości w Olsztynie, Tarnowie, Włocławku i w Kołobrzegu oraz przeniesienia do aktywów trwałych klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży nieruchomości zlokalizowanej w Warszawie przy ulicy Bitwy Warszawskiej.

Grupa wycenia nieruchomości inwestycyjne według kosztu historycznego pomniejszonego o odpisy amortyzacyjne i odpisy z tytułu utraty wartości.

Na dzień bilansowy wartość godziwa nieruchomości inwestycyjnych zbliżona jest do wartości księgowej. Na dzień 31 grudnia 2013 roku nie była dokonywana wycena nieruchomości inwestycyjnych w oparciu o wycenę niezależnego rzeczoznawcy.

W rachunku zysków i strat ujęto następujące kwoty:

	2013	2012
Przychody z opłat wynajmu nieruchomości inwestycyjnych	4 689	4 306
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych przynoszących przychody z tytułu opłat czynszowych	(2 838)	(3 084)
Bezpośrednie koszty operacyjne dotyczące nieruchomości inwestycyjnych nie przynoszących przychodów z tytułu opłat czynszowych	(1 104)	(1 269)

Nieruchomości inwestycyjne obejmują następujące grunty własne, prawa wieczystego użytkowania gruntu oraz budynki i budowle:

- w Gdańsku – prawo wieczystego użytkowania gruntu, budynek,
- w Koninie – prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz udział w budynku biurowym,
- w Poznaniu – prawo wieczystego użytkowania gruntu oraz posadowione na tym gruncie budynki i budowle,
- w Warszawie – prawo wieczystego użytkowania gruntu, wielopoziomowy garaż-parking oraz lokal niemieszkalny z dwoma miejscami postojowymi,
- w Łodzi – parking i prawo wieczystego użytkowania gruntu,
- w Lublinie – prawo wieczystego użytkowania gruntu, na której zlokalizowany jest budynek oraz prawo odrębnej własności lokalu,
- w Bielsko-Białej – prawo własności lokalu biurowego,
- w Katowicach – spółdzielcze prawo własności do sześciu garaży,
- w Zabrzu – prawo odrębnej własności do dwóch lokali użytkowych,
- w Opolu - prawo odrębnej własności lokalu,
- w Szczecinie - prawo użytkowania wieczystego gruntu, prawo własności budynków oraz prawo odrębnej własności lokalu,
- we Włocławku – spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu
- w Zakopanem – budynek hotelu Giewont i prawo wieczystego użytkowania gruntu, na którym jest posadowiony.

17. INNE INWESTYCJE DŁUGOTERMINOWE

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Inne inwestycje długoterminowe obejmują udziały w jednostkach zależnych niepodlegających konsolidacji oraz posiadane przez Orbis S.A. dzieła sztuki.

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Udziały w jednostkach powiązanych niepodlegających konsolidacji	0	497
Dzieła sztuki	464	464
Inne inwestycje długoterminowe razem	464	961

Według Grupy prezentowana wartość dzieł sztuki nie odbiega od wartości rynkowej.

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Stan na początek okresu	961	961
Zwiększenia	1 932	10
odwrócenie odpisu aktualizującego wartość udziałów	1 932	0
dopłata do kapitału	0	10
Zmniejszenia	(2 429)	(10)
odpis aktualizujący wartość udziałów	0	(10)
przekwalifikowanie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	(2 429)	0
Stan na koniec okresu	464	961

W 2013 roku dokonano odwrócenia odpisów aktualizujących wartość udziałów w spółce zależnej Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o. i jednocześnie udziały tej spółki zostały przekwalifikowane do aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży w związku z podpisaniem przez Orbis S.A. przedwstępnej umowy sprzedaży udziałów tej spółki (patrz punkt 35 niniejszego sprawozdania finansowego).

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Informacje o jednostkach powiązanych, które nie są konsolidowane:

Spółki zależne nazwa i siedziba	Wartość bilansowa	Aktywa	Zobowią- zania	Przychody	Zysk (strata) netto	Aktywa netto spółki	% udziału w kapitale własnym	% udziału w głosach na walnym zgromadze- niu
Wioska Turystyczna								
Wilkasy Sp. z o.o.*								
stan na 31.12.2013	2 429	3 624	989	1 546	(194)	2 635	100,00	100,00
stan na 31.12.2012	497	3 827	998	1 811	(91)	2 829	100,00	100,00
Orbis								
Corporate Sp. z o.o.**								
stan na 31.12.2013	0	4	0	0	(5)	4	100,00	100,00
stan na 31.12.2012	0	10	1	0	(5)	9	100,00	100,00
Spółki powiązane razem								
stan na 31.12.2013	2 429	3 628	989	1 546	(199)	2 639	n/a	n/a
stan na 31.12.2012	497	3 837	999	1 811	(96)	2 838	n/a	n/a

* Udziały w spółce zostały przekwalifikowane do aktywów klasyfikowanych jako przeznaczone do sprzedaży.

** Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego Spółka nie podjęła działalności

18. INNE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	212	272
Inne aktywa długoterminowe razem	212	272

Pozycja długoterminowe rozliczenia międzyokresowe dotyczy ubezpieczenia hoteli.

19. ZAPASY

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Materiały	3 936	3 317
Towary	42	193
Zapasy razem	3 978	3 510

Wartość zapasów ujętych jako koszt w pozycji Koszt własny sprzedaży w 2013 roku wyniosła 73 268 tys. zł, (w 2012 roku była to kwota 74 756 tys. zł).

Informacja na temat odpisów aktualizujących wartość zapasów:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Stan na początek okresu	0	(88)
wykorzystanie odpisu	0	88
Stan na koniec okresu	0	0

Zapasy nie stanowią zabezpieczenia zobowiązań spółek Grupy Kapitałowej.

20. NALEŻNOŚCI KRÓTKOTERMINOWE

Należności handlowe przedstawione są w poniższej tabeli:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Należności z tytułu dostaw i usług	23 241	27 156
<i>w tym należności od jednostek powiązanych</i>	<i>3 869</i>	<i>5 559</i>
Odpisy aktualizujące wartość należności	(465)	(1 444)
Zaliczki	324	307
Należności handlowe netto	23 100	26 019

Pozostałe należności krótkoterminowe składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Należności krótkoterminowe	11 475	39 470
Należności publicznoprawne, z wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych	9 492	37 263
Należności zasądzone	430	496
Dochodzone na drodze sądowej	2 048	1 494
Rozrachunki z pracownikami	99	62
Kaucje, depozyty, gwarancje	16	40
Należności z tytułu sprzedaży środków trwałych	0	50
Zaliczki na środki trwałe, wartości niematerialne i zapasy	11	0
Inne należności	1 857	2 055
Odpisy aktualizujące wartość należności innych	(2 478)	(1 990)
Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	1 450	1 465
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów, w tym:	1 450	1 465
z tytułu opłat serwisowych	25	27
z tytułu usług informatycznych	151	191
z tytułu ubezpieczeń	172	193
z tytułu archiwum	124	117
z tytułu reklamy i wynajmu powierzchni reklamowych	146	131
provizje od kredytu	58	158
energia	139	108
przedpłaty i pozostałe	635	540
Należności krótkoterminowe pozostałe netto	12 925	40 935

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Należności z tytułu podatku dochodowego składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Należności z tytułu podatku dochodowego od urzędu skarbowego	3 269	1 036
Razem należności z tytułu podatku dochodowego	3 269	1 036

Poniżej przedstawiona jest zmiana stanu odpisów na należności:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Odpis aktualizujący wartość należności		
Stan odpisu na początek okresu	(3 434)	(4 376)
ujęcie odpisu	(457)	(963)
rozwiązanie odpisu	339	453
wykorzystanie odpisu	609	575
przeniesienie do aktywów przeznaczonych do sprzedaży	0	877
Stan odpisu na koniec okresu	(2 943)	(3 434)

Ujęcie i rozwiązanie odpisu aktualizującego wartość należności zostało rozpoznane w rachunku zysków i strat w pozycji Koszt własny sprzedaży, w nocie 5.3.

Ryzyko kredytowe dotyczące należności nie odbiega od przeciętnego ryzyka kredytowego na rynku polskim. Maksymalne ryzyko kredytowe występujące w odniesieniu do posiadanych przez Grupę należności i pożyczek to ich wartość prezentowana w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Nie ma znaczącej koncentracji ryzyka z uwagi na duży udział stosunkowo niewielkich transakcji w całości obrotu. Wszystkie należności zagrożone pokryte są odpisem aktualizującym. Więcej informacji na temat ryzyka kredytowego znajduje się w nocie 32.5 niniejszego sprawozdania.

Wartość godziwa należności nie odbiega znacząco od wartości, w której zostały one zaprezentowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

Poniższa tabela przedstawia podział należności krótkoterminowych według okresu przeterminowania wraz z odpisami aktualizującymi:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Należności nieprzeterminowane	31 016	58 855
Należności przeterminowane, w tym:	11 221	12 569
- do 1 miesiąca	5 522	5 777
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 472	2 716
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	383	1 010
- od 6 miesięcy do 1 roku	252	621
- powyżej roku	2 592	2 445
Razem należności krótkoterminowe brutto	42 237	71 424
Odpis aktualizujący należności nieprzeterminowane	(21)	(27)
Odpis aktualizujący należności przeterminowane, w tym:	(2 922)	(3 407)
- do 1 miesiąca	(33)	(70)
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	(34)	(11)
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	(112)	(543)
- od 6 miesięcy do 1 roku	(223)	(435)
- powyżej roku	(2 520)	(2 348)
Razem odpisy aktualizujące należności	(2 943)	(3 434)
Należności krótkoterminowe netto	39 294	67 990

Na dzień 31 grudnia 2013 należności w kwocie 8 299 tys. zł były przeterminowane, ale nie stwierdzono utraty ich wartości. Analiza tych należności w przedziałach czasowych przedstawia się następująco:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Należności przeterminowane bez utraty wartości, w tym:	8 299	9 162
- do 1 miesiąca	5 489	5 707
- od 1 miesiąca do 3 miesięcy	2 438	2 705
- od 3 miesięcy do 6 miesięcy	271	467
- od 6 miesięcy do 1 roku	29	186
- od 1 roku do 5 lat	72	97

Należności krótkoterminowe w podziale na waluty zawiera tabela poniżej:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
W podziale na waluty:		
W walucie polskiej	37 575	65 854
W walutach obcych	1 719	2 136
tys.EUR	358	280
tys. PLN	1 484	1 145
tys.LTL	195	837
tys. PLN	235	991
W walucie polskiej razem	39 294	67 990

Na rzecz Grupy nie ustanowiono zabezpieczeń należności.

21. KRÓTKOTERMINOWE AKTYWA FINANSOWE

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa nie posiada krótkoterminowych aktywów finansowych.

22. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE WYCENIANE WEDŁUG WARTOŚCI GODZIWEJ PRZEZ RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT

Na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2012 roku Grupa nie posiada Aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez rachunek zysków i strat.

23. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Środki pieniężne w banku i w kasie	22 515	5 280
Krótkoterminowe lokaty bankowe	167 728	133 221
Inne środki pieniężne	578	889
Środki pieniężne razem	190 821	139 390

W pozycji inne środki pieniężne znajdują się środki pieniężne w drodze i pozostałe aktywa pieniężne o okresie zapadalności nie dłuższym niż 3 miesiące.

Grupa lokuje wolne środki pieniężne w krótkoterminowe lokaty bankowe, których termin zapadalności kształtuje się od 1 do 365 dni. Efektywna stawka procentowa tych lokat kształtuje się w przedziale od 2,29% do 2,61%.

24. KAPITAŁ WŁASNY

24.1 Kapitał zakładowy

Na kapitał zakładowy Grupy Kapitałowej składa się kapitał zakładowy Orbis S.A. wykazywany w wysokości określonej w statucie i wpisanej w rejestrze sądowym, skorygowany odpowiednio w celu uwzględnienia skutków hiperinflacji.

Seria / emisja	Rodzaj akcji	Liczba akcji	Wartość serii / emisji wg wartości nominalnej w tys. zł	Sposób pokrycia kapitału	Data rejestracji
A	zwykłe na okaziciela	37 500 000	75 000	majątkiem	09.01.1991
B	zwykłe na okaziciela	8 523 625	17 047	gotówką	21.04.1998
C	zwykłe na okaziciela	53 383	107	gotówką	21.04.1998
Liczba akcji razem		46 077 008			
Kapitał zakładowy, razem			92 154		
Wartość nominalna jednej akcji = 2 zł					
Hiperinflacyjne przeszacowanie wartości kapitału			425 600		
Wartość bilansowa kapitału zakładowego			517 754		

W związku z przeszacowaniem na dzień przejścia na Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej wartości aportu wskaźnikami hiperinflacji nastąpił wzrost wartości kapitału zakładowego z emisji akcji serii A o 425 600 452 zł do kwoty 500 600 452 zł. Łączna wartość kapitału zakładowego po przeszacowaniu wynosi 517 754 468 zł.

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Liczba akcji zwykłych wyemitowanych i opłaconych	46 077 008	46 077 008
Wartość nominalna akcji	2	2
Akcje na początek okresu	46 077 008	46 077 008
Zmiana w ciągu okresu	0	0
Akcje na koniec okresu	46 077 008	46 077 008

Na dzień 19 lutego 2014 roku w skład akcjonariuszy posiadających bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na WZA, według stanu ustalonego na dzień 19 lutego 2014 roku w oparciu o zawiadomienia określone w art. 69 ustawy o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych, wchodzą:

Akcjonariusz (wyszczególnienie)	Liczba posiadanych akcji na dzień 19.02.2014	Procentowy udział w kapitale zakładowym na dzień 19.02.2014	Zmiana w strukturze własności znaczących pakietów akcji w okresie od 01.01.2013 do 19.02.2014
	(odpowiada liczbie głosów na WZA)	(odpowiada % udziałowi w ogólnej liczbie głosów na WZA)	
Accor S.A.	24 276 415	52,69%	-
w tym spółka zależna Accor S.A. - Accor Polska Sp. z o.o.	2 303 849	4,99%	-
Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva BZ WBK	4 577 880	9,94%	-0,16%
ING Otwarty Fundusz Emerytalny	2 391 368	5,19%	5,19%
Amplico Otwarty Fundusz Emerytalny oraz Metalife Amplico Dobrowolny Fundusz Emerytalny zarządzane przez Amplico Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A.	2 357 156	5,12%	5,12%

24.2 Pozostałe kapitały

Pozycja Pozostałe kapitały przeznaczona jest do prezentacji wartości nadwyżki ze sprzedaży akcji powyżej wartości nominalnej oraz efektów wyceny dzieł sztuki, pokazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji Inne inwestycje długoterminowe.

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Kapitał ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	132 944	132 944
Kapitał z aktualizacji wartości inwestycji długoterminowych do wartości godziwej	480	480
Odroczony podatek dochodowy	(91)	(91)
Kapitał rezerwowy ogółem	133 333	133 333

Środki z pozycji Pozostałe kapitały nie są dostępne do podziału. Ograniczenia nie dotyczą jednak kwot ujmowanych w rachunku zysków i strat, związanych z efektywnie zrealizowaną częścią kapitału powiązaną ze sprzedawanym składnikiem aktywów.

24.3 Kapitał z przeliczenia jednostek zagranicznych

W pozycji tej znajdują się różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań finansowych zagranicznych jednostek zależnych.

24.4 Zyski zatrzymane

Na zyski zatrzymane składają się wyniki z lat ubiegłych, wynik finansowy netto z roku bieżącego oraz zyski przekazane na kapitał podlegające ograniczonej możliwości dystrybucji, tworzone zgodnie z obowiązującymi w Polsce przepisami Kodeksu Spółek Handlowych. Na dzień 31 grudnia 2013 roku i na 31 grudnia 2012 roku zyski o ograniczonej możliwości dystrybucji wynosiły 30 718 tys. zł.

24.5 Udziały niekontrolujące

W pozycji tej znajdowała się część aktywów netto jednostek zależnych, objętych skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym, które należały do udziałowców innych niż jednostki grupy kapitałowej.

W związku z dokonaną w 2013 roku sprzedażą wszystkich posiadanych przez Orbis S.A. udziałów w spółce zależnej Orbis Transport Sp. z o.o., na dzień 31 grudnia 2013 roku udziały niekontrolujące nie występują.

24.6 Zarządzanie kapitałem

Celem zarządzania kapitałem jest zabezpieczenie zdolności spółek Grupy Kapitałowej Orbis do kontynuacji działania przy równoczesnym utrzymywaniu optymalnej struktury kapitałowej, pozwalającej na redukcję kosztów zaangażowanego kapitału.

Przyjmuje się, że Spółki mogą wpływać na wzrost wysokości kapitału poprzez bieżące starania dla uzyskania dobrego wyniku finansowego, w spółkach akcyjnych poprzez regulowanie wysokości wypłacanej akcjonariuszom dywidendy oraz poprzez emisję nowych akcji lub podwyższenie wartości nominalnej dotychczasowych, a w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością przez podwyższenie kapitału zakładowego w drodze ustanowienia nowych udziałów lub podwyższenie wartości nominalnej istniejących.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem spółki akcyjne w Grupie Kapitałowej nie dokonały emisji lub podwyższenia wartości akcji.

W 2013 roku Grupa odnotowała spadek wyniku netto z działalności kontynuowanej w stosunku do roku ubiegłego. Na wynik Grupy za rok 2012 istotny wpływ miały Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012.

W celu finansowania długofalowych inwestycji, które wpłyną na wyniki Grupy Kapitałowej w dłuższej perspektywie, spółki Grupy dążą do wykorzystywania zarówno źródeł własnych, jak i środków pozyskiwanych z zewnątrz. Pozwala to na efektywne wykorzystanie dźwigni finansowej na poziomie uwzględniającym zarówno standardy branży hotelarskiej, jak i specyfikę spółek Grupy.

Grupa monitoruje stan kapitału, bazując na wskaźniku rentowności kapitału oraz wskaźniku pokrycia aktywów trwałych kapitałem własnym.

Wskaźnik rentowności kapitału własnego pokazuje stopę zysku osiąganą od zainwestowanego w przedsiębiorstwo kapitału. Wyliczany jest dla okresu rocznego jako iloraz wyniku netto oraz średniego kapitału w okresie. W 2013 roku wskaźnik rentowności uległ pogorszeniu w porównaniu do roku ubiegłego w związku z osiągnięciem przez Grupę niższego zysku netto.

	2013	2012
Zysk netto	64 983	67 927
Kapitał własny BO	1 932 037	1 928 753
Kapitał własny BZ	1 932 103	1 932 037
Wskaźnik rentowności kapitału	3,36%	3,52%

Wskaźnik pokrycia aktywów kapitałem własnym kalkulowany jest jako iloraz wartości kapitału własnego Grupy oraz aktywów trwałych. Wskaźnik ten utrzymuje bardzo bezpieczny poziom.

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Kapitał własny	1 932 103	1 932 037
Aktywa trwałe	1 806 760	1 852 129
Wskaźnik pokrycia aktywów kapitałem własnym	106,94%	104,31%

Analizę kapitału uzupełnia wskaźnik stopy zadłużenia, prezentowany w nocie 32.6 niniejszego sprawozdania.

Wskaźniki dotyczą łącznie działalności kontynuowanej i działalności zaniechanej, pozycje bilansowe uwzględniają także aktywa i zobowiązania przeznaczone do sprzedaży.

25. KREDYTY I POŻYCZKI

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa Kapitałowa Orbis nie posiadała zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek.

Wielkość niewykorzystanych linii kredytowych na dzień 31 grudnia 2013 roku w spółkach Grupy Kapitałowej Orbis wyniosła 120 100 tys. zł, w tym:

- z tytułu kredytu średnioterminowego odnawialnego dostępnego w Société Générale S.A. Oddział w Polsce (umowa zawarta 29 lipca 2011 roku na okres 3 lat) – 100 000 tys. zł,
- z tytułu kredytu w rachunku bieżącym dostępnym w Banku Handlowym w Warszawie S.A. – 20 100 tys. zł.

Z tytułu umowy kredytowej zawartej z Société Générale S.A. zostały ustanowione następujące zabezpieczenia:

- hipoteka na nieruchomości Novotel Centrum w Poznaniu do kwoty 120 000 tys. zł,
- cesja praw z polisy ubezpieczeniowej hotelu Novotel Centrum w Poznaniu,
- poręczenie udzielone przez Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A.

26. ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE INNE

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Zaliczki otrzymane	5 428	5 428
Czynsze	250	1 250
Kaucje otrzymane	627	508
Zobowiązania długoterminowe inne razem	6 305	7 186

Salda zaliczek otrzymanych oraz czynszu związane są z zawartą w dniu 3 kwietnia 2012 roku przedwstępną umową sprzedaży hotelu Giewont w Zakopanem wraz z towarzyszącą jej umową dzierżawy. W ramach zawartej umowy spółka Orbis S.A. otrzymała zaliczkę na poczet ceny sprzedaży. W dacie zawarcia umowy został również opłacony z góry czynsz za pierwsze trzy lata dzierżawy hotelu. Zawarcie umowy przyrzeczonej sprzedaży hotelu nastąpi po uzyskaniu wpisu do ksiąg wieczystych tytułu prawnego do posiadanych przez Orbis S.A. nieruchomości.

27. REZERWY

	Rezerwa na procesy sądowe	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Pozostałe rezerwy na zobowiązania	Rezerwy na zobowiązania razem
Stan na 1 stycznia 2013 roku	3 424	2 445	0	5 869
Utworzenie rezerwy w ciągu okresu	0	5 760	0	5 760
Wykorzystanie rezerwy w ciągu okresu	(77)	(5 486)	0	(5 563)
Rozwiązanie rezerwy w ciągu okresu	0	(817)	0	(817)
Inne zmniejszenia	(2 570)	0	0	(2 570)
Stan na 31 grudnia 2013 roku	777	1 902	0	2 679
Rezerwy krótkoterminowe	777	1 902	0	2 679
Rezerwy długoterminowe	0	0	0	0
Rezerwy razem na 31 grudnia 2013 roku	777	1 902	0	2 679

	Rezerwa na procesy sądowe	Rezerwa na koszty restrukturyzacji	Pozostałe rezerwy na zobowiązania	Rezerwy na zobowiązania razem
Stan na 1 stycznia 2012 roku	760	3 935	2 051	6 746
Utworzenie rezerwy w ciągu okresu	2 613	3 358	0	5 971
Wykorzystanie rezerwy w ciągu okresu	0	(3 731)	0	(3 731)
Rozwiązanie rezerwy w ciągu okresu	0	(798)	(2 000)	(2 798)
Prezentowane w zobowiązaniach związanych z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	0	(319)	0	(319)
Inne zmniejszenia/zwiększenia	51	0	(51)	0
Stan na 31 grudnia 2012 roku	3 424	2 445	0	5 869
Rezerwy krótkoterminowe	3 424	2 445	0	5 869
Rezerwy długoterminowe	0	0	0	0
Rezerwy razem na 31 grudnia 2012 roku	3 424	2 445	0	5 869

Informacja na temat rezerw na świadczenia emerytalne i podobne znajduje się w nocie 30.

Procesy sądowe

Pozycja „Inne zmniejszenia” w 2013 roku dotyczy reklasyfikacji do biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów zobowiązań z tytułu bezumownego korzystania z praw autorskich w latach 2001-2011. Opis zawartych ugód sądowych znajduje się w nocie 31.2.

Restrukturyzacja

Utworzone w 2013 roku rezerwy na koszty restrukturyzacji dotyczą odpraw dla pracowników spółki Orbis S.A. będących efektem wprowadzonego w spółce Programu Dobrowolnych Odejść Pracowników. Rezerwy utworzone w roku ubiegłym na odprawy dla pracowników Biura Zarządu i hoteli zostały w bieżącym roku wykorzystane.

Pozostałe rezerwy

Rozwiązanie pozostałych rezerw w 2012 roku dotyczy rezerwy na przewidywane koszty związane z roszczeniami wobec Orbis S.A. z tytułu bezumownego użytkowania gruntu pod infrastrukturę kanalizacyjną w kwocie 2 000 tys. zł.

28. ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I INNE ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE

Zobowiązania handlowe przedstawione są w poniższej tabeli:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	25 285	30 446
<i>w tym zobowiązania wobec jednostek zależnych</i>	6 793	12 321
Zobowiązania dotyczące środków trwałych	13 450	37 191
Zaliczki na dostawy	72	70
Zobowiązania handlowe razem	38 807	67 707

Spadek zobowiązań handlowych jest głównie efektem uregulowania przez spółkę zależną Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. zobowiązań z tytułu wykupu hoteli z leasingu. Dodatkowo na spadek salda zobowiązań dotyczących środków trwałych w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2012 roku wpłynęło zakończenie budowy hotelu Novotel Łódź.

Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego wobec urzędu skarbowego	260	8
Razem zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	260	8

Inne zobowiązania krótkoterminowe składają się z następujących pozycji:

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Zobowiązania krótkoterminowe	6 159	6 492
Zobowiązania z tytułu podatków, ceł, ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	5 495	5 863
Rozrachunki z pracownikami	133	59
Kaucje otrzymane	313	326
Inne zobowiązania	218	244
Rozliczenia międzyokresowe	40 061	42 385
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	32 915	26 191
zobowiązania wobec pracowników	20 568	16 492
opłaty franchisingowe	0	170
zobowiązania publiczno-prawne	3 748	3 200
koszty niezafakturowanych usług	7 446	6 173
provizje biur podróży	53	30
opłata za korzystanie z praw autorskich	643	0
pozostałe	457	126
Rozliczenia międzyokresowe przychodów	7 146	16 194
zaliczki dotyczące sprzedaży nieruchomości	0	6 600
dotacje z PARP	68	211
pozostałe zaliczki i przedpłaty	7 078	9 383
Inne zobowiązania krótkoterminowe razem	46 220	48 877

ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU LEASINGU U LEASINGOBIORCY

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na 31 grudnia 2012 roku Grupa nie posiada zobowiązań z tytułu leasingu finansowego.

Zobowiązania pozabilansowe z tytułu leasingu operacyjnego zostały opisane w nocie 10 niniejszego sprawozdania finansowego.

29. RACHUNKOWOŚĆ LEASINGODAWCY

Na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz na 31 grudnia 2012 roku Grupa nie posiadała należności z tytułu leasingu finansowego.

30. ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

Grupa prowadzi programy świadczeń pracowniczych, w ramach których pracownikom przysługują odprawy emerytalne, odprawy rentowe i nagrody jubileuszowe.

Rezerwa na odprawy emerytalne i podobne

Kwoty rezerw na świadczenia emerytalne i podobne wyliczane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Najnowszą wycenę aktuarialną przeprowadziła firma Trio Management Actuarial Consulting Sp. z o.o.

Na 31 grudnia 2013 roku rezerwa została obliczona metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno.

Podstawą obliczenia rezerwy dla pracownika jest przewidywana kwota odprawy emerytalnej lub rentowej, jaką Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy. Odprawa pieniężna stanowi określony procent podstawy wymiaru, zależny od długości okresu zatrudnienia w Grupie. Podstawę wymiaru odprawy stanowi jednomiesięczne wynagrodzenie pracownika. Przewidywana kwota odprawy uwzględnia przewidywany wzrost podstawy wymiaru do czasu osiągnięcia wieku emerytalnego. Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień 31 grudnia 2013. Zdyskontowaną kwotę pomniejsza się o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę, jakich Grupa dokonuje w celu powiększenia rezerw na pracownika.

Kwoty rocznych odpisów obliczane są zgodnie z metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych. Prawdopodobieństwo dotrwania danej osoby do wieku emerytalnego jako pracownika Grupy zostało ustalone metodą ryzyk współzawodniczących, gdzie pod uwagę wzięto następujące ryzyka:

- możliwość zwolnienia z pracy,
- ryzyko całkowitej niezdolności do pracy,
- ryzyko śmierci.

Możliwość zwolnienia się z pracy przez pracownika oszacowana została z zastosowaniem rozkładu prawdopodobieństwa, przy uwzględnieniu danych statystycznych Grupy. Prawdopodobieństwo zwolnienia się pracownika jest uzależnione od wieku pracownika i jest stałe w ciągu każdego roku pracy.

Ryzyko śmierci wyrażone zostało w postaci najnowszych danych statystycznych z polskich tabel trwania życia dla mężczyzn i dla kobiet, publikowanych przez GUS, na dzień dokonywania wyceny.

Prawdopodobieństwo przejścia pracownika na rentę inwalidzką oszacowane zostało na podstawie tabeli ptz2012.

Rezerwa na nagrody jubileuszowe

Kwoty rezerw na nagrody jubileuszowe wyliczane są na podstawie wyceny aktuarialnej. Najnowszą wycenę aktuarialną przeprowadziła firma Trio Management Actuarial Consulting Sp. z o.o.

Na 31 grudnia 2013 roku rezerwa została obliczona metodą indywidualną, dla każdego pracownika osobno.

Podstawą obliczenia rezerwy dla pracownika są przewidywane kwoty nagród jubileuszowych, jakie Grupa zobowiązuje się wypłacić na podstawie Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy. Nagroda jubileuszowa stanowi określony procent podstawy wymiaru, zależny od długości okresu zatrudnienia w Grupie. Podstawę wymiaru nagrody stanowi minimalne wynagrodzenie. Przewidywana kwota nagrody uwzględnia przewidywany wzrost podstawy wymiaru do czasu nabycia praw do nagrody jubileuszowej. Obliczona w powyższy sposób kwota jest dyskontowana aktuarialnie na dzień 31 grudnia 2013 roku. Zdyskontowaną kwotę pomniejsza się o zdyskontowane aktuarialnie na ten sam dzień kwoty rocznych odpisów na rezerwę, jakich Grupa dokonuje w celu powiększenia rezerw na pracownika.

Prowadzony przez Grupę program świadczeń pracowniczych naraża Grupę na ryzyko aktuarialne obejmujące: ryzyko stopy procentowej, ryzyko długowieczności i ryzyko związane z wynagrodzeniem.

Ryzyko stopy procentowej

Bieżącą wartość zobowiązań wynikających z programu określonych świadczeń oblicza się przy pomocy stopy dyskonta określonej przez odniesienie do poziomu dochodu z wysokiej jakości obligacji korporacyjnych lub z obligacji rządowych (jeżeli nie istnieje rozwinięty rynek obligacji korporacyjnych). Spadek oprocentowania obligacji powoduje zwiększenie zobowiązań programu.

Ryzyko długowieczności

Wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do najlepszych szacunków śmiertelności uczestników programu zarówno w okresie zatrudnienia, jak i po okresie zatrudnienia. Zwiększenie oczekiwanej długości trwania życia uczestników programu spowoduje wzrost wartości zobowiązań.

Ryzyko wynagrodzeń

Wartość bieżącą zobowiązań programu określonych świadczeń oblicza się przez odniesienie do przyszłego poziomu wynagrodzeń uczestników programu. Wobec tego wzrost wynagrodzeń uczestników programu spowoduje zwiększenie wartości zobowiązań.

Poniżej przedstawiono główne założenia aktuarialne:

Główne przyjęte założenia aktuarialne dla odpraw emerytalno-rentowych	2012	2013	2014	2015 - 2022	następne lata
- stopa dyskonta	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%
- przewidywany przyszły wzrost podstawy wymiaru świadczeń			3,0%	3,0%	2,5%

Główne przyjęte założenia aktuarialne dla nagród jubileuszowych	2012	2013	2014	2015 - 2022	następne lata
- stopa dyskonta	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%	4,5%
- przewidywany przyszły wzrost podstawy wymiaru świadczeń			5,0%	4,0%	3,5%

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Kwoty dotyczące programów świadczeń pracowniczych ujmowane w całkowitych dochodach:

2013	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Koszty świadczeń:			
koszty bieżącego zatrudnienia	842	185	1 027
koszty przeszłego zatrudnienia i (zysk)/strata z rozliczenia	(597)	(409)	(1 006)
Koszty odsetkowe netto	672	202	874
Przeszacowanie zobowiązań netto z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:			
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	131	97	228
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	0	0	0
aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	112	303	415
Składniki kosztów programu przyszłych świadczeń pracowniczych ujęte w wyniku finansowym	1 160	(22)	1 138
Składniki kosztów programu przyszłych świadczeń pracowniczych ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	0	400	400
Razem	1 160	378	1 538

2012	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Koszty świadczeń:			
koszty bieżącego zatrudnienia	746	214	960
koszty przeszłego zatrudnienia i (zysk)/strata z rozliczenia	(1 242)	(402)	(1 644)
Koszty odsetkowe netto	730	285	1 015
Przeszacowanie zobowiązań netto z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:			
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	2 288	(477)	1 811
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	906	370	1 276
aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	944	(210)	734
Składniki kosztów programu przyszłych świadczeń pracowniczych ujęte w wyniku finansowym	4 372	97	4 469
Składniki kosztów programu przyszłych świadczeń pracowniczych ujęte w pozostałych całkowitych dochodach	0	(317)	(317)
Razem	4 372	(220)	4 152

Koszty bieżącego zatrudnienia uwzględniono w wyniku finansowym Grupy jako koszty świadczeń pracowniczych w kosztach ogólnego zarządu. Koszty odsetkowe netto zaprezentowano w kosztach finansowych.

Zysk z rozliczenia w 2013 roku, będący efektem odejść pracowników w ramach przeprowadzonego Programu Dobrowolnych Odejść, pomniejszył koszty restrukturyzacji zatrudnienia wykazane w pozostałych kosztach operacyjnych.

Przeszacowanie zobowiązania netto dotyczące odpraw emerytalnych i rentowych ujęto w pozostałych całkowitych dochodach. Natomiast przeszacowanie zobowiązania netto z tytułu nagród jubileuszowych ujęto w wyniku finansowym, z czego zyski/straty aktuarialne wynikające ze zmian założeń finansowych ujęto w kosztach finansowych, a pozostałe kwoty z przeszacowania w kosztach ogólnego zarządu.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Zmiany wartości bieżącej zobowiązania z tytułu przyszłych świadczeń pracowniczych:

	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 1 stycznia 2013 r.	15 455	4 579	20 034
Koszty bieżących świadczeń	842	185	1 027
Koszt przeszłego zatrudnienia	(597)	(409)	(1 006)
Koszt odsetkowy	672	202	874
(Zyski)/straty z przeszacowania:			
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	131	97	228
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	0	0	0
aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	112	303	415
Świadczenia wypłacone	(1 873)	(158)	(2 031)
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 31 grudnia 2013 r.	14 742	4 799	19 541
	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 1 stycznia 2012 r.	14 699	5 687	20 386
Koszty bieżących świadczeń	746	214	960
Koszt przeszłego zatrudnienia	(1 242)	(402)	(1 644)
Koszt odsetkowy	730	285	1 015
(Zyski)/straty z przeszacowania:			
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń demograficznych	2 288	(477)	1 811
aktuarialne zyski i straty wynikające ze zmian założeń finansowych	906	370	1 276
aktuarialne zyski i straty wynikające z korekt doświadczalnych	944	(210)	734
Świadczenia wypłacone	(3 616)	(581)	(4 197)
Przeniesienie do zobowiązań przeznaczonych do sprzedaży	0	(307)	(307)
Wartość bieżąca zobowiązań - stan na 31 grudnia 2012 r.	15 455	4 579	20 034

Przy kalkulacji rezerwy na nagrody jubileuszowe i odprawy emerytalne została przeprowadzona analiza wrażliwości w zakresie wpływu stopy dyskonta oraz planowanych wzrostów podstaw wymiaru świadczeń na kwotę rezerwy na 31 grudnia 2013 roku. Niżej przedstawione analizy wrażliwości opracowano na podstawie prawdopodobnych zmian odpowiednich założeń występujących na koniec okresu sprawozdawczego, przy pozostałych założeniach niezmiennych.

Zastosowanie stopy dyskonta finansowego niższej o 0,5 p.p. od przyjętej spowodowałoby wzrost łącznej kwoty rezerw o 703 tys. zł. Gdyby natomiast zastosowano stopę dyskonta o 0,5 p.p. wyższą od bazowej, kwota rezerwy byłaby o 657 tys. zł niższa.

Analiza wrażliwości dla przewidywanych wzrostów podstaw wymiaru świadczeń wykazała, że przyjęcie wymiaru niższego o 0,5 p.p. skutkowałoby spadkiem rezerwy o 736 tys. zł, a podniesienie wymiaru o 0,5 p.p. spowodowałoby wzrost kwoty rezerw o 781 tys. zł.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Powyższa analiza wrażliwości nie musi być reprezentatywnym przedstawieniem faktycznych zmian wysokości zobowiązania z tytułu określonych świadczeń. Jest mało prawdopodobne, by zmiany poszczególnych założeń występowały w izolacji od innych, ponieważ niektóre założenia mogą być skorelowane.

Ponadto przy prezentacji powyższej analizy wrażliwości wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń została obliczona metodą prognozowanych uprawnień jednostkowych na koniec okresu sprawozdawczego, czyli taką samą, jaką zastosowano przy obliczeniu zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ujętego w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Metody ani założenia wykorzystywane do przygotowania analizy wrażliwości nie zmieniły się w porównaniu do lat ubiegłych.

Średni ważony okres trwania planu określonych świadczeń na dzień 31 grudnia 2013 roku wynosi 8 lat (8 lat w 2012).

Analiza terminów płatności wypłaconych świadczeń prezentuje się następująco:

	Nagrody jubileuszowe	Odprawy emerytalno- rentowe	Ogółem zobowiązania
31/12/2014	2 247	280	2 527
31/12/2015	1 221	314	1 535
31/12/2016	1 449	303	1 752
31/12/2017	1 100	230	1 330
31/12/2018	1 165	230	1 395
Pozostała część	7 560	3 442	11 002
Razem	14 742	4 799	19 541

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

31. POZYCJE WARUNKOWE

31.1 UDZIELONE I OTRZYMANE GWARANCJE

Tytuł	Beneficjent	Dłużnik/ charakter powiązań	Okres ważności	kwota na dzień bilansowy	Zmiana kwoty w ciągu 12 miesięcy zakończonych 31.12.2013	warunki finansowe i inne uwagi
poręczenie solidarne za zobowiązania spółki Orbis Transport Sp. z o.o., które mogą powstać z tytułu udzielenia przez bank kredytu na podstawie Umowy Kredytu Krótkoterminowego nr 2009/005 z dn. 30.01.2009, ostatnio zmienionej Aneksem nr 1, Aneksem nr 2, Aneksem nr 3, Aneksem nr 4, Aneksem nr 5	Société Générale SA Oddział w Polsce	Orbis Transport Sp. z o.o. - spółka zależna	15.02.2013	0	(12 000)	W dniu 31 stycznia 2012 roku wygasła umowa kredytowa zawarta pomiędzy Orbis Transport Sp. z o.o. a Société Générale S.A. W związku z całkowitą spłatą zobowiązania, w dniu 15 lutego 2013 wygasło poręczenie udzielone przez Orbis S.A.
poręczenie z tytułu naruszenia oświadczeń i zapewnień złożonych NFM Services Sp. z o.o. w związku z podpisaną w dniu 23.05.2013 umową sprzedaży wszystkich udziałów Orbis S.A. w spółce powiązanej Orbis Transport Sp. z o.o.	NFM Services Sp. z o.o.	Orbis S.A.	23.05.2014	1 250	1 250	Zawarta 23.05.2013 umowa przewiduje ograniczoną w czasie i wartości odpowiedzialność Orbis S.A. z tytułu naruszenia oświadczeń i zapewnień złożonych NFM Services Sp. z o.o. Maksymalna wysokość odpowiedzialności wynosi 1,25 mln zł. Odpowiedzialność Orbis S.A. ustaje w terminie 12 miesięcy od 23.05.2013.
Razem zobowiązania warunkowe:				1 250	(10 750)	
W tym poręczenie kredytu/pożyczki lub udzielenie gwarancji wewnątrz grupy kapitałowej				0	(12 000)	
W tym poręczenie kredytu/pożyczki lub udzielenie gwarancji poza grupę kapitałową				1 250	1 250	

W związku z zawarciem w lipcu 2011 roku pomiędzy Orbis S.A. a Société Générale S.A. Oddział w Polsce umowy kredytu średnioterminowego w wysokości 100 mln zł, zostało podpisane poręczenie spółki Hekon Hotele Ekonomiczne S.A. do wysokości wartości zobowiązań Orbis S.A. z tytułu w/w kredytu, nie wyższej jednak niż 130 mln zł zgodnie z oświadczeniem o poddaniu się egzekucji. Na dzień 31 grudnia 2013 roku spółka Orbis S.A. nie posiadała zobowiązań z tytułu tego kredytu.

Nie jest możliwe wiarygodne określenie stopnia pewności wystąpienia przepływów pieniężnych z tytułu pozycji warunkowych.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

31.2 SPRAWY SPORNE

przedmiot postępowania	wartość przedmiotu sporu	data wszczęcia postępowania	strony wszczętego postępowania	stanowisko spółki
1. sprawa o wydanie nieruchomości położonej w Warszawie, w dzielnicy Wilanów, przy ul. St.Kostki Potockiego 27, oznaczonej jako działka nr 21/1 o powierzchni 4397 m2	Wartość przedmiotu sporu powód określił na 5 mln zł jako wartość nieruchomości i alternatywnie na sumę 377 tys. zł odpowiadającą 3-miesięcznemu czynszowi najmu lub dzierżawy należnemu od tego rodzaju nieruchomości	pozew z dn. 29.09.2005 r.	Powód: Skarb Państwa, reprezentowany przez Urząd m.st. Warszawy, Pozwany: Orbis S.A.	Orbis S.A. wnosi o oddalenie pozwu w całości. Sprawę aktualnie rozpatruje Sąd Apelacyjny w Warszawie jako sąd II instancji. Postępowanie jest zawieszono do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia w postępowaniu administracyjnym kwestii prawa własności przedmiotowej nieruchomości. Postępowanie administracyjne z wniosku spadkobierców dawnego właściciela – Adama Branickiego - o zwrot nieruchomości ziemskiej „Kolonja Adamówka Wilanowska dz. 15” toczy się aktualnie przed Wojewodą Mazowieckim jako organem I instancji. W toku tego postępowania, na rozprawie w dniu 05.01.2010 pełnomocnik wnioskodawców złożył pisemne oświadczenie, w którym poinformował m.in., że reprezentowana przez niego strona nie będzie dochodziła od Orbis S.A. odszkodowania z tytułu użytkowania przedmiotowej nieruchomości. Oświadczenie stanowi załącznik do protokołu z rozprawy, dodać jednak należy, że oświadczenie nie zostało poparte stosownym pełnomocnictwem spadkobierców Adama Branickiego upoważniającym do zrzeczenia się w ich imieniu roszczeń.
2. o stwierdzenie nieważności orzeczenia administracyjnego Prezydenta Miasta Warszawy z dnia 11.04.1950 r. Nr L dz. WPB/3116/49/P w sprawie odmowy przywrócenia terminu do złożenia wniosku o prawo własności czasowej do gruntu położonego na ul. Wspólnej 19 Nr Hip 1651/2 lit C (Obszar byłej nieruchomości o Nr Hip 1651/2 lit C, w części pokrywa się z obecną działką 133/2 będącą w zarządzie Orbis S.A., na której posadowiony jest podjazd pod budynek Hotelu Grand Warszawa oraz działką 133/1 będącą w użytkowaniu wieczystym Orbis S.A, na której posadowiona jest część budynku Hotelu).	nieznana	Wniosek z dnia 02.03.2000 r.	Wnioskodawca: J.Ostrowska-Bazgier (spadkobiercy Abrachama Judy vel Adama Kaltmana) Uczestnik: "Parking-Wspólnota" Sp. z o.o. w likwidacji Uczestnik: Orbis S.A.	Minister Infrastruktury wydał 10.08.2010 (doręczoną Orbis S.A. 19.08.2010) decyzję stwierdzającą nieważność orzeczenia administracyjnego Prezydenta m.st. Warszawy z 1950 roku odmawiającego przyznania wnioskodawcom prawa własności czasowej do przedmiotowego gruntu. Orbis S.A. złożył w dniu 01.09.2010 wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy. Dalsze prowadzenie sprawy w imieniu Orbis S.A. zlecono Kancelarii Prawniczej „Zakrzewski, Domański Palinka” (DZP), która w kolejnych pismach podważyła fakt złożenia przez dotychczasowych właścicieli wniosku dekretowego w terminie. Wnioskodawczyni w dniu 25.08.2012 roku złożyła w Ministerstwie Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej wniosek o uchylene decyzji Wojewody Mazowieckiego Nr 755/93 o nabyciu przez Orbis prawa użytkowania wieczystego gruntu zabudowanego Hotelem Grand położonego w Warszawie przy ul. Kruczej 28. Orbis S.A. złożył wniosek o odmowę wszczęcia postępowania w tej sprawie. Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej zawiesił postępowanie w tej sprawie. Orbis S.A. wniósł o stwierdzenie nabycia spadku po osobach nie znanych z miejsca zamieszkania. Sąd podjął postępowanie w tej sprawie i wyznaczył rozprawy na 28 lutego 2014 roku.
3. pozew o odszkodowanie za naruszenie art. 45 KP	120 tys. zł	Maj 2012 r.	Powód: były pracownik Orbis S.A. Pozwany: Orbis S.A.	Powód wnosi o zadośćuczynienie z powodu naruszenia art. 45 KP w związku z likwidacją stanowiska pracy. Orbis S.A. wniósł o oddalenie powództwa. W listopadzie 2013 roku zapadł wyrok w tej sprawie oddalający powództwo w całości. Sprawa zakończona.
4. Wniosek o ustalenie nieistnienia sukcesji przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55 ¹ k.c. po nieistniejącym, z uwagi na brak wpisu do rejestru przedsiębiorstw państwowych, Przedsiębiorstwie Państwowym „Hotel ORBIS Giewont”, prowadzonego przez Franciszka Trzaskę, a następnie przez Stanisława Trzaskę w Zakopanem przy ul. Kościuszki 1 – sprawa zakończona	Wartość przedmiotu sporu w pozwie z dnia 14.11.2012 r. powód określił na 600 zł	pozew z dn. 14.11.2012 r.	Powód: Barbara Juszczyk; Pozwany: Orbis S.A.	Powództwo restytucyjne dot. nieruchomości Hotel „Giewont” w Zakopanem poprzez złożenie pozwu o ustalenie nieistnienia sukcesji przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 55 ¹ k.c. po nieistniejącym, z uwagi na brak wpisu do rejestru przedsiębiorstw państwowych, Przedsiębiorstwie Państwowym „Hotel ORBIS Giewont”, prowadzonego przez Franciszka Trzaskę, a następnie przez Stanisława Trzaskę w Zakopanem przy ul. Kościuszki 1, na rzecz Orbis. Orbis S.A. wniósł odpowiedź na pozew przedstawiając w nim swoje zarzuty do argumentacji zawartej w uzasadnieniu pozwu. W odpowiedzi na pozew przede wszystkim podniesione zostało, że powódka nie ma legitymacji procesowej, bowiem nie wykazała należyte interesu prawnego, który jest warunkiem koniecznym do wytoczenia przedmiotowego powództwa. Wykazane zostało, iż przedmiotowa nieruchomość użytkowana była przez strukturę poprzedzającą bezpośrednio bądź pośrednio przedsiębiorstwo, którego bezpośrednim następcą jest spółka Orbis S.A. W trakcie postępowania Sąd powołał biegłego, który dokonał oszacowania wartości przedmiotu sporu na kwotę 13 mln zł, co spowodowało przekazanie sprawy do Sądu Okręgowego w Nowym Sączu.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

przedmiot postępowania	wartość przedmiotu sporu	data wszczęcia postępowania	strony wszczętego postępowania	stanowisko spółki
				Powódka złożyła zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w Zakopanem. Sąd oddalił zażalenie. Ze względu na brak opłaty sądowej w wymaganej wysokości, Sąd Okręgowy w Nowym Sączu zwrócił pozew wobec nieuzupełnienia braku formalnego. Sprawa zakończona.
5. Pozew o zapłatę z tytułu bezumownego korzystania z praw do artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno – muzycznych za okres 10 lat do dnia wniesienia pozwu – <i>sprawa zakończona</i> .	3 708 tys. zł	02.09.2011	Powód: Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP Pozwany: Orbis S.A.	Na posiedzeniu w dniu 14.03.2013 strony zawarły ugodę. Wskutek zawarcia Ugody Orbis zobowiązał się zapłacić SAWP kwotę brutto 1 909 tys. zł z tytułu korzystania przez Orbis w okresie od 28.02.2001 do 28.02.2011, z artystycznych wykonań artystów – wykonawców zrzeszonych w SAWP, we wszystkich hotelach należących do Orbis objętych powództwem, na polu eksploatacji publiczne odtwarzanie artystycznych wykonań utworów słowno – muzycznych artystów wykonawców należących do SAWP oraz zobowiązał się do jego zaspokojenia w terminach określonych w ugodzie. W zamian za to SAWP oświadczył, iż zobowiązania Orbis w stosunku do SAWP z tytułu publicznego odtwarzania, w okresie od dnia 28.02.2001 do dnia 28.02.2011, artystycznych wykonań wszystkich artystów – wykonawców należących do SAWP, wyczerpie zapłata w/w kwoty brutto. Zapłata w/w kwoty nastąpi w 12 miesięcznych ratach począwszy od 10.04.2013.
6. pozew o zapłatę z tytułu bezumownego korzystania z praw do artystycznych wykonań utworów muzycznych i słowno – muzycznych za okres 10 lat do dnia wniesienia pozwu – <i>sprawa zakończona</i> .	732 tys. zł	01.08.2011	Powód: Stowarzyszenie Artystów Wykonawców Utworów Muzycznych i Słowno-Muzycznych SAWP Pozwany: Hekon Hotele Ekonomiczne S.A.	W dniu 25.01.2013 roku została zawarta ugoda sądowa, w której Hekon zobowiązuje się zapłacić SAWP dług w kwocie 661 tys. zł z tytułu korzystania w okresie od 28.02.2001 roku do 28.02.2011 roku z artystycznych wykonań artystów – wykonawców zrzeszonych w SAWP, we wszystkich hotelach należących do Hekon objętych powództwem, na polu eksploatacji publiczne odtwarzanie artystycznych wykonań utworów słowno – muzycznych artystów wykonawców należących do SAWP oraz zobowiązuje się do jego zaspokojenia w terminach określonych w Ugodzie, a w zamian za to SAWP oświadcza, iż zobowiązania Hekon w stosunku do SAWP z tytułu publicznego odtwarzania, w okresie od dnia 28.02.2001 roku do dnia 28.02.2011 roku, artystycznych wykonań wszystkich artystów – wykonawców należących do SAWP, wyczerpie zapłata w/w kwoty. Strony zgodnie postanawiają, że kwota w/w kwota zostanie rozłożona na 12 równych rat płatnych na rzecz SAWP w ciągu 12 kolejnych miesięcy od zawarcia ugody przez Strony, począwszy od dnia 10.02.2013 roku.
7. Wniosek o ustalenie, że aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu pod hotelami ibis i ibis budget w Krakowie jest nieuzasadniona	417 tys. zł (rocznie)	wniosek do SKO z dnia 27.11.2009	Powód: Orbis S.A. Pozwany: Skarb Państwa reprezentowany przez Prezydenta Miasta Krakowa zastępowany przez Prokuratorę Generalną Skarbu Państwa	Wniosek Orbis S.A. do SKO w Krakowie o ustalenie, że aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu przy ul. Pawiej w Krakowie jest nieuzasadniona. SKO orzeczeniem z dnia 16.06.2010 oddaliło wniosek Orbis S.A. Orbis S.A. w dniu 08.07.2010 wniósł sprzeciw od ww. orzeczenia SKO do Sądu Powszechnego. Sprawa jest w toku, Spółka czeka na wyznaczenie kolejnej rozprawy.
8. Wniosek o ustalenie, że aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu przy ul. Bitwy Warszawskiej 16a w Warszawie (na którego części posadowione są hotele ibis i ibis budget Reduta) jest nieuzasadniona.	2013: 431 tys. zł 2014: 953 tys. zł 2015: 1475 tys. zł	wniosek do SKO z dnia 07.08.2012.	Powód: Orbis S.A. Pozwany: Prezydent m.st. Warszawy	Wniosek Orbis S.A. do SKO w Warszawie o ustalenie, że aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu przy ul. Bitwy Warszawskiej 16a w Warszawie jest nieuzasadniona. W dniu 28 stycznia 2014 roku odbyła się rozprawa – sprawa została zawieszona na wniosek Orbis S.A. w celu uzyskania opinii odnośnie operatu szacunkowego zespołu orzekającego przy Krajowej Izbie Rzeczoznawców Majątkowych.
9. Odwołanie od decyzji zwiększającej wartość dwóch działek zajmowanych pod hotel Sofitel Victoria (wzrost opłaty rocznej za użytkowanie wieczyste gruntu)	209 tys. zł (rocznie)	Listopad 2008	Powód: Orbis S.A. Pozwany: Skarb Państwa Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy	Dnia 12.02.2013 zostało wydane orzeczenie SKO w Warszawie, w którym oddalono wniosek Orbis S.A. o uznanie aktualizacji opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego za nieuzasadnione. W dniu 9.04.2013 został skierowany do SKO sprzeciw, który został przekazany przez SKO do Sądu Okręgowego. Sprawa w toku przed sądem I instancji.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

przedmiot postępowania	wartość przedmiotu sporu	data wszczęcia postępowania	strony wszczętego postępowania	stanowisko spółki
10. Wniosek o ustalenie, że aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu pod hotelem Novotel Malta w Poznaniu jest nieuzasadniona	130 tys. zł (rocznie)	19.01.2011	Powód: Orbis S.A. Pozwany: Skarb Państwa Prezydent Miasta Poznania.	Wniosek Orbis S.A. do SKO w Poznaniu o ustalenie, że aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu przy ulicy Warszawskiej w Poznaniu jest nieuzasadniona. Sprawa jest w toku.
11. Wniosek o ustalenie, że aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu pod hotelem Novotel Wrocław jest nieuzasadniona	2013: 159 tys. zł 2014: 189 tys. zł 2015: 219 tys. zł	wniosek do SKO z dnia 15.01.2013	Powód: Orbis S.A. Pozwany: Prezydent Wrocławia	Wniosek Orbis S.A. do SKO we Wrocławiu o ustalenie, że aktualizacja opłaty za użytkowanie wieczyste gruntu przy ul. Wyścigowej 35 i 35a we Wrocławiu jest nieuzasadniona. SKO orzeczeniem z dnia 10.06.2013 oddaliło wniosek Orbis S.A. Orbis S.A. w dniu 08.08.2013 wniósł sprzeciw od w/w orzeczenia SKO do Sądu Powszechnego. Sprawa jest w toku. Jednocześnie pismem z 13.12.2013 Prezydent miasta Wrocław zaoferował Orbis S.A. nową stawkę 2% opłaty rocznej, ze skutkiem od 01.01.2014. Orbis S.A. we wniosku do SKO z 11.12.2013 wystąpił o zawieszenie rozpatrywania tej sprawy do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy opisanej powyżej.

32. CELE I ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

32.1 POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Główne obszary ryzyka, na które jest narażona Grupa Kapitałowa Orbis, to ryzyko kredytowe oraz ryzyko związane z płynnością, wynikające ze zmienności na rynkach pieniężnym i kapitałowym i mające swoje odzwierciedlenie w sprawozdaniu z sytuacji finansowej oraz rachunku zysków i strat.

Grupa prowadzi jednolitą politykę zarządzania ryzykiem finansowym oraz stały monitoring obszarów ryzyka, wykorzystując dostępne strategie i mechanizmy w celu zminimalizowania ujemnych efektów zmienności rynku i zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Grupa ogranicza ryzyko finansowe (definiowane jako zmienność przepływów pieniężnych), jak również ryzyko związane ze zmiennością na rynkach pieniężnych i kapitałowych. Politykę tę realizuje w sposób opisany w poniższych punktach.

Narażanie się na dodatkowe ryzyka niezwiązane z zaakceptowaną działalnością biznesową uważa się za niewłaściwe.

Polityka i strategia zarządzania ryzykiem jest określona i monitorowana przez Zarząd Orbis S.A. Bieżące obowiązki w tym zakresie sprawują komórki merytoryczne Orbis S.A. oraz spółek Grupy.

32.2 RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Spółki Grupy Kapitałowej są narażone na ryzyko zmiany krótkoterminowych stóp procentowych stosowanych dla zadłużenia o zmiennym oprocentowaniu, a także na zmiany długoterminowych stóp procentowych w przypadku zaciągania nowego lub refinansowania istniejącego zadłużenia.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku zobowiązania z tytułu kredytów i pożyczek nie występowały w Grupie Kapitałowej Orbis.

Na ryzyko stóp procentowych wystawione są również środki pieniężne na rachunkach oprocentowanych wg zmiennych stóp procentowych.

W 2013 roku stopy procentowe kształtowały się następująco:

- WIBOR 1M: 2,59 – 4,20
- WIBOR 3M: 2,65 – 4,10
- WIBOR 6M: 2,66 – 4,06
- WIBOR 1Y: 2,65 – 3,96

32.3 RYZYKO WALUTOWE

Ryzyko zmian kursów walut nie jest istotne dla spółek Grupy Kapitałowej Orbis, gdyż:

- niewielka część kontraktów zawieranych przez Grupę denominowana jest w walutach obcych;
- na dzień bilansowy Grupa nie posiada kredytów i pożyczek walutowych lub denominowanych w walucie obcej.

Prezentacyjną walutą Grupy jest złoty. Jediną spółką z Grupy, której walutą funkcjonalną nie jest złoty jest UAB Hekon (LTL). Walutą funkcjonalną pozostałych spółek z Grupy jest złoty.

Grupa stara się przy zabezpieczaniu ekspozycji walutowej wykorzystywać w pierwszej kolejności mechanizm hedgingu naturalnego. Do zarządzania ryzykiem dopuszcza się również wykorzystanie instrumentów pochodnych, w tym stosowanie transakcji typu forward oraz swap, jak również strategii opcyjnych.

W 2013 roku Grupa nie wykorzystywała instrumentów pochodnych w celu ograniczenia ryzyka walutowego. Grupa nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń, ani nie wykorzystuje instrumentów finansowych w celach spekulacyjnych.

32.4 RYZYKO CENOWE

Istnieją następujące czynniki ryzyka cenowego w działalności Grupy Kapitałowej Orbis:

- konkurencja - rynek hotelarski w Polsce charakteryzuje się dużym przyrostem liczby pokoi, które zostały oddane do użytku w ostatnich latach, co spowodowało presję na ceny usług hotelowych.
- kondycja ekonomiczna rynku w Polsce i na świecie – rozwój gospodarczy stymuluje wzrost zainteresowania usługami hotelarskimi poprzez wzrost liczby podróży biznesowych i większą skłonność do podróży turystycznych.
- kursy walut - kurs EUR do złotego jest ważnym czynnikiem ryzyka cenowego w działalności hotelowej, a także w turystyce przyjazdowej i wyjazdowej. Słaby kurs Euro w stosunku do polskiej waluty oznacza zmniejszenie przychodów złotówkowych z działalności hotelowej.

Ryzyko cenowe jest minimalizowane poprzez realizację polityki aktywnego zarządzania dostępnością pokoi i zarządzania cenami (*yield management*). Nie jest możliwe przewidzenie wpływu na wyniki finansowe Grupy wystąpienia powyższego ryzyka.

32.5 RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe, na które narażona jest Grupa Kapitałowa może wynikać z:

- ryzyka kredytowego wynikającego z wiarygodności kredytowej instytucji finansowych (banków/ brokerów), stron lub pośredników umów zabezpieczających,
- wiarygodności kredytowej podmiotów, których papiery wartościowe Grupa nabywa lub w które inwestuje,
- wiarygodności kredytowej klientów korporacyjnych, co jednak z uwagi na brak znacznej koncentracji ryzyka kredytowego i duży udział stosunkowo niewielkich transakcji w całości obrotu nie wymaga stosowania specjalnych zabezpieczeń transakcji, poza monitoringiem kontrahentów pod kątem ich zdolności kredytowych.

W celu ograniczenia tego ryzyka Grupa współpracuje z renomowanymi bankami o dobrej pozycji finansowej.

W ocenie Grupy ryzyko dotyczące klientów nie odbiega od przeciętnego ryzyka kredytowego na polskim rynku.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe – 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

Poniżej przedstawiona została tabela ratingów banków, z których usług korzysta Grupa:

Bank		Agencja			DBRS
		Fitch	Standard & Poor's	Moody's	
Société Générale SA	Ocena długookresowa	A	A	A2	AA
	Ocena krótkookresowa	F1	A-1	P-1	R-1 (w środku)
	Perspektywa	stabilna	negatywna	stabilna	negatywna
Bank Handlowy w Warszawie SA	Ocena dla depozytów długoterm. w wal. krajowej	A-		Baa3	
	Ocena dla depozytów długoterm. w wal. obcej	A-		Baa3	
	Ocena dla depozytów krótkoterm. w wal. krajowej	F2		Prime-3	
	Ocena dla depozytów krótkoterm. w wal. obcej	F2		Prime-3	
	Rating siły finansowej			D+	
	Viability rating	bbb+			
	Rating wsparcia	1			
	Ocena długookresowa w wal. narodowej		BBBpi		
Perspektywa	stabilna		stabilna		
Credit Agricole Bank Polska SA	długoterminowy w walucie obcej			Baa3	
	długoterminowy w walucie lokalnej			Baa3	
	krótkoterminowy w walucie obcej			P-3	
	krótkoterminowy w walucie lokalnej			P-3	
	Rating siły finansowej			D	
Bank Pekao SA	Ocena długookresowa	A-	BBB+	A2	
	Ocena krótkookresowa	F2	A-2	Prime -1	
	Ocena viability	a-			
	Ocena samodzielna (Stand - alone)		bbb+		
	Rating siły finansowej			C-	
	Rating wsparcia	2			
	Perspektywa	stabilna	stabilna	negatywna	
Bank PKO BP SA	Ocena długookresowa		A- pod obserwacją z perspektywą obniżenia	A2 - z perspektywą negatywną	
	Ocena krótkookresowa		A-2 -z perspektywą stabilną	P-1	
	Siła finansowa			C- z perspektywą negatywną	
CitiGroup	Senior Debt	A	A-	Baa2	
	Subordinated Debt	BBB+	BBB+	Baa3	
	Junior Subordinated Debt	BB+		Ba1	
	Preferred Stock	BB	BB+	Ba3	
	Commercial Paper	F1	A-2	P-2	
	Perspektywa	stabilna	negatywna	stabilna	

Nie jest możliwe przewidzenie wpływu na wyniki finansowe Grupy Kapitałowej wystąpienia powyższego ryzyka.

32.6 RYZYKO ZWIĄZANE Z PŁYNNOŚCIĄ

Grupa Kapitałowa Orbis zabezpiecza płynność poprzez wykorzystanie kredytów i pożyczek zewnętrznych długoterminowych oraz posiadanie czynnych linii kredytowych w rachunku bieżącym.

Na dzień 31 grudnia 2013 roku wielkość niewykorzystanych linii kredytowych wyniosła 120 100 tys. zł, w tym:

- z tytułu kredytu w rachunku bieżącym dostępnym w Banku Handlowym w Warszawie S.A. – 20 100 tys. zł,
- z tytułu kredytu średnioterminowego odnawialnego dostępnego w Société Générale S.A. Oddział w Polsce – 100 000 tys. zł.

Dodatkowo Grupa wykorzystuje strukturę cash pooling pomiędzy Orbis S.A. a spółką zależną Hekon-Hotele Ekonomiczne S.A. na rachunkach otwartych w Banku Handlowym w Warszawie S.A.

Prześciowo wolne środki pieniężne są lokowane jako lokaty bankowe o terminie zapadalności od 1 dnia do 3 miesięcy.

Grupa monitoruje płynność finansową bazując na kalkulacji stopy zadłużenia oraz wskaźnika bieżącej płynności.

Stopa zadłużenia jest obliczana jako iloraz zobowiązań ogółem oraz sumy pasywów.

Na koniec 2013 roku stopa zadłużenia zmniejszyła się w porównaniu do stanu na 31 grudnia 2012 roku.

	<u>stan na 31.12.2013</u>	<u>stan na 31.12.2012</u>
Zobowiązania ogółem	122 226	187 773
Suma pasywów	2 054 329	2 119 810
Stopa zadłużenia	5,9%	8,9%

Wskaźnik bieżącej płynności kalkulowany jest jako iloraz aktywów obrotowych oraz zobowiązań krótkoterminowych. Wskaźnik ten jest miernikiem zdolności przedsiębiorstwa do spłacania wszystkich zobowiązań bieżących przez upłynnienie posiadanych zasobów majątku obrotowego. Na dzień 31 grudnia 2013 roku wskaźnik bieżącej płynności w Grupie wynosi 2,74. Taki jego poziom świadczy o dobrej efektywności wykorzystania wolnych zasobów majątkowych. Zdaniem Zarządu jednostki dominującej nie istnieją obecnie okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę Kapitałową. Stabilna sytuacja finansowa Grupy jest zapewniona z uwagi na wysoki stan środków pieniężnych pokrywających w całości zobowiązania bieżące. Dodatkowo Grupa dysponuje niewykorzystanymi liniami kredytowymi w wysokości 120 mln zł.

	<u>stan na 31.12.2013</u>	<u>stan na 31.12.2012</u>
Aktywa obrotowe i zaklasyfikowane jako przeznaczone do sprzedaży	247 569	287 277
Zobowiązania krótkoterminowe i związane z aktywami zaklasyfikowanymi jako przeznaczone do sprzedaży	90 493	149 973
Wskaźnik bieżącej płynności	2,74	1,92

Grupa prognozuje przyszłe przepływy z tytułu zobowiązań finansowych. Prognoza uwzględnia zobowiązania finansowe istniejące na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania. Dla przyszłych okresów odsetkowych przyjmuje się stopy procentowe aktualne na dzień 31 grudnia 2013 roku. Odsetki i raty kredytów i pożyczek kwalifikowane są według dat płatności.

	<u>poniżej</u> <u>1 roku</u>	<u>powyżej</u> <u>1 roku</u>
Wydatki z tytułu kredytów i pożyczek	0	0
Wydatki z tytułu zobowiązań handlowych	38 807	0
Wydatki z tytułu zobowiązań innych	46 220	0
Wydatki razem	85 027	0

Kwoty zaprezentowane w tabeli powyżej są przedstawione w wartościach brutto (niezdyskontowanych).

33. PRZYSZŁE ZOBOWIĄZANIA INWESTYCYJNE

Na dzień 31 grudnia 2013 roku Grupa Hotelowa Orbis posiadała przyszłe zobowiązania inwestycyjne wynikające z zawartych umów na łączną kwotę 9 808 tys. zł. Największe kwoty dotyczą prac związanych z modernizacją hotelu Sofitel Victoria w Warszawie (w wysokości 7 879 tys. zł) oraz modernizacją hotelu Novotel Warszawa Centrum (w wysokości 975 tys. zł).

34. INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH (TRANSAKCJE)

W rozumieniu MSR 24 podmiotami powiązаныmi z Grupą są członkowie kadry zarządzającej i nadzorującej oraz bliscy członkowie ich rodzin, spółki zależne nie objęte konsolidacją wymienione w nocie 1.1.4 oraz Accor S.A. (znaczący akcjonariusz) i podmioty z nim powiązane.

Przychody od podmiotów powiązanych obejmują przede wszystkim opłaty za zarządzanie hotelami: Sofitel we Wrocławiu oraz Ibis Warszawa Stare Miasto.

Koszty zakupu usług od podmiotów powiązanych obejmują przede wszystkim:

- opłaty franchisingowe,
- opłaty rezerwacyjne,
- opłaty za korzystanie z aplikacji informatycznych,
- koszty dotyczące programu lojalnościowego Le Club Accorhotels.

Grupa nie dokonywała transakcji odpłatnego i nieodpłatnego przeniesienia praw lub zobowiązań pomiędzy Grupą a podmiotami powiązаныmi:

- członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A.
- małżonkami, krewnymi lub powinowatymi w linii prostej do drugiego stopnia członków Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A., podmiotów zależnych od Orbis S.A. i z nim stowarzyszonych,
- osobami związanymi z tytułu opieki, przysposobienia lub kurateli z członkami Zarządu i Rady Nadzorczej Orbis S.A., podmiotów zależnych od Orbis S.A. i z nim stowarzyszonych.

34.1 WYNAGRODZENIE CZŁONKÓW ZARZĄDU I RADY NADZORCZEJ EMITENTA

	Place i inne krótkoterminowe świadczenia z tytułu pełnienia funkcji we władzach	
	Orbis S.A.	jednostek podporządkowanych
Zarząd i Prokurenci		
Laurent Francois Picheral	1 983	1
Ireneusz Andrzej Węglowski	964	0
Marcin Szewczykowski	892	208
Rada Nadzorcza		
Bruno Coudry	39	0
Jean-Jacques Dessors	39	0
Artur Gabor	83	0
Christian Karaoglanian	75	0
Jacek Kseń	79	0
Andrzej Procajto	66	0
Andrzej Przytuła	66	0
Jarosław Szymański	66	0
Pascal Quint	42	0
Claude Moscheni	36	0
Erez Boniel	36	0
Yann Caillère	27	0
Marc Vieilledent	36	0
Gilles Bonnier de la Chapelle	30	0

34.2 PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY TOWARÓW I USŁUG

Wykazane poniżej wielkości dotyczą spółek z Grupy Accor S.A. oraz spółek zależnych nie objętych konsolidacją wyspecyfikowanych w nocie 1.1.4.

	2013	2012
Przychody netto ze sprzedaży usług	3 365	3 405
- spółkom z grupy Accor	3 365	3 340
- spółkom z grupy Orbis	0	65
Przychody ze sprzedaży razem	3 365	3 405

34.3 ZAKUPY TOWARÓW I USŁUG

Wykazane poniżej wielkości dotyczą spółek z Grupy Accor S.A. oraz spółek zależnych nie objętych konsolidacją wyspecyfikowanych w nocie 1.1.4.

	2013	2012
Koszty zakupu usług	35 742	33 869
- od spółek z grupy Accor	35 742	33 869
Koszty zakupu towarów i materiałów	4	23
- od spółek z grupy Accor	4	23
Koszty zakupu towarów i usług razem	35 746	33 892

34.4 ROZRACHUNKI Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

	stan na 31.12.2013	stan na 31.12.2012
Należności z tytułu dostaw i usług	3 869	5 559
- od spółek grupy Accor	3 869	5 559
Razem należności	3 869	5 559
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	6 793	12 321
- od spółek grupy Accor	6 793	12 321
Razem zobowiązania	6 793	12 321

Zaprezentowane należności nie zostały objęte odpisem aktualizującym.
Rozrachunki z podmiotami powiązanymi zostaną rozliczone poprzez spłaty.

35. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

- W dniu 23 stycznia 2014 roku pomiędzy Orbis S.A. i APPA Development Pańniewski spółka komandytowa zawarta została przedwstępna umowa sprzedaży 3 300 udziałów w spółce zależnej Wioska Turystyczna Wilkasy Sp. z o.o., o łącznej wartości nominalnej 1 650 tys. zł, które stanowią łącznie 100% udziałów w kapitale zakładowym Spółki. Przedwstępna umowa sprzedaży przewiduje zawarcie przyrzeczonej umowy sprzedaży w terminie do 15 kwietnia 2014 roku.
- W dniu 24 stycznia 2014 roku pomiędzy spółką Orbis S.A. a spółką Szczęśliwicka Sp. z o.o. w organizacji została zawarta przedwstępna umowa sprzedaży prawa wieczystego użytkowania niezabudowanej działki ulokowanej w Warszawie przy ul. Bitwy Warszawskiej 1920 r. Cena sprzedaży została ustalona w umowie przedwstępnej na kwotę 22 mln zł. Przedwstępna umowa sprzedaży przewiduje zawarcie przyrzeczonej umowy sprzedaży w terminie do 30 czerwca 2015 roku (więcej informacji w raporcie bieżącym nr 7/2014).

36. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO RACHUNKU PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH

Objaśnienia korekt wyniku w przepływach działalności operacyjnej.

Zmiana stanu zapasów przedstawiona w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych jest równa bilansowej zmianie stanu.

	2013	2012
Bilansowa zmiana stanu należności	30 929	(20 358)
zmiana stanu innych długoterminowych należności i rozliczeń międzyokresowych	60	60
provizje od kredytów	0	(100)
bilansowa zmiana stanu należności dot. działalności zaniechanej (patrz nota 7 niniejszego sprawozdania)	(3 679)	(6 325)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	27 310	(26 723)
Bilansowa zmiana stanu zobowiązań z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(31 557)	(27 390)
zmiana stanu zobowiązań inwestycyjnych	78	(3 123)
zmiana stanu zobowiązań długoterminowych z tyt. otrzymanych czynszów i kaucji	(881)	1 246
zaliczki otrzymane na sprzedaż środków trwałych	6 600	(6 600)
bilansowa zmiana stanu zobowiązań dot. działalności zaniechanej (patrz nota 7 niniejszego sprawozdania)	907	29 217
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(24 853)	(6 650)
Bilansowa zmiana stanu rezerw	(3 683)	(1 229)
zyski i straty aktuarialne z tyt. programu określonych świadczeń pracowniczych ujęte w innych całkowitych dochodach	(400)	317
bilansowa zmiana stanu rezerw dot. działalności zaniechanej (patrz nota 7 niniejszego sprawozdania)	0	612
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	(4 083)	(300)
Inne korekty	5 175	6 142
aktualizacja wartości aktywów trwałych	6 974	6 229
aktualizacja wartości aktywów finansowych	(1 932)	10
inne	133	(97)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych	5 175	6 142

37. INNE INFORMACJE

W 2013 roku w spółkach Grupy Kapitałowej Orbis zostały przeprowadzone następujące kontrole:

Na podstawie umowy o dofinansowanie projektu „Inwestujemy w kompetencje i rozwój” w dniach 6-7 maja 2013 roku została przeprowadzona kontrola, której zakres objął weryfikację zgodności realizacji projektu z jego założeniami określonymi w umowie i wniosku o dofinansowanie. Po przesłanych w czerwcu przez Orbis S.A. wyjaśnieniach, do dnia publikacji niniejszego sprawozdania finansowego, PARP nie podjął żadnej decyzji w tej sprawie.

W okresie od 7 maja 2013 do 28 maja 2013 roku w spółce Hekon Hotele Ekonomiczne S.A. została przeprowadzona kontrola obejmująca podatek VAT należny i naliczony za grudzień 2012 roku. W wyniku kontroli nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości. Spółka wykonała zalecenia pokontrolne.

W dniu 28 października 2013 roku w hotelu ibis Szczecin Centrum została przeprowadzona kontrola obejmująca obrót wyrobami akcyzowymi w restauracji hotelu oraz stosowanie i oznaczanie tych wyrobów znakami akcyzy. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

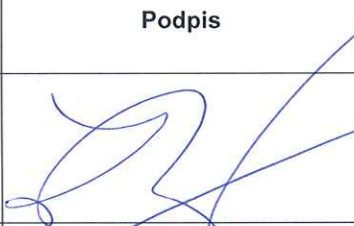

W okresie od 7 listopada 2013 do 27 grudnia 2013 roku w hotelu ibis Poznań Centrum została przeprowadzona kontrola obejmująca składki na ubezpieczenia społeczne oraz zasiłki chorobowe. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w spółkach Grupy przeprowadzone były liczne kontrole VAT dotyczące wskazanych kontrahentów - wymagane dokumenty zostały dostarczone do Urzędu Skarbowego. W 2013 roku przeprowadzono także kontrole z Państwowej Inspekcji Pracy oraz Urzędu Marszałkowskiego (dotyczące kategoryzacji). Dodatkowo, w 2013 roku w hotelach Grupy przeprowadzono planowane kontrole sanitarne oraz kontrole bezpieczeństwa przeciwpożarowego. W wyniku ww. kontroli nie stwierdzono istotnych nieprawidłowości.

Grupa Kapitałowa Orbis
Skonsolidowane sprawozdanie finansowe - 2013 rok
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. zł, o ile nie podano inaczej)

PODPISY WSZYSTKICH CZŁONKÓW ZARZĄDU

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
2014.02.19	Laurent Francois Picheral	Prezes Zarządu	
2014.02.19	Ireneusz Andrzej Węglowski	Wiceprezes Zarządu	
2014.02.19	Marcin Szewczykowski	Członek Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

Data	Imię i nazwisko	Stanowisko / Funkcja	Podpis
2014.02.19	Marcin Szewczykowski	Członek Zarządu	